

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด
(พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)
ฉบับทบทวน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรกฎาคม ๒๕๖๓

เอกสารเลขที่ กษ.ตร ๑๒/๒๕๖๓

คำนำ

การจัดแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ฉบับบทวน เป็นการกำหนดทิศทาง แนวทางและเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราดในอนาคต ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่ม จังหวัด รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของเกษตรกร

ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ฉบับบทวน มีการระดมความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนำข้อมูล จากการระดมความคิดเห็นมาใช้ ประกอบการจัดทำแผน จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราดฉบับนี้ จะเป็น เครื่องมือสำคัญในการผลักดันการทำงานและบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดไปสู่ การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการร่วมจัดทำแผนฯ ให้สำเร็จลุล่วง ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด
และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรกฎาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๑๗
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๕๑
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด	๕๗
ส่วนที่ ๕ โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด	๘๑
(พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)	
ส่วนที่ ๖ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)	๙๓
ภาคผนวก	๑๐๐

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔ (๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔ (๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕ (๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และนโยบายรัฐบาลภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ผ่านกลไกขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติ ที่จะช่วยกำกับให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการสำคัญดังกล่าว ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้อย่างยั่งยืนที่สุด

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับ ศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐ ของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๒ โดยใน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่ คุณภาพมาตรฐาน ความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึง ความหลากหลายทางชีวภาพ ในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้าง มูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำ ฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและ ส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การ พัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ ตอบสนองต่อความ ต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนา สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่าง ๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์กรความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่าง ๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่าง ๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร ที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๔ การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังนี้

^๓ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, ธันวาคม). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

^๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔.

๒.๔.๑ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำที่ทำได้ คัดเลือกพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวมคัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

๒.๔.๒ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้าและพัฒนา รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒.๔.๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

๒.๔.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร และสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๔.๕ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๒.๔.๖ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตร สร้างบุคลากรด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

๒.๕ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๔

๒.๕.๑ นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

๑.๑ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

พัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green (BCG) Economy) โดยนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมในการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมและบริการของท้องถิ่น ปรับระบบการบริหารจัดการการผลิตและระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า การบริหารจัดการของเสียอุตสาหกรรมและขยะแบบคลัสเตอร์ระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับกฎระเบียบทางด้านสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

๑.๒ พัฒนาภาคเกษตร

๑) รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด โดยผ่านเครื่องมือและมาตรการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ

^๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๖๒, กรกฎาคม). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา.

ไม่เป็นภาระกับงบประมาณแผ่นดินเกินสมควร จัดให้มีระบบประกันภัยสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบตลาดที่เชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรถึงผู้ประกอบการแปรรูปและผู้บริโภคอย่างเป็นธรรม การใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการขยายและเข้าถึงตลาดในรูปแบบต่าง ๆ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร ที่มีประสิทธิภาพ

๒) ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ โดยจัดให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่การปรับโครงสร้างต้นทุนการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ พื้นที่เพาะปลูก ปุ๋ย เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร แหล่งน้ำ และระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร การลดภาระหนี้สินโดยให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบที่มีต้นทุนต่ำ การลดความเสี่ยงจากราคาพืชผลทางการเกษตร การพัฒนาทักษะอาชีพเสริมรายได้ รวมทั้งการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต และการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับฐานทรัพยากรในพื้นที่และความต้องการของตลาด นำระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) และส่งเสริมกลไกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน รวมทั้งระบบการบริหารจัดการเชิงรุกมาใช้ในการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่

๓) พัฒนางค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยเพิ่มทักษะการประกอบการและพัฒนาความเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ในทุกระดับ โดยเฉพาะด้านการตลาด การค้าออนไลน์ ระบบบัญชี เพื่อขยายฐานการผลิตและฐานการตลาดของสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรได้อย่างมั่นคงต่อไปในอนาคต

๔) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร โดยใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ การลด ละ เลิกใช้ยาปราบศัตรูพืชโดยเร็ว โดยต้องจัดหาสารทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูป เพื่อต่อยอดไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย

๕) ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ รวมทั้งดูแลและลดความเสียหายจากการทำการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยทางธรรมชาติซ้ำซาก โดยกำหนดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

๖) ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ และให้ความรู้ในการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูก บำรุงรักษา ดูแล และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

๗) ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมการตลาด วิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจและสัตว์พื้นบ้าน อาทิ โคเนื้อ แพะ และแกะ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนามาตรฐานการผลิต และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปสู่ตลาดโลก

๘) พื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขีดความสามารถการทำประมงอย่างถูกต้องในกลุ่มประมงพื้นบ้านและเชิงพาณิชย์ การเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้และลดต้นทุนการทำประมง ลดอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มประมงชายฝั่งและประมงพื้นบ้าน เพื่อสร้างพลังในการประกอบอาชีพควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ในพื้นที่ และเร่งพัฒนาการเพาะเลี้ยงในทะเลที่

สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และสินค้าประมง

๒. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และสหกรณ์ในชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์และต่อยอดจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และทรัพยากรในพื้นที่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าผลิตภัณฑ์และบริการของชุมชนที่มีอัตลักษณ์ และมีมาตรฐานการผลิตตามหลักสากล ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้น

๓. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๓.๑ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รู้ค่า และมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกรรมและผู้ยากจน จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภท จัดทำแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน เพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๓.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล โดยเชื่อมโยงกับ แผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปี ของประเทศ เพิ่มผลิตผลในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคา ที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม พื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พิกน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำ ชายฝั่ง เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

๓.๓ แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและปลดปล่อยละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กำหนดมาตรการควบคุมการเผาพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูก ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้าง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรับมือและปรับตัว เพื่อลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงระบบบริหารจัดการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเข้าร่วมและให้สัตยาบันไว้

๓.๔ พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการจัดทาระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือเชิงนโยบาย ในการเพิ่มขีดความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งระดับประเทศ ราชสาขา และเชิงพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดความ ขัดแย้งระหว่างยุทธศาสตร์ต่าง ๆ โดยเฉพาะระหว่างยุทธศาสตร์ราชสาขากับยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่

๒.๕.๒ นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง

๑. การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน โดยลดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพของคนไทย การจัดการระบบขนส่งสาธารณะผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ทบทวนรูปแบบและมาตรฐานหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อยังคงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงแห่งร้านอาหารริมถนน ทำให้บ้านเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อยและ

สวยงาม แก้ไขปัญหาหนี้สินและลดภาระหนี้สินของประชาชนในกองทุนหมู่บ้าน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หนี้สินนอกระบบ การฉ้อโกงหลอกลวงประชาชนโดยครอบคลุมไปถึงการฉ้อโกงหลอกลวงผ่านระบบออนไลน์ ปรับปรุงระบบภาษีและการให้สินเชื่อที่เอื้อให้ประชาชนสามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ตามความพร้อม ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ จัดทำแนวทางการกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม ลดอุปสรรคในธุรกิจประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง รวมทั้งช่วยเหลือดูแลประมงพื้นบ้าน โดยยังต้องสอดคล้องกับมาตรฐานด้านการประมงขององค์การระหว่างประเทศ

๒. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม โดยจัดพื้นที่การเกษตรให้สอดคล้องกับระบบบริหารจัดการน้ำและคุณภาพของดินตาม Agri-Map กำหนดเป้าหมายรายได้เกษตรกรให้สามารถมีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด ด้วยการชดเชย การประกันรายได้ ส่งเสริมระบบประกันภัยสินค้าเกษตร หรือเครื่องมือทางการเงินสมัยใหม่ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางวินัยการเงินการคลังของภาครัฐในระยะยาว ส่งเสริมเกษตรกรพันธสัญญา และศึกษารูปแบบระบบแบ่งปันผลกำไรสินค้าเกษตรที่เป็นธรรมให้แก่เกษตรกร แก้ไขปัญหาข้าวครบวงจร ส่งเสริมการใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ส่งเสริมการใช้ผลผลิตทางการเกษตรในอุตสาหกรรมพลังงาน สร้างนวัตกรรมและเครื่องมือทางการเกษตรในราคาที่เข้าถึงได้เพื่อลดต้นทุนการผลิต ควบคุมมาตรฐานการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมีในการเกษตรเพื่อนำไปสู่การลด ละ เลิกการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมี โดยจัดหาสิ่งทดแทนที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร ต่อยอดภูมิปัญญาและความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป รวมทั้งเร่งศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการใช้กัญชากัญชง และพืชสมุนไพรในทางการแพทย์ อุตสาหกรรมทางการแพทย์ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและการสร้างรายได้ของประชาชน โดยกำหนดกลไกการดำเนินงานที่รัดกุม เพื่อมิให้เกิดผลกระทบทางสังคมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างเคร่งครัด

๓. การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต โดยต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายและวางรากฐานการพัฒนาภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเขตเศรษฐกิจพิเศษ เมืองอัจฉริยะ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย รวมทั้งวางรากฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ 5G ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และชุมชน ในการเข้าถึงตลาดในประเทศและตลาดโลกผ่านแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ในการให้บริการสาธารณสุขและการศึกษาทางไกล การสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะทั้งในส่วนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เกษตรกร รวมถึงผู้ประกอบการยุคใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อเป็นฐานในการขับเคลื่อนประเทศด้วยปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต

๔. การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย ตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย การให้ความช่วยเหลือระหว่างเกิดภัย และการแก้ไขปัญหาในระยะยาว โดยจัดระบบติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องและกำหนดมาตรการที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้มากที่สุดและทันทั่วทั้ง รวมทั้งพัฒนาการปฏิบัติการฝนหลวงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๖ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๖

๒.๖.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทยเป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ

^๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, กันยายน). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔).

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงเนื่องมาจากเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำการเกษตรเป็นงานที่หนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่น ๆ จึงควรเน้นในเรื่องการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply) ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวม การขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึง ทั้งด้านองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษา กฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า

๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๖.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน”

๒) พันธกิจ

- (๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง
- (๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ
- (๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์
- (๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

(๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้
- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด
- เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์
- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

(๒) เป้าหมาย

- ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔
- เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔
- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี
- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๓) ตัวชี้วัด

- ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร
- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร
- GDP ภาคเกษตร
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์
- ทรัพยากรการเกษตรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนานองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
- สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
- ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่าง

ประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและ

นวัตกรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

- ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการ

ทำงาน

- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๒.๗ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี ๒๕๖๓ เพื่อให้สามารถนำไปดำเนินการต่อยอดได้ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ การเพิ่มแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยได้มีการสำรวจพื้นที่ที่คาดว่าจะสามารถสร้างเป็นแหล่งกักเก็บน้ำได้ โดยเน้นในส่วนของแก้มลิงในบริเวณลุ่มน้ำต่าง ๆ ที่ได้มีการทำแผนที่สำรวจเอาไว้แล้ว จะมีการเพิ่มคุณภาพและปริมาณการผันน้ำจากลุ่มน้ำตะวันตกมาช่วยเหลือในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ซึ่งจะมีการเพิ่มกำลังในการส่งน้ำจาก ๘๐๐ ล้าน ลบ.ม./ปี เป็น ๒,๐๐๐ ล้าน ลบ.ม./ปี เพื่อช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกรและรักษาสมดุลระบบนิเวศของลุ่มน้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้มีปฏิบัติการผันหลวงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกพืช ป่าไม้ และเพิ่มน้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ และมีการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง โดยกรมชลประทานได้วางแผนการจัดสรรน้ำทั้งประเทศในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๖๒/๖๓ ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑๗,๖๘๙ ล้าน ลบ.ม. รวมทั้งชุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ให้เกษตรกรที่ขอรับการสนับสนุนทั่วประเทศ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บ่อ เพื่อกักเก็บน้ำ บรรเทาและชะลอความแห้งแล้ง เพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ดินในฤดูฝนทั้งช่วงหรือฤดูแล้งในระดับไร่นา

๒. การส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ จะมีการนำศาสตร์พระราชาและเกษตรทฤษฎีใหม่เข้ามาเป็นนโยบายที่จะขับเคลื่อนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมีมาตรการในการ “ลด ละ เลิก” การใช้สารเคมี จะประชาสัมพันธ์ให้พี่น้องเกษตรกรใช้สารเคมีให้น้อยที่สุด สำหรับพื้นที่ที่มีความพร้อมก็จะขอให้ “ละ” การใช้สารเคมี และเป้าหมายสุดท้ายคือการเลิกใช้สารเคมี โดยจะมีการหาและพัฒนาสารชีวภัณฑ์ต่าง ๆ มาทดแทน รวมถึงการใช้มาตรการต่าง ๆ อาทิ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรมาทดแทนแรงงาน เป็นต้น

๓. การใช้ระบบการตลาดนำการผลิต จากนโยบายที่ดำเนินการมาในปี ๒๕๖๒ เพื่อแก้ไขปัญหาสินค้าล้นตลาดและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ จึงได้มีมาตรการในการหาตลาดใหม่ทั้งในและต่างประเทศ เป็นการเพิ่มช่องทางในการขายให้กับผู้ผลิตสินค้าเกษตร ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของสหกรณ์ เกษตรแปลงใหญ่ วิชาทักกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร Young Smart Farmer ที่ต้องการจะสร้างความเข้มแข็ง เพื่อนำร่องในการปฏิรูปภาคการเกษตร ซึ่งจะมีหน่วยงานเข้าไปแนะนำตลาดในเรื่องออนไลน์ อาทิ การร่วมมือกับ LAZADA Thailand ในการจัดอบรมการเข้าสู่ตลาดออนไลน์ การขายสินค้าเกษตรโดยตรง รวมถึงการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยได้เริ่มดำเนินการไปแล้วและจะ KICK OFF โครงการในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ และหลังจากนั้นจะดำเนินการในทุกภาคของประเทศไทย เพื่อดำเนินการส่งเสริมและขยายตลาดให้กับพี่น้องเกษตรกร

๔. การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพการผลิต ได้มีการตั้งคณะกรรมการการปรับปรุงปุ๋ย การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ของดินหรือปุ๋ยสั่งตัด โดยมีเป้าหมายในการดำเนินการคือการลดต้นทุนในส่วนของค่าปุ๋ยลง ๓๐% แต่ถ้าเกษตรกรมีความพร้อมในการใช้ปุ๋ยจากธรรมชาติ ทั้งปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์ ทางภาครัฐก็พร้อมเข้าไปส่งเสริม ให้ความรู้เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยไว้ใช้เอง อีกทั้งยังมีการใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อปรับปรุงคุณภาพและผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ยังต้องมีการพัฒนาการจัดส่งสินค้า (ระบบโลจิสติกส์) เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการลดค่าขนส่งทุกประเภท ซึ่งมีการเจรจาทั้ง Kerry ไปรษณีย์ไทย และการบินไทย ถือเป็นมาตรการหนึ่งที่กระทรวงเกษตรฯ กำลังเร่งดำเนินการ

๕. การบริหารจัดการประมงอย่างยั่งยืน ทั้งประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน สำหรับประมงพื้นบ้านได้มีการขึ้นทะเบียน ซึ่งขณะนี้มีการขึ้นทะเบียนแล้วประมาณ ๕๐,๐๐๐ กว่าลำ ส่วนประมงพาณิชย์จะเร่งส่งเสริมให้รักษาสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เพื่อให้สามารถทำประมงได้ตลอดทั้งปี ซึ่งตลอดระยะเวลาดำเนินการภายใต้เงื่อนไขของ IUU ช่วง ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา กระทรวงเกษตรฯ โดยกรมประมงได้มีของขวัญให้พี่น้องชาวประมง โดยการเพิ่มวันทำการประมงให้กับเรืออวนลากในอ่าวไทยอีก ๓๐ วัน และในปี ๒๕๖๓ เรือประมงประเภทอื่น ทั้งในอ่าวไทยและอันดามัน (ยกเว้นเรืออวนลาก) จะทำการประมงได้ตลอดทั้งปี โดยกระทำภายใต้การรักษาสมดุล การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและภายใต้เงื่อนไขของ IUU

๖. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร กระทรวงเกษตรฯ มีมาตรการที่จะส่งเสริมรายได้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับพี่น้องเกษตรกร ทั้งการจ้างงานของกรมชลประทาน ซึ่งขณะนี้ได้มีการตั้งงบประมาณไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ในกรณีที่ไม่สามารถทำการเกษตรตามปกติได้ อีกทั้งจะมีการเพิ่มพันธุ์สัตว์น้ำทั่วประเทศ โดยเตรียมพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้งไว้ประมาณ ๕๕๐ ล้านตัว และจะใช้เวลา ๔ - ๖ เดือน ทำให้พี่น้องเกษตรกรสามารถจับไปบริโภคหรือจับไปขาย เป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ ที่มีความต้องการของตลาด ได้แก่ โค กระบือ แพะ และการแจกที่ดินทำกิน (ส.ป.ก.) ให้แก่เกษตรกรด้วย

๗. การตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการเกษตร (Agri-technology and innovation center: AIC) โดยจะมีการตั้งศูนย์ AIC ทั้ง ๗๗ จังหวัดทั่วประเทศ และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร (Big data) เป็นการเชื่อมโยงกับ ๑๐ หน่วยงานหลัก ซึ่งจะทำให้พี่น้องเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถเข้ามาตรวจสอบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อาทิ การตรวจสอบศักยภาพพื้นที่โดยใช้ Agri-Map เพื่อจัดทำ Zoning เป็นต้น

๘. พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๘๘๒ ศูนย์หลักทุกอำเภอทั่วประเทศ เป็นหน่วยขับเคลื่อนนโยบายการเกษตร องค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดแก่เกษตรกร ร่วมกับศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน

๒.๘ แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน^๗

ภาคตะวันออก

“ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน
๒. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล
๓. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว
๔. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน
๕. แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออก

๑. ภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ประมาณ ๑๘๖,๘๕๑ ล้านบาท (มูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมและการป่าไม้ ๑๖๘,๓๖๒ ล้านบาท และการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๑๘,๔๘๘ ล้านบาท) ลดลงจาก ๑๖๓,๗๕๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๖ ในช่วง ๕ ปี (๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) ที่ผ่านมามีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๕ ในขณะที่ภาคเกษตรฯ ของประเทศมีอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๗ สาขาเกษตร การป่าไม้ของภาคตะวันออกมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ เช่น ปัญหาคุณภาพดินเสื่อมจากการใช้สารเคมี และสารเคมีตกค้างในผลผลิต เป็นต้น สาขาเกษตร การป่าไม้ มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๕.๙ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก และร้อยละ ๑๔.๔ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตร การป่าไม้ของประเทศ สำหรับการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีสัดส่วนการผลิตเพียงแค่งร้อยละ ๐.๖ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก แต่มีสัดส่วนร้อยละ ๑๖.๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ

๒. แหล่งการทำเกษตรฯ ที่สำคัญของภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๔๓.๐ รองลงมา คือ ระยอง ร้อยละ ๑๒.๕ และตราด ร้อยละ ๑๒.๓ ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของภาคตะวันออกได้แปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคตะวันออกก็ยังถือว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออกมี ดังนี้

๒.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลัง จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีมากของภาค คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และนครนายก ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๒ ผลไม้ ที่สำคัญ ได้แก่ ทุเรียน จังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกทุเรียนในภาคที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด มังคุด แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง ลำไย แหล่งปลูกลำไยที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี เงาะ แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด ลองกอง แหล่งปลูกลองกองที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี

^๗ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, มีนาคม). แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน.

๒.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่ ไก่เนื้อ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง **ไก่ไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และนครนายก **เปิดเนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และปราจีนบุรี **เปิดไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี และสุกร แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๔ ประมง ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการทำประมง โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดตราด รองลงมา คือ ระยอง และจันทบุรี

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๓ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๒.๐ พื้นที่ชลประทานของภาคตะวันออกในปี ๒๕๖๐ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒.๗๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๔ ของพื้นที่ชลประทานทั่วประเทศ

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่าภาคตะวันออกมีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๒๔๒,๖๘๘.๔๔ ไร่ โดยจังหวัดในภาคตะวันออกที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมา คือ จังหวัดตราด และระยอง และเกษตรอินทรีย์ ๑,๑๓๙.๐๔ ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุด คือ จังหวัดระยอง รองลงมา คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด

๒.๙ แผนพัฒนาการเกษตรภาคภายใต้กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

แผนพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕^๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคตะวันออก ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออก ให้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อน แห่งเอเชีย โดยปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตควบคู่ไปกับการรักษาคุณภาพสินค้า ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การบรรจุหีบห่อ การแปรรูปและการจัดจำหน่าย

๒. ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร ไก่ และโค ในจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว ให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐานความปลอดภัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและพันธุ์ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ

๓. พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์บริเวณชายฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืนต่อไป โดยเร่งรัดการอนุรักษ์ พันธุ์ และการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบเหมาะสม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เช่น การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการและวิธีการเพาะเลี้ยงสัตว์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมและพัฒนาการประมงพื้นบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการประมง เป็นต้น

^๔ คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคตะวันออก). (๒๕๖๒, กันยายน). แผนพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕.

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนบ้านแหลมและบ้านฝักกาด อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับจังหวัดพระตะบองและโพลินของกัมพูชา

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ แก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

บริหารจัดการน้ำเพื่อบรรเทาภาวะภัยแล้งและน้ำท่วมจันทบุรี ตราด และสระแก้ว โดยปรับปรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม จัดสรรน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม รองรับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างพอเพียงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งส่งเสริมการทำแหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็กกระจายในพื้นที่การเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

๒.๑๐ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒ ประเด็นการพัฒนาน้ำที่ ๓ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร (ผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง สมุนไพรไทย) คุณภาพปลอดภัยอย่างครบวงจร

ยุทธศาสตร์จังหวัด ประเด็นการพัฒนาน้ำที่ ๑ การพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจจากฐานการท่องเที่ยว การเกษตรครบวงจร การบริการและการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับอาเซียน และนานาชาติที่เติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๑๑ ยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดตราด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ที่ตั้ง “จังหวัดตราด” เป็นจังหวัดชายแดนสุดฝั่งทะเลตะวันออก มีรูปร่างลักษณะคล้ายหัวช้าง อาณาเขตด้านชายแดนติดกับประเทศกัมพูชาทั้งทางบกและทางทะเล ยาว ๓๓๐ กิโลเมตร โดยทางบกติดกับทางจังหวัดของประเทศกัมพูชา ได้แก่ จังหวัดพระตะบอง จังหวัดโพธิ์สัต และจังหวัดเกาะกง ซึ่งมีแนวชายแดนธรรมชาติติดทิวเขาบรรทัด เป็นเส้นแบ่งเขตแดนตลอดแนวยาว ๑๖๕ กิโลเมตร และมีแนวอาณาเขตทางทะเลยาว ๑๖๕.๕ กิโลเมตร มีพื้นที่ขนาดเล็กเป็นอันดับ ๔ ของภาคตะวันออก และเป็นอันดับที่ ๕๖ ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางสายใหม่ บางนา-บ้านบึง-แกลง-ตราด เป็นระยะทาง ๓๑๕ กิโลเมตร

๒) อาณาเขต

อาณาเขต มีอาณาเขตพื้นที่ทางบก ๒,๘๑๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๗๖๑,๐๐๐ ไร่ มีพื้นที่ปกครองทางทะเล ๗,๒๕๗ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือ ติดกับอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรีและราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศใต้ติดกับอ่าวไทยและน่านน้ำทะเลราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศตะวันออกติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา มีทิวเขาบรรทัดเป็นแนวกั้นเขตและทิศตะวันตกติดกับอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

๓) สภาพพื้นที่ (ที่มา :สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด/โปรแกรมฐานข้อมูลดิน (Soil view)) แบ่งออกเป็น ๔ เขตดังนี้

(๑) ที่ราบลุ่มบริเวณลุ่มน้ำ ได้แก่ บริเวณที่ราบตอนกลางและตะวันออกประกอบด้วยลำน้ำสำคัญหลายสาย ซึ่งเกิดจากภูเขาสูงทางตอนเหนือและตะวันออก เช่น คลองสะตอ คลองแฉ่ง คลองห้วยแร้ง ที่ราบบริเวณนี้ ได้แก่ ตำบลสะตอ ตำบลวังตะเคียน และตำบลเขาสมิง เขตท้องที่อำเภอเขาสมิง และตำบลวังกระแจะ ตำบลเนินทราย ตำบลท่ากุ่ม ตำบลท่าพริก ตำบลตะกวาง ตำบลชำราก และตำบลแหลมกลัดเขตท้องที่อำเภอเมืองตราด (เหมาะสำหรับการทำนาข้าว และปลูกผลไม้)

(๒) ที่ราบบริเวณภูเขา มีพื้นที่กว้างขวางมากเนื่องจากมีภูเขากระจายอยู่ทั่วไปในแทบทุกส่วนของจังหวัด โดยเฉพาะทางตอนเหนือได้แก่ ตำบลหนองบอน ตำบลช้างทุน ตำบลบ่อพลอย และตำบลด่านชุมพล เขตท้องที่อำเภอบ่อไร่ เป็นบริเวณที่มีภูเขาสูงเป็นส่วนมากพื้นที่แถบนี้จึงมีความชุ่มชื้นมากเป็นพิเศษ มีป่าไม้สีเขียวปกคลุมอยู่อย่างหนาแน่น

ด้านทิศตะวันตกตำบลประณีต เขตท้องที่อำเภอเขาสมิง เป็นบริเวณแคบ ๆ ติดต่อกับอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี มีภูเขาเตี้ย ๆ สลับกันอยู่ทั่วไปบริเวณนี้โดยปกติอาจนับรวมเข้าเป็นที่ราบลุ่มน้ำได้แห่งหนึ่งแต่เนื่องจากมีภูเขาสลับกันอยู่จึงนับรวมเข้าไว้เป็นโครงสร้างลักษณะนี้

ในบริเวณตอนกลางของตอนใต้ มีภูเขาสลับกันอยู่อย่างหนาแน่นแต่ป่าไม้บริเวณนี้มีเหลืออยู่ไม่มากนัก เนื่องจากประชาชนเข้าไปบุกรุก เพื่อใช้เป็นที่ทำกินความชุ่มชื้นจึงลดลง เนื่องจากป่าซึ่งเป็นต้นน้ำถูกทำลาย ตอนกลางของตำบลท่าโสม เขตท้องที่อำเภอเขาสมิง ตำบลวังกระแจะ และตำบลหนองโสน เขตท้องที่อำเภอเมือง ตำบลน้ำเชี่ยว ตำบลแหลมงอบ และตำบลบางปิด เขตท้องที่อำเภอแหลมงอบซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เช่น สวนผลไม้ สวนยางพาราและปลูกสับปะรด

(๓) ที่สูงบริเวณภูเขา ภูเขาในจังหวัดตราดมีบริเวณกว้างขวางมากทางตอนเหนือแผ่ลงมาทางตอนใต้ตามพรมแดนจนถึงสุดเขตทางตอนใต้ของจังหวัด ซึ่งเป็นแนวภูเขาสลับซับซ้อนส่วนด้านตะวันตกมีภูเขาที่ไม่สูงนักรวมกันอยู่ในบริเวณแคบ ๆ ซึ่งได้แก่บริเวณตอนกลางของอำเภอแหลมงอบติดกับอำเภอเขาสมิง อีกบริเวณหนึ่งที่มีภูเขาครอบคลุมเกือบตลอดพื้นที่ ได้แก่ เกาะต่าง ๆ เช่น เกาะกูด เกาะช้าง เกาะไม้ซี้ ฯลฯ เกาะเหล่านี้คงมีที่ราบเฉพาะชายฝั่งทะเลเท่านั้น

(๔) บริเวณที่ราบต่ำฝั่งทะเล ตามบริเวณฝั่งเกือบตลอดแนวเป็นบริเวณที่ถูกน้ำจากแม่น้ำลำคลองต่าง ๆ พัดเอาโคลนมาทับถมเป็นจำนวนมากทำให้เกิดที่ราบต่ำขึ้น บริเวณดังกล่าวได้แก่ บริเวณฝั่งแม่น้ำเวฬุตำบลแสนตุ้ง ตำบลท่าโสม และบางส่วนของตำบลบางปิดซึ่งมีคลองเล็ก ๆ หลายสายไหลลงสู่ทะเลที่ราบต่ำริมฝั่งทะเล จึงมีบริเวณเป็นแนวยาวเกือบตลอดชายฝั่ง ตั้งแต่ตำบลน้ำเชี่ยวอำเภอแหลมงอบลงมาถึงสุดชายแดนที่ตำบลหาดเล็ก เขตท้องที่อำเภอคลองใหญ่บริเวณนี้จะมีน้ำทะเลท่วมถึงอยู่เสมอจึงเป็นบริเวณที่มีป่าไม้ชายเลนเกิดขึ้นอย่างหนาแน่นตลอดแนวผลิผลส่วนใหญ่ที่ได้จากบริเวณนี้ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ด้านการประมง เช่น หอยแครง หอยนางรม และกุ้งรวมทั้งการทำนาข้าวในบางพื้นที่

๔) ลักษณะดิน (ที่มา :สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด/โปรแกรมฐานข้อมูลดิน (Soil view))

ทรัพยากรดินของจังหวัดตราดเป็นที่ลุ่มมีศักยภาพในการทำนาประมาณ ๓๐๐,๙๘๒ ไร่ หรือร้อยละ ๑๗.๐๘ ของพื้นที่จังหวัดเป็นที่ยอดมีศักยภาพในการปลูกพืชไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้นหรือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ประมาณ ๙๒๐,๒๗๓ ไร่ หรือร้อยละ ๕๒.๒๓ ของพื้นที่จังหวัดและเป็นพื้นที่อื่น ๆ เช่นพื้นที่ป่าไม้แหล่งน้ำ และ

ชุมชนอีกประมาณ ๕๔๐,๖๒๐ ไร่ หรือร้อยละ ๓๐.๖๙ ของพื้นที่จังหวัดและจากการศึกษาข้อมูลแผนที่กลุ่มชุดดินพบว่าทรัพยากรดินของจังหวัดประกอบด้วยกลุ่มชุดดินทั้งหมด ๒๖ กลุ่ม คือกลุ่มชุดดินที่ ๒, ๖, ๗, ๙, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๗, ๑๘, ๒๒, ๒๓, ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๓๔, ๓๙, ๔๒, ๔๓, ๔๕, ๕๐, ๕๑, ๕๓, ๕๔, ๖๐ และ ๖๒ โดยแต่ละกลุ่มชุดดินนั้นมีลักษณะเด่นและคุณสมบัติที่แตกต่างกันซึ่งสามารถแบ่งตามสภาพพื้นที่ที่พบได้เป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๒, ๖, ๗, ๙, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๗, ๑๘, ๒๒, ๒๓, ๒๕ และ ๕๔

(๒) กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๖๐

(๓) กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินชื้น ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๒๖, ๒๗, ๓๔, ๓๙, ๔๒, ๔๓, ๔๕, ๕๐, ๕๑ และ ๕๓

(๔) กลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุดได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๔๕ เป็นกลุ่มดินต้นถึงลูกวัง เศษหินหรือก้อนหิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดการระบายน้ำของดินดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ดินต่ำ ได้แก่ชุดดินดินชุมพร (Cp) ชุดดินหาดใหญ่ (Hy) ชุดดินคลองซาก (Kc) ชุดดินเขาขาด (Kkt) ชุดดินหนองคล้า (Nok) ชุดดินท่าฉาง (Tac) และชุดดินยะลา (Ya) สำหรับกลุ่มชุดดินนี้มีพื้นที่รวมประมาณ ๔๗๘,๔๗๕ ไร่ พบมากบริเวณอำเภอเมือง อำเภอป่าอ้อ อำเภอเขาสมิงและอำเภอคลองใหญ่กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูงที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ได้แก่พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc : slope complex) ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรสำหรับกลุ่มชุดดินนี้มีพื้นที่ประมาณ ๔๒๗,๖๑๘ ไร่ พบมากบริเวณอำเภอป่าอ้อ อำเภอเกาะช้าง อำเภอเมืองและอำเภอเกาะกูดและกลุ่มชุดดินที่ ๓๔ เป็นกลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ หรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบบปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ดินต่ำ ได้แก่ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินฝั่งแดง (Fd) ชุดดินควนกาหลง (Kkl) ชุดดินคลองท่อม (Km) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินละหาน (Lh) ชุดดินนาท่าม (Ntm) และชุดดินท่าแซะ (Te) สำหรับกลุ่มชุดดินนี้มีพื้นที่รวมประมาณ ๑๔๘,๗๖๗ ไร่ พบมากบริเวณอำเภอเมือง อำเภอเกาะช้าง อำเภอเขาสมิง และอำเภอเกาะกูด

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีตรวจอากาศจังหวัดตราด)

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดตราด มีสภาพที่แตกต่างไปจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเพราะนอกจากจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดผ่านประจำแล้วยังได้รับอิทธิพลจากลมทะเลอีกด้วย จึงทำให้ภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น กล่าวคืออุณหภูมิทั่วไปจะไม่แตกต่างกันมากไม่ร้อนหรือหนาวจนเกินไปและมีปริมาณฝนมาก ทั้งนี้เพราะจังหวัดตราดมีอาณาเขตติดกับทะเลโดยตลอดลมทะเลสามารถช่วยบรรเทาความร้อนที่แผ่มาพร้อมกับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนในฤดูหนาวก็มีทิวเขาบรรทัด ซึ่งขนานกับแนวชายฝั่งช่วยบรรเทา กำลังแรงของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออันมีผลทำให้ความหนาวเย็นลดลงและยังเป็นกำแพงต้านพายุโซนร้อน ซึ่งเคลื่อนตัวจากประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเข้าสู่ประเทศไทยทางทิศตะวันออกทำให้พายุอ่อนกำลังลง ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ในทางตรงกันข้ามกลับทำให้มีฝนตกในฤดูร้อนบ่อยครั้งแม้ช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านแนวทิวเขาบรรทัดจะเป็นสิ่งกีดขวางทางลมได้ดีมีผลทำให้ฝนตกชุกและมีฤดูฝนที่ค่อนข้างยาว แบ่งเป็น ๓ ฤดู คือ

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง เดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง เดือนพฤศจิกายน ระยะเวลารวม ๖ เดือน

โดยในปี ๒๕๖๒ ปริมาณน้ำฝนรวม ๕,๓๕๗.๕๐ มิลลิเมตร จำนวนวันที่มีฝนตกตลอดปี ๑๙๕ วัน เดือนสิงหาคม มีฝนตกมากที่สุด ปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ ๑,๒๖๐.๒๐ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ๓๐ วัน รองลงมาเดือนกันยายน ปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ ๑,๑๕๕.๑๐๐ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ๒๔ วัน

๒) ปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน/ปี)
๒๕๕๓	๓,๖๘๖.๓๐	๑๘๘
๒๕๕๔	๕,๔๙๖.๓๐	๒๐๙
๒๕๕๕	๕,๔๙๗.๙๐	๒๒๔
๒๕๕๖	๕,๑๑๑.๓๐	๑๘๔
๒๕๕๗	๕,๓๖๑.๐๐	๑๙๑
๒๕๕๘	๔,๕๕๑.๑๐	๑๘๔
๒๕๕๙	๕,๗๓๓.๘๐	๑๙๖
๒๕๖๐	๔,๖๗๒.๐๐	๒๑๒
๒๕๖๑	๔,๘๘๕.๐๐	๒๑๙
๒๕๖๒	๕,๓๕๗.๕๐	๑๙๕

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาดรสด (คลองใหญ่) ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางที่ ๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๓	๓๕.๒๐	๒๐.๐๐	๒๗.๙๔	๙๙.๐๐	๓๕.๐๐	๘๑.๓๒
๒๕๕๔	๓๖.๒๐	๑๗.๒๐	๒๗.๓๖	๙๙.๐๐	๓๖.๐๐	๘๐.๖๗
๒๕๕๕	๓๕.๕๐	๒๑.๐๐	๒๗.๖๔	๙๙.๐๐	๔๐.๐๐	๘๓.๖๐
๒๕๕๖	๓๕.๓๐	๒๐.๐๐	๒๗.๖๖	๙๙.๐๐	๓๓.๐๐	๘๑.๙๔
๒๕๕๗	๓๕.๖๐	๑๕.๗๐	๒๗.๕๘	๙๙.๐๐	๓๖.๐๐	๘๑.๖๔
๒๕๕๘	๓๕.๗๐	๑๘.๕๐	๒๗.๘๓	๙๙.๐๐	๓๒.๐๐	๘๑.๒๕
๒๕๕๙	๓๕.๙๐	๑๕.๓๐	๒๘.๐๐	๙๙.๐๐	๓๗.๐๐	๘๒.๒๑
๒๕๖๐	๓๕.๕๐	๑๙.๑๐	๒๗.๖๑	๙๙.๐๐	๓๓.๐๐	๘๑.๖๑
๒๕๖๑	๓๕.๒๐	๑๗.๘๐	๒๗.๕๔	๙๙.๐๐	๓๘.๐๐	๘๓.๐๓
๒๕๖๒	๓๕.๘๐	๑๘.๒๐	๒๗.๙๒	๑๐๐.๐๐	๓๘.๐๐	๘๒.๓๗

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาดรสด (คลองใหญ่) ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด/ขป./ทส.)

จังหวัดตราดมีปริมาณน้ำฝนสูง แต่ก็มีปัญหาเรื่องน้ำเค็มแหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดคือแหล่งน้ำจากน้ำฝน แหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำจากชลประทาน

แหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดตราดมีแม่น้ำที่สำคัญ ๒ สายได้แก่ ๑) แม่น้ำตราดซึ่งเป็นแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุดต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด ไหลผ่านหลายท้องที่ตั้งแต่อำเภอคลองใหญ่ อำเภอบ่อไร่ อำเภอเขาสมิงและไหลลงทะเลที่อำเภอเมืองตราด ๒) แม่น้ำเวฬุเป็นแม่น้ำที่แบ่งเขตแดนจังหวัดตราดและจังหวัดจันทบุรีซึ่งไหลผ่านเขตเกษตรกรรมของทั้งสองจังหวัด

แหล่งน้ำชลประทานโครงการชลประทานจังหวัดตราดได้ให้ความสำคัญในการกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งที่ไม่ผลเจริญเติบโตใกล้เก็บเกี่ยว ดำเนินการป้องกันน้ำเค็มหนุนส่งเสริมให้ใช้แหล่งน้ำสำหรับเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่พักผ่อนอีกด้วยประกอบด้วยโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ๑๔ แห่ง มีพื้นที่ชลประทาน ๑๗๖,๗๖๔ ไร่ ความจุ ๑๘๕.๕๘๕ ล้าน ลบ.ม. โครงการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ๙๐ แห่ง ความจุ ๑๗.๑๘๙ ล้าน ลบ.ม. รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๖๐,๔๔๕ ไร่

ลุ่มน้ำ - ลำน้ำพื้นที่จังหวัดตราด ประมาณ ๒,๘๓๒๔.๓๒ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออกร้อยละ ๙๙.๙๓ ส่วนที่เหลืออยู่ในลุ่มน้ำโตนเลสาป ลำน้ำและลุ่มน้ำที่สำคัญได้แก่ แม่น้ำเวฬุ ตราดตะวันตก แม่น้ำตราด ตราดตะวันออก และคลองโป่งน้ำร้อน

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ (ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดตราด มีพื้นที่ป่าไม้รวมทั้งสิ้น ๕๖๐,๐๕๗.๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๖ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด (สถิติกรมป่าไม้ ปี ๒๕๖๑) สภาพป่าไม้เป็นป่าดงดิบและป่าเบญจพรรณ พันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ยาง ชุมแพรก กระบาก พนอง และป่าชายเลน พันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ โกงกาง แสม ประสัก ลำพู ลำแพน โปรง และตะบูน การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่เกิดจากราษฎรที่ต้องการพื้นที่เพื่อปลูกพืชเกษตรกรรม เช่น ยางพารา ปาล์ม ไม่มีการบุกรุกพื้นที่ขนาดใหญ่ สถานการณ์โดยทั่วไปเจ้าหน้าที่สามารถควบคุมได้

พื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายในพื้นที่จังหวัดตราด มีดังนี้

พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัด มีดังนี้

๑) พื้นที่อุทยานแห่งชาติ มี ๒ แห่ง รวมเนื้อที่ ๕๒๙,๙๕๐ ไร่ ได้แก่

๑.๑ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๙ ตอนที่ ๑๙๗ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ ครอบคลุมพื้นที่ ๔๓ เกาะ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๔๐๖,๒๕๐ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าบกประมาณ ๙๑,๕๖๒.๕๐ ไร่ และเป็นพื้นที่ทะเลประมาณ ๓๑๔,๖๘๘.๕๐ ไร่

๑.๒ อุทยานเขตน้ำตกคลองแก้ว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๖ ตอนที่ ๙๗ ก ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๓,๗๐๐ ไร่

๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มี ๑๗ ป่า รวมเนื้อที่ประมาณ ๓๐๑,๘๑๗.๙๑ ไร่

(๑) ป่าหินเพิงทึบ ทิวเขาบรรทัด เนื้อที่ประมาณ ๒๙,๑๕๘.๕๐ ไร่

(๒) ป่าชุมแสง เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๐๙.๒๕ ไร่

(๓) ป่าท้องอ่าว เนื้อที่ประมาณ ๑๘,๒๓๗ ไร่

(๔) ป่าเสม็ด เนื้อที่ประมาณ ๘,๓๕๙ ไร่

(๕) ป่าปากคลองบางพระ ป่าเกาะเจ้า และป่าเกาะลอย เนื้อที่ประมาณ ๗,๕๐๐ ไร่

(๖) ป่าเลนบางกระดาน เนื้อที่ประมาณ ๑,๐๖๖ ไร่

(๗) ป่าเขาสมิง (ป่าคลองใหญ่และป่าเขาไฟไหม้) เนื้อที่ประมาณ ๑๓๗,๒๓๘.๒๕ ไร่

(๘) ป่าเลนน้ำเขียวและป่าท่าตะเภา เนื้อที่ประมาณ ๒๔,๖๘๗ ไร่

(๙) ป่าเลนแหลมมะขาม เนื้อที่ประมาณ ๑,๗๙๖ ไร่

(๑๐) ป่าท่าโสม เนื้อที่ประมาณ ๑,๙๐๙.๑๙ ไร่

(๑๑) ป่าเลนบ้านธรรมชาติ เนื้อที่ประมาณ ๓๗๕ ไร่

(๑๒) ป่าดงธรรมชาติ เนื้อที่ประมาณ ๖,๑๔๓ ไร่

(๑๓) ป่าท่ากุ่มและป่าห้วยแร้ง เนื้อที่ประมาณ ๒๓,๗๐๔.๗๒ ไร่

(๑๔) ป่าเขาบรรทัด เนื้อที่ประมาณ ๒๖,๗๘๙ ไร่

(๑๕) ป่าอ่าวระวะ (ป่าคุ้มครองเดิม) เนื้อที่ประมาณ ๓,๘๒๔ ไร่

(๑๖) ป่าห้วยน้ำขาวและป่าอ่าวใหญ่ (ป่าคุ้มครองเดิม) เนื้อที่ประมาณ ๗,๘๐๘ ไร่

(๓) ป่าสนอ่อน ป่าคลองใหญ่ และป่าคลองมะขาม (ป่าคุ้มครองเดิม) เนื้อที่ประมาณ ๒,๑๑๔ ไร่

๓) เนื้อที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เนื้อที่ประมาณ ๗๑,๒๒๔ ไร่

๔) พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม. เนื้อที่ประมาณ ๑๐๒,๐๑๔.๒๖ ไร่

ตารางที่ ๓ แสดงสถิติข้อมูลป่าไม้ตามกฎหมายในพื้นที่จังหวัดตราด

ประเภททรัพยากรป่าไม้	เนื้อที่ (ไร่)
๑. พื้นที่อุทยานแห่งชาติ	
๑.๑ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง	๔๐๖,๒๕๐
- ป่าบก	๙๑,๕๖๒.๕๐
- พื้นที่ในทะเล	๓๑๔,๖๘๗.๕๐
๑.๒ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว	๑๒๓,๗๐๐
๒. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	๓๐๑,๘๘๗.๙๑
๓. พื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔	๗๑,๒๒๔
๔. พื้นที่ป่าชายเลนตามมติ ครม.	๑๐๒,๐๑๔.๒๖

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางที่ ๔ การเขตการปกครองของจังหวัดตราด

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ร้อยละ	ที่ว่าการ อำเภอห่าง จากศาลา ากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑. เมืองตราด	๙๙๙.๒๙	๓๕.๓๘	๑	๑๓	๙๘	๕	๙	๗
๒. เขาสมิง	๖๖๘.๗๓	๒๓.๖๘	๑๖	๘	๖๖	๒	๘	-
๓. แหลมงอบ	๑๕๓.๓๐	๕.๔๓	๑๗	๔	๒๗	๒	๓	-
๔. คลองใหญ่	๕๐.๒๐	๑.๗๘	๗๔	๓	๒๐	๒	๒	-
๕. บ่อไร่	๖๘๐.๐๐	๒๔.๐๗	๕๙	๕	๓๓	๒	๔	-
๖. เกาะกูด	๑๑๘.๐๐	๔.๑๘	๘๒	๒	๘	๐	๒	-
๗. เกาะช้าง	๑๕๔.๘๐	๕.๔๘	๒๗	๒	๙	๑	๑	-
รวม	๒,๘๒๔.๓๒	๑๐๐	-	๓๗	๒๖๑	๑๔	๒๙	๗

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดตราด/สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตราด

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ตารางที่ ๕ จำนวนประชากรของจังหวัดตราด ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน
๑. เมืองตราด	๔๕,๕๕๗	๔๘,๑๙๐	๙๓,๗๔๗	๔๔,๑๑๓
๒. เขาสมิง	๒๒,๔๒๓	๒๒,๕๙๐	๔๕,๐๑๓	๒๐,๓๐๑
๓. แหลมงอบ	๙,๔๓๘	๙,๗๕๖	๑๙,๑๙๔	๗,๗๔๗
๔. คลองใหญ่	๑๒,๗๖๑	๑๒,๗๑๕	๒๕,๔๗๖	๙,๗๑๑
๕. บ่อไร่	๑๘,๑๖๖	๑๗,๒๗๑	๓๕,๔๓๗	๑๗,๐๐๐
๖. เกาะกูด	๑,๓๓๗	๑,๒๑๖	๒,๕๕๓	๑,๙๕๗
๗. เกาะช้าง	๔,๒๙๑	๔,๒๔๗	๘,๕๓๘	๕,๘๕๖
รวม	๑๑๓,๙๗๓	๑๑๕,๙๘๕	๒๒๙,๙๕๘	๑๐๖,๖๘๕

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดตราด (๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒)

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ การศึกษา

จังหวัดตราด มีหน่วยงานรับผิดชอบจัดการศึกษาทั้ง ๓ รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถม จนถึงระดับอนุบาล ๒ ได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒ แห่ง สำนักงานพระพุทธศาสนา ๑ แห่ง โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จำนวน ๑ แห่ง ศูนย์การศึกษาพิเศษจำนวน ๑ แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๘ แห่ง ตำรวจตระเวนชายแดน ๒ แห่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒ แห่ง สำนักงานพระพุทธศาสนา ๑ แห่ง โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จำนวน ๑ แห่ง ศูนย์การศึกษาพิเศษจำนวน ๑ แห่ง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๗ แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๓ แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง และศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน ๑ แห่ง ข้อมูลพื้นฐาน จำนวนนักเรียน ทั้งหมด ๔๐,๑๐๖ คน แยกเป็น ระดับอนุบาล ๖,๔๔๔ คน ประถมศึกษา ๑๘,๖๔๖ คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และ อุดมศึกษา/ปวส. ๑๕,๐๑๖ คน

๑.๓.๒ ศาสนา

วัดในจังหวัดตราดมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๔๔ แห่ง สังกัดมหานิกาย ๑๓๐ วัด ธรรมยุติกนิกาย ๑๔ วัด ที่พักสงฆ์ ๒๔ แห่ง มีพระภิกษุ ๗๑๖ รูป สามเณร ๘๕ รูป จำนวนโบสถ์คริสต์ ๑ แห่ง และมียิว ๑๓ แห่ง ผู้นำถือศาสนาพุทธ จำนวน ๒๐๖,๓๐๘ คน (ร้อยละ ๙๒.๘๒) ศาสนาอิสลาม จำนวน ๕,๒๑๔ คน (ร้อยละ ๒.๓๗) และศาสนาคริสต์ ๑,๓๘๖ คน (ร้อยละ ๐.๖๓)

๑.๓.๓ สถิติการสังคม

จังหวัดตราดมีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม จำนวน ๑,๒๒๓ แห่ง ผู้ประกันตน เท่ากับ ๓๕,๔๖๓ คน แบ่งเป็น ผู้ประกันตนมาตรา ๓๓ จำนวน ๑๔,๕๖๑ คน มาตรา ๓๙ จำนวน ๒,๘๘๑ คน และ มาตรา ๔๐ จำนวน ๑๘,๐๒๑ คน และมีสถานพยาบาลคู่สัญญากับประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาล จำนวน ๑ แห่งคือ โรงพยาบาลตราด และสถานพยาบาลเครือข่าย คือ โรงพยาบาลประจำอำเภอ และ สถานีอนามัย เขตจังหวัดตราดทุกแห่ง

๑.๓.๔ ความยากจน

ผลการสำรวจครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ที่มีรายได้ต่ำกว่า ๓๘,๐๐๐ บาท /คน/ปี ทั้งจังหวัด รวม ๗ อำเภอ ในปี ๒๕๖๑ ปรากฏว่ามีครัวเรือนยากจน ที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. (๓๘,๐๐๐ บาท) จำนวน ๑๑ ครัวเรือน ได้แก่ อำเภอเมืองตราด ๑ ครัวเรือน อำเภอแหลมงอบ ๕ ครัวเรือน และอำเภอบ่อไร่ ๕ ครัวเรือน

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง (ที่มา: สำนักงานจังหวัดตราด)

จังหวัดตราด มีเส้นทางคมนาคมและขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ได้แก่

- ทางบก มีถนนเชื่อมโยงระหว่างตราดกับเครือข่ายภายในประเทศ จังหวัดอื่น ๆ ส่วนใหญ่ใช้เส้นทางถนนสายสุขุมวิท จากบางนา-ชลบุรี-ระยอง-จันทบุรี-ตราด ระยะทางประมาณ ๓๘๕ กิโลเมตร (เลียบริมชายฝั่งทะเลหรือเส้นทางสายเก่า) และเส้นทางสายบางนา-บ้านบึง-แกลง-ตราด ระยะทาง ๓๑๗ กิโลเมตร และเส้นทางสายจตุจักร-ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ-แกลง-ขลุง-ตราด ระยะทาง ๓๒๗ กิโลเมตร

- ทางอากาศ มีสนามบินเอกชน จำนวน ๑ แห่ง (ของบริษัทบางกอกแอร์เวย์) เปิดให้บริการเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๖ ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เปิดบริการวันละ ๓ เที่ยวบินกรณีปกติ และวันละ ๖ เที่ยวบินกรณีช่วงฤดูการท่องเที่ยว โดยได้รับการอนุญาตให้เป็นสนามบินศุลกากรเรียบร้อยแล้ว ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๖

- ทางน้ำ มีท่าเทียบเรือน้ำลึกขนาดกลาง (๕๐๐ ตันกรอส) ที่อำเภอคลองใหญ่ ซึ่งสามารถรองรับการขนส่งทางน้ำไปยังราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และภูมิภาคอินโดจีน รวมทั้งนานาชาติที่ได้มาตรฐานเป็นอย่างดี โดยได้ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๑.๔.๒ ไฟฟ้า (ที่มา: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดตราด)

ปี ๒๕๖๐ จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า จำนวน ๘๗,๒๑๑ ราย พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ ๕๖๗,๗๓๑,๓๔๖ กิโลวัตต์/ปี

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

มีด่าน ☒ ศุลกากร: ด่านศุลกากรคลองใหญ่ ที่ตั้ง: เลขที่ ๑๐๐ หมู่ที่ ๑ ต.คลองใหญ่ อ.คลองใหญ่ จ.ตราด โทร. ๐๓๙ - ๕๕๑๐๑๘ ปฏิบัติพิธีการนำเข้าได้ทุกประเภท ส่งของออกได้ทุกประเภท ด้านประเภทด้านชายแดน

☒ ตรวจพืช: ด้านตรวจพืชท่าเรือคลองใหญ่ ที่ตั้ง: ศูนย์ราชการด้านชายแดน ต.หาดเล็ก อ.คลองใหญ่ จ.ตราด โทร. ๐๓๙-๕๕๘๑๒๒ มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มี มีที่ตั้งสถานกักกันพืช ☒ ไม่มี ☐ มี

☒ ตรวจประมง: ด้านตรวจสัตว์น้ำจังหวัดตราด ที่ตั้ง: ศูนย์ราชการด้านชายแดน ต.หาดเล็ก อ.คลองใหญ่ จ.ตราด โทร. ๐๓๙-๕๕๘๑๓๖ ☐ ไม่มี ☒ มี มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มีที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ

☒ ปศุสัตว์: ด้านกักกันสัตว์ตราด ที่ตั้ง: ศูนย์ราชการด้านชายแดน ต.หาดเล็ก อ.คลองใหญ่ จ.ตราด โทร. ๐๓๙-๕๕๘๑๐๔ ☐ ไม่มี ☒ มี มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มีที่ตั้งสถานกักกันสัตว์

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

น้ำประปา (ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคสาขาตราด)

จังหวัดตราด มีสำนักงานผลิตน้ำประปา จำนวน ๓ สถานี ได้แก่

๑) แม่ข่ายตราด (เขตอำเภอเมือง) มีสถานีผลิตน้ำ ๒ สถานี

-สถานีผลิตน้ำปลายคลอง ๑ มีกำลังผลิตน้ำ ๖๑๐ ลบ.ม/ช.ม.

-สถานีผลิตน้ำปลายคลอง ๒ มีกำลังผลิตน้ำ ๕๐๐ ลบ.ม/ช.ม.

๒) หน่วยบริการอำเภอบ่อไร่

-สถานีผลิตน้ำบ่อไร่ มีกำลังผลิตน้ำ ๕๐ ลบ.ม/ช.ม.

มีผู้ใช้น้ำรวม ๒๕,๑๓๔ ราย แยกเป็น

๑) การประปาส่วนภูมิภาค สาขาตราด จำนวนผู้ใช้ ๒๑,๔๗๙ ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำผลิตจ่าย ๕๑๙,๓๙๐ ลูกบาศก์เมตร

๒) การประปาส่วนภูมิภาค สาขาคองใหญ่ จำนวนผู้ใช้ ๓,๖๕๕ ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำผลิตจ่าย ๘๑,๒๙๘ ลูกบาศก์เมตร

โทรศัพท์และไปรษณีย์ (ที่มา: บริษัท ทีโอที จำกัด(มหาชน))

สถิติการใช้โทรศัพท์ มีการติดตั้งโทรศัพท์ประจำที่ สามารถให้บริการครอบคลุมร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่ที่มีผู้ใช้บริการทั้งหมด ๙,๔๐๑ เลขหมาย และบริการ Broadband Internet ประเภทประจำที่ (Home Use) จำนวน ๗,๙๔๘ ราย มีที่ทำการไปรษณีย์ ๗ แห่ง ให้บริการทั้งภายในและต่างประเทศ

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา:จังหวัดตราด)

อุตสาหกรรม

ในปี พ.ศ.๒๕๖๐ มีสถานประกอบการ ทั้งหมด ๔๗๙ แห่ง จำนวนเงินลงทุน ๔,๙๔๔,๖๙๙,๑๐๐ บาท จำนวนคนงาน ๕,๕๖๑ คน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมอาหาร ร้อยละ ๒๒.๙๖ อุตสาหกรรมขนส่ง ร้อยละ ๑๗.๓๓ อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ร้อยละ ๘.๙๘ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล ร้อยละ ๗.๕๒

การค้าชายแดน

จังหวัดตราดมีแนวชายแดนตามธรรมชาติติดทิวเขาบรรทัดตลอดแนวยาว ๑๖๕ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดกับราชอาณาจักรกัมพูชาถึง ๓ จังหวัด ได้แก่

อำเภอโป่งน้ำติดกับ บ้านคลองรณัง (โฮ้วรณเกาะ) อำเภอสำราญ จังหวัดพระตะบอง

อำเภอเมืองตราด ติดกับ บ้านหมอลดา อำเภอเวียงเวด จังหวัดโพธิ์สัດ

อำเภอคลองใหญ่ ติดกับ บ้านจามเยียม อำเภอมณฑลสีมา จังหวัดเกาะกง

จึงทำให้เกิดตลาดการค้าชายแดนขึ้น เป็นเสมือนประตูเชื่อมโยงการค้า การท่องเที่ยว การลงทุนและการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ พร้อมทั้งนำไปสู่การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาคอื่น

การค้าชายแดน มีช่องทางการค้า ๓ ช่องทาง ดังนี้

๑) จุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก พื้นที่ตำบลหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ ตรงข้ามกับบ้านจามเยียม อำเภอมณฑลสีมา จังหวัดเกาะกง ราชอาณาจักรกัมพูชา เปิดทำการทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. และการขนส่งสินค้าลงเรือ เพื่อขนส่งไปยังราชอาณาจักรกัมพูชา โดยท่าเทียบเรือของเอกชน ๕ แห่ง คือ ท่าเทียบเรือชลาลัย ท่าเทียบเรือกลังปะหา ท่าเทียบเรือ ป.เกษมศิริ ท่าเทียบเรือ ส.กฤตวัฒน์ และท่าเทียบเรือทรัพย์ชโลธร

๒) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านมะม่วง พื้นที่อำเภอโป่งน้ำ (เนิน ๔๐๐) วันเวลาเปิด - ปิด ทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

๓) ช่องทางการค้าทางธรรมชาติบ้านท่าเสา พื้นที่ตำบลแหลมกลัด อำเภอเมืองตราด วันเวลาเปิด - ปิดคือ ทุกวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. เป็นการค้าของชาวบ้านหมอลดา ตำบลหมอลดา อำเภอเวียงเวด จังหวัดโพธิ์สัດ โดยลงทะเบียนเข้า - ออก ที่ฐานกองร้อย ทพ.นย.ที่ ๕๓๕ (บ้านท่าเสา)

๑.๕.๒ ผลผลิตมวลรวมของจังหวัดตราด (GPP) ๑๙ สาขา

ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลผลิตมวลรวมจังหวัดตราด ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า ๔๖,๙๖๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีมูลค่า ๓๙,๑๖๒ ล้านบาท เท่ากับ ๗,๘๐๓ ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย

- ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า ๒๒,๙๗๐ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๔๘.๙๑) สาขาการผลิตที่สำคัญได้แก่ เกษตรกรรม,การป่าไม้และประมง มีมูลค่า ๒๒,๙๗๐ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๔๘.๙๑)

- ภาคนอกเกษตร ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า ๒๓,๙๙๕ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๕๑.๐๙) สาขาการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ สาขาการขายส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์ มีมูลค่า ๗,๐๖๖ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๑๕.๐๕) สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า มีมูลค่า ๒,๖๙๑ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๕.๗๓) และสาขาที่พักและบริการด้านอาหาร มีมูลค่า ๒,๔๙๖ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๕.๓๑)

สำหรับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดตราด ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๓ จากที่ขยายตัวร้อยละ ๑.๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เนื่องมาจากมีการส่งเสริมให้เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จึงมีการผลิตนอกภาคการเกษตรขยายตัวขึ้น

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita) รายได้เฉลี่ยต่อหัวในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เท่ากับ ๑๗๑,๑๘๙ บาท ต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก ๑๔๔,๗๕๒ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖๖ โดยรายได้เฉลี่ยต่อหัว ของประชากรในจังหวัดตราด มีรายได้สูง เป็นลำดับที่ ๒๑ ของประเทศ และเป็นลำดับที่ ๖ ของภาคตะวันออก (ที่มา : www.nesdb.go.th สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม (ที่มา: จังหวัดตราด)

การท่องเที่ยว

จังหวัดตราด มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางทะเล มีหมู่เกาะน้อยใหญ่ ๕๒ เกาะ เป็นการท่องเที่ยวที่ชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ตลอดจนมีศักยภาพในการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งราชอาณาจักรกัมพูชาและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ทั้งนี้ ในรอบปี ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา จังหวัดตราดมีรายได้ จากการท่องเที่ยว ๑๗,๔๙๘.๗๔ ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากในปี ๒๕๕๙ เป็นเงิน ๑,๗๑๒.๙๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๕

แรงงาน

ประชากรและกำลังแรงงาน จังหวัดตราดมีประชากรผู้ที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๒๗,๑๔๐ คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวม จำนวน ๑๖๓,๒๗๓ คน ผู้มีงานทำ จำนวน ๑๖๒,๗๖๙ คน (ร้อยละ ๙๙.๖๙) ผู้ว่างงาน จำนวน ๕๐๔ คน (ร้อยละ ๐.๓๑) และไม่มีผู้รอดฤดูกาลในไตรมาสนี้ การมีงานทำ ผู้มีงานทำในจังหวัดตราด จำนวน ๗๕,๖๑๙ คน (ร้อยละ ๔๖.๔๖) ทำงานในภาคเกษตร ผู้มีงานทำ จำนวน ๘๗,๑๕๐ คน (ร้อยละ ๕๓.๕๔) ที่ทำงานนอกภาคเกษตรและมีผู้ทำงานในสาขาการขนส่ง การขายปลีกมากที่สุด จำนวน ๒๘,๐๕๕ คน (ร้อยละ ๓๒.๑๙) และผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๔๐,๘๗๒ คน (ร้อยละ ๒๕.๑๑)

การว่างงาน จังหวัดตราดพบว่ามีผู้ว่างงาน จำนวน ๕๐๔ คน (ร้อยละ ๐.๓๑)

แรงงานนอกระบบ จากข้อมูลเบื้องต้นปี ๒๕๕๙ มีผู้ทำงานอยู่ในแรงงานนอกระบบจำนวน ๙๙,๕๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๓๗ ของผู้มีงานทำทั้งหมดโดยส่วนใหญ่จะทำงานในภาคเกษตรกล่าวคือ มีจำนวน ๖๐,๖๐๐ คน (ร้อยละ ๖๐.๘๙) และนอกภาคเกษตรจำนวน ๓๘,๙๓๐ คน (ร้อยละ ๓๙.๑๑) อุตสาหกรรมนอกภาคเกษตรที่มีแรงงานนอกระบบสูงสุดคือการขนส่งขายปลีกจำนวน ๑๕,๗๘๙ คน (ร้อยละ ๓๗.๙๙) รองลงมาคือ ที่พักแรมและบริการด้านอาหารจำนวน ๖,๗๗๗ คน (ร้อยละ ๑๗.๔๑) ส่วนอาชีพที่มีการทำงานนอกระบบสูงสุดคือ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและประมงจำนวน ๕๕,๖๒๖ คน (ร้อยละ ๕๕.๘๙) รองลงมาคือ พนักงานบริการจำนวน ๒๐,๖๘๐ คน (ร้อยละ ๒๐.๗๘) สำหรับการศึกษาแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวน ๒๗,๗๑๐ คน (ร้อยละ ๒๗.๘๔) รองลงมาคือระดับต่ำกว่าประถมศึกษาจำนวน ๒๖,๗๘๖ คน (ร้อยละ ๒๖.๙๑)

แรงงานต่างด้าว ที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายและได้รับอนุญาตให้ทำงาน ข้อมูลคงเหลือ ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๑ มีจำนวน ๑๓,๔๔๓ คน โดยแรงงานต่างด้าวทั้งหมดส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้ว จำนวน ๗,๗๓๘ คน (ร้อยละ ๕๗.๕๖) เข้ามาทำงานลักษณะไป-กลับหรือตามฤดูกาลตาม มาตรา ๖๔ (สัญชาติกัมพูชา) จำนวน ๓,๗๐๓ คน (ร้อยละ ๒๗.๕๕) และเข้ามาตามระบบ MOU จำนวน ๑,๗๓๘ คน (ร้อยละ ๑๒.๗๘) สำหรับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายแยกประเภทเป็นแรงงานที่ได้รับอนุญาตให้มาทำงานเป็นการชั่วคราว ๓ สัญชาติ คือ พม่า ลาว กัมพูชาเพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานในจังหวัด ข้อมูลคงเหลือ ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๑ มีจำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๒๘ คน จำแนกเป็นสัญชาติกัมพูชา จำนวน ๘,๓๙๘ คน (ร้อยละ ๘๙.๑๔)

พม่า จำนวน ๙๐ คน (ร้อยละ ๑.๙๐) และลาว จำนวน ๔๐ คน (ร้อยละ ๐.๔๔) และประเภชนกกลุ่มน้อยอีก จำนวน ๘๙๓ คน (ร้อยละ ๙.๔๘)

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครั้วเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ ๖ จำนวนครั้วเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดตราด ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

อำเภอ	จำนวนครั้วเรือน ^๑	จำนวนครั้วเรือน เกษตรกร ^๒	ร้อยละจำนวน ครั้วเรือนเกษตร/ ครั้วเรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงาน ภาคเกษตร (ราย)
๑. เมืองตราด	๔๔,๑๑๓	๗,๑๖๙	๑๖.๒๕	-
๒. เขาสมิง	๒๐,๓๐๑	๖,๐๗๖	๒๙.๙๓	-
๓. แหลงมอ	๗,๗๔๗	๒,๐๔๓	๒๖.๓๗	-
๔. คลองใหญ่	๙,๗๑๑	๕๒๙	๕.๔๕	-
๕. บ่อไร่	๑๗,๐๐๐	๒,๘๕๗	๑๖.๘๑	-
๖. เกาะกูด	๑,๙๕๗	๒๗๘	๑๔.๒๑	-
๗. เกาะช้าง	๕,๘๕๖	๖๘๙	๑๑.๗๗	-
รวม	๑๐๖,๖๘๕	๑๙,๖๔๑	๑๘.๔๑	-

ที่มา : ๑. ที่ทำการปกครองจังหวัดตราด ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒)

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๗ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดตราด

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น/พืชสวน		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่น ๆ (เลี้ยงสัตว์ ประมงเพราะ เลี้ยง)			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ ทั้งหมด
เมืองตราด	๖๒๔,๕๕๖.๒๕	๑๓,๒๖๖	๒.๑๒	๑๗๕,๖๑๔	๒๘.๑๒	๑๔,๐๒๕	๒.๒๕	๕,๓๔๐.๒๔	๐.๘๖	๒๐๘,๒๔๕.๒๔	๓๓.๓๔
เขาสมิง	๔๑๗,๙๕๖.๒๕	๑๙๒	๐.๐๕	๑๙๔,๙๖๐	๔๖.๖๕	๕,๔๒๓	๑.๓๐	๔,๒๔๐.๙๘	๑.๐๑	๒๐๔,๘๑๕.๙๘	๔๙.๐๐
แหลมงอบ	๙๕,๘๑๒.๕	๓๓๘	๐.๓๕	๔๕,๖๓๘	๔๗.๖๓	๕,๑๔๔	๕.๓๗	๒,๖๖๒	๒.๗๘	๕๓,๗๘๒	๕๖.๑๓
คลองใหญ่	๓๑,๓๗๕	๔๓	๐.๑๔	๕,๔๑๕	๑๗.๒๖	๔	๐.๐๑	๗๑๔.๒๓	๒.๒๘	๖,๑๗๖.๒๓	๑๙.๖๙
บ่อไร่	๔๒๕,๐๐๐	๓๕๖	๐.๐๘	๑๐๑,๓๐๓	๒๓.๘๔	๓,๗๓๘	๐.๘๘	๒,๓๐๐.๒๔	๐.๕๔	๑๐๗,๖๙๗.๒๔	๒๕.๓๔
เกาะกูด	๗๓,๗๕๐	-	-	๑๙,๖๒๕	๒๖.๖๑	-	-	๕๐	๐.๐๗	๑๙,๖๗๕	๒๖.๖๘
เกาะช้าง	๙๖,๗๕๐	-	-	๑๑,๓๘๖	๑๑.๗๗	-	-	๓๒๓.๔๙	๐.๓๓	๑๑,๗๐๙.๔๙	๑๒.๑๐
รวม	๑,๗๖๕,๒๐๐	๑๔,๑๙๕	๐.๘๐	๕๕๓,๙๔๑	๓๑.๓๘	๒๘,๓๓๔	๑.๖๑	๑๕,๖๓๑.๑๘	๐.๘๙	๖๑๒,๑๐๑.๑๘	๓๔.๖๘

ที่มา ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ๒. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ๓. สำนักงานประมงจังหวัดตราด

ตารางที่ ๘ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอและชนิดการเพาะปลูก จังหวัดตราด ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตร								
	ที่นา ^๑	พืชไร่ ^๑	พืชสวน ^๑	ไม้ดอก ไม้ประดับ	พืชผัก ^๑	ไม้ยืนต้น ^๑	เลี้ยงสัตว์ ^๒	ประมง เพาะเลี้ยง ^๓	รวม
๑. เมืองตราด	๑๓,๒๖๖	๑๑,๕๐๗	๒๘,๗๗๒	-	๒,๕๑๘	๑๕๖,๘๔๒	๑,๙๐๒	๓,๔๓๘.๒๔	๒๐๘,๒๔๕.๒๔
๒. เขาสมิง	๑๙๒	๔,๙๕๘	๙๐,๒๐๔	-	๔๖๕	๑๐๔,๗๕๖	๓,๒๐๐	๑,๐๔๐.๙๘	๒๐๔,๘๑๕.๙๘
๓. แหลงมอ	๓๓๘	๕,๐๙๙	๕,๐๒๒	-	๔๕	๔๐,๖๑๖	๗๑๕	๑,๙๔๗	๕๓,๗๘๒
๔. คลองใหญ่	๔๓	-	๑,๒๙๒	-	๔	๔,๑๒๓	๑๒๖	๕๘๘.๒๓	๖,๑๗๖.๒๓
๕. บ่อไร่	๓๕๖	๓,๖๐๑	๒๑,๒๓๑	-	๑๓๗	๘๐,๐๗๒	๒,๐๘๘	๒๑๒.๒๔	๑๐๗,๖๙๗.๒๔
๖. เกาะกูด	-	-	๖,๐๙๗	-	-	๑๓,๕๒๘	๕๐	-	๑๙,๖๗๕
๗. เกาะช้าง	-	-	๓,๐๑๘	-	-	๘,๓๖๘	๗๕	๒๔๘.๔๙	๑๑,๗๐๙
รวม	๑๔,๑๙๕	๒๕,๑๖๕	๑๕๕,๖๓๖	-	๓,๑๖๙	๓๙๘,๓๐๕	๘,๑๕๖	๗,๔๗๕.๑๘	๖๑๒,๑๐๑.๑๘

ที่มา : ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ๒. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ๓. สำนักงานประมงจังหวัดตราด

ตารางที่ ๙ การจัดสรรที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดตราด ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	ตำบล	พื้นที่ประกาศ เขต	พื้นที่รื้อแล้ว(ที่รัฐและที่ชุมชน)			จัดที่ดิน(มอบ ส.ป.ก.๔-๐๑ที่รัฐและที่ชุมชน)		
			ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
เมืองตราด	ข้าราก	๑,๙๙๗	๔๗	๕๗	๙๕๐	๓๙	๔๙	๗๘๓
	ตะกวาง	๑๑,๔๔๕	๒๙๙	๓๗๖	๘,๑๔๒	๒๖๙	๓๓๑	๖,๓๒๖
	ท่ากุ่ม	๕๓,๘๗๔	๑,๘๓๙	๒,๓๑๗	๔๓,๑๐๔	๑,๖๘๓	๒,๐๙๘	๓๘,๘๔๗
	เนินทราย	๗,๑๘๐	๒๕๙	๓๑๙	๖,๓๗๒	๒๓๕	๒๘๘	๕,๗๑๐
	วังกระแจะ	๖,๔๔๗	๒๙๕	๓๕๔	๔,๙๕๗	๒๘๓	๓๓๗	๔,๔๑๐
	หนองโสน	๑,๓๐๐	๕๖	๖๕	๑,๐๖๓	๕๕	๖๔	๑,๐๕๓
	ห้วยแ้ง	๕๙,๒๑๓	๑,๘๑๖	๒,๒๙๗	๔๘,๘๑๘	๑,๖๕๕	๒,๐๕๓	๓๘,๗๖๖
รวม	๗	๑๔๑,๔๕๖	๔,๖๑๑	๕,๗๘๕	๑๑๓,๔๐๖	๔,๒๑๙	๕,๒๒๓	๙๕,๘๗๕
เขาสมิง	เขาสมิง	๑๑,๗๗๘	๖๑๑	๗๘๐	๑๐,๖๔๑	๕๘๓	๗๓๔	๙,๙๕๖
	ท่าโสม	๗,๔๗๖	๑๘๙	๒๗๗	๓,๘๒๘	๑๗๗	๒๕๘	๓,๔๕๐
	ทุ่งนทรี	๑๖,๓๓๔	๙	๙	๑๕๗	๙	๙	๑๕๗
	เทพนิมิต	๔,๗๓๕	๒๙	๓๖	๔๙๙	๒๕	๓๑	๓๒๓
	ประณีต	๔๐,๖๓๙	๑,๓๒๙	๑,๖๓๕	๒๘,๗๓๙	๑,๑๕๖	๑,๔๓๑	๒๑,๑๔๔
	วังตะเคียน	๔๓,๐๕๖	๑,๘๔๗	๒,๓๒๗	๓๗,๘๕๕	๑,๗๓๘	๒,๑๗๖	๓๓,๐๒๙
	สะตอ	๕๑,๒๙๓	๑,๕๓๙	๑,๙๔๒	๓๑,๘๓๑	๑,๓๗๖	๑,๖๘๕	๒๔,๖๒๓
	แสนตุง	๑๑,๕๑๘	๕๓๙	๖๘๔	๘,๔๘๐	๕๒๗	๖๖๙	๘,๒๒๑
รวม	๘	๑๘๖,๘๒๙	๖,๐๙๒	๗,๖๙๐	๑๒๒,๐๓๐	๕,๕๙๑	๖,๙๙๓	๑๐๐,๙๐๓
บ่อไร่	ช้างทูน	๓๒,๙๗๒	๙๑๘	๑,๑๑๕	๒๒,๐๔๐	๘๓๓	๑,๐๐๑	๑๗,๕๗๑
	ด่านชุมพล	๙๐,๔๑๖	๑,๓๐๘	๑,๖๙๘	๓๘,๓๓๒	๑,๐๕๑	๑,๓๐๗	๒๓,๘๓๕
	นทรี	๓๓,๖๔๗	๑,๐๖๖	๑,๓๓๙	๒๓,๒๖๕	๗๒๓	๘๘๘	๑๒,๕๑๘
	บ่อพลอย	๔๘,๑๗๕	๑,๒๗๙	๑,๖๔๖	๒๗,๘๔๖	๙๙๑	๑,๓๖๗	๑๗,๙๘๖
	หนองบอน	๔๐,๒๘๑	๒,๗๑๖	๓,๒๘๔	๓๒,๖๒๐	๑,๒๔๕	๑,๔๔๖	๒๐,๒๙๕
รวม	๕	๒๔๕,๔๙๑	๗,๒๘๗	๙,๐๘๒	๑๔๔,๑๐๓	๔,๘๔๓	๖,๐๐๙	๙๒,๒๐๕
แหลงมอ	คลองใหญ่	๒๕,๑๓๖	๙๕๐	๑,๒๒๓	๑๖,๓๙๐	๙๑๒	๑,๑๗๔	๑๕,๕๐๔
	น้ำเขียว	๒,๙๑๖	๙๔	๑๑๓	๑,๙๒๒	๙๐	๑๐๗	๑,๘๕๘
	บางปิด	๖,๐๕๕	๓๒๖	๔๒๕	๔,๘๙๗	๓๒๑	๔๑๘	๔,๗๐๕
	แหลงมอ	๙๒๗	๑๕	๑๗	๒๓๓	๑๔	๑๖	๒๑๓
รวม	๔	๓๕,๐๓๔	๑,๓๘๕	๑,๗๗๘	๒๓,๔๔๒	๑,๓๓๗	๑,๗๑๕	๒๒,๒๘๐
รวมทั้งสิ้น	๒๔	๖๐๘,๘๑๐	๑๙,๓๗๕	๒๔,๓๓๕	๔๐๒,๙๘๑	๑๕,๙๙๐	๑๙,๘๔๐	๓๑๑,๒๖๓

ที่มา: สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

การจัดสรรที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๑) พื้นที่ประกาศเขต ตาม พรฎ. รวม ๖๐๘,๘๑๐ ไร่ แยกเป็นพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ดังนี้

(๑) อำเภอเมืองตราด รวม ๑๔๑,๔๕๖ ไร่

(๒) อำเภอเขาสมิง รวม ๑๘๖,๘๒๙ ไร่

(๓) อำเภอปอไร่ รวม ๒๔๕,๔๙๑ ไร่

(๔) อำเภอแหลมงอบ รวม ๓๕,๐๓๔ ไร่

๒) พื้นที่กันออก รวม ๒๒๐,๗๓๔ ไร่

๓) พื้นที่ดำเนินการ รวม ๓๘๘,๐๗๖ ไร่

(๑) มอบ ส.ป.ก.๔-๐๑ รวม ๑๕,๙๙๐ ราย ๑๙,๘๔๐ แปลง ๓๑๑,๒๖๓ ไร่ (คิดเป็น ๘๐.๒๑%)

(๒) อยู่ระหว่างดำเนินการ รวม ๗๖,๘๑๓ ไร่

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน (ที่มา: โครงการชลประทานตราด)

๑) โครงการชลประทานขนาดกลาง

ตารางที่ ๑๐ โครงการชลประทานขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูละบายน้ำ	ความจุที่ระดับน้ำ สูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บ กัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	อ่างเก็บน้ำเขาระกำ ต.วังกระแจะ อ.เมืองตราด	๕๗.๑๖๕	๔๗.๖๙	๗,๘๔๙
๒	อ่างเก็บน้ำด่านชุมพล ต.ด่านชุมพล อ.ปอไร่	๗.๕๒	๕.๖๐	๓,๓๓๗
๓	อ่างเก็บน้ำบ้านมะนาว ต.บ่อพลอย อ.ปอไร่	๒.๔๑	๒.๓๕	๒,๗๑๔
๔	อ่างเก็บน้ำห้วยแรง ต.ด่านชุมพล อ.ปอไร่	๔๙.๙๑๙	๓๖.๘๐	๔๐,๙๐๓
๕	อ่างเก็บน้ำวังปลาหมอ ต.เขาสมิง อ.เขาสมิง	๘.๙๘๑	๘.๑๕	๖,๒๙๐
๖	อ่างเก็บน้ำสะพานหิน ต.แหลมกลัด อ.เมืองตราด	๒๑.๗๐๐	๒๐.๐๐	๓,๐๐๐
๗	อ่างเก็บน้ำคลองโสน ต.นนทรีย์ อ.ปอไร่	๘๓.๐๐	๖๕.๐๐	๖๐,๐๐๐
๘	ปตร.คลองไม้ซี้ (เขาระกำขยาย) ต.หนองเสม็ด อ.เมืองตราด (คลองบางพระ ระดับตลิ่ง ๑.๐๐ ม.)	-	-	๑๙,๐๔๓
๙	ปตร.เขาสมิง ต.ทุ่งนนทรี อ.เขาสมิง (แม่น้ำเขาสมิง ระดับตลิ่ง ๕.๕๐ ม.)	-	-	๑๗,๑๑๔
๑๐	ปตร.คลองรางหวาย ต.เขาสมิง อ.เขาสมิง (คลองรางหวาย ระดับตลิ่ง ๖.๐๐ ม.)	-	-	๕,๗๒๙
๑๑	ปตร.คลองท่าเลื้อน ต.ชำราก,ตะกาง อ.เมือง	-	-	๓,๑๔๔
๑๒	คันกันน้ำเค็มวังกระแจะ ต.วังกระแจะ อ.เมืองตราด	-	-	๒,๔๑๘
๑๓	คันกันน้ำเค็มคลองนาเกลือ ต.หนองคันทรัง อ.เมืองตราด	-	-	๒,๔๙๓
๑๔	คันกันน้ำเค็มคลองใหญ่ ต.คลองใหญ่ อ.แหลมงอบ	-	-	๒,๗๓๐
รวม ๑๔ โครงการ		๒๓๐.๖๙๕	๑๘๕.๕๙	๑๗๖,๗๖๔

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๑๑ โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	อำเภอ	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับ ประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ทรบ.	ฝาย	ระบบ ส่งน้ำ	สถานี สูบน้ำ	รวม		
๑	เมืองตราด	๑๖	๘	๑๒	๑	๕	๓๔	๗.๕๕๒	๒๖,๑๙๐
๒	เขาสมิง	๑๐	๒	๑๒	-	๖	๒๓	๓.๒๖๖	๑๘,๙๐๕
๓	แหลมงอบ	๑	-	-	-	-	๑	๐.๔๗๕	๒๐๐
๔	คลองใหญ่	๒	-	๑	-	-	๔	๐.๘๖๖	๑,๓๕๐
๕	บ่อไร่	๘	๓	๑๗	๓	-	๒๗	๕.๐๒๐	๑๓,๑๐๐
๖	เกาะกูด	๑	-	๑	-	-	๒	๐.๐๑๐	-
๗	เกาะช้าง	-	-	๒	-	-	๒	-	๗๐๐
รวมทั้งจังหวัด		๓๘	๑๓	๔๕	๔	๑๑	๙๐	๑๗.๑๘๙	๖๐,๔๔๕

ที่มา : โครงการชลประทานตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๓.๒ แหล่งน้ำอื่น ๆ

ข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม.

ตารางที่ ๑๒ จำนวนสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ปี ๒๕๔๘-๒๕๖๒

ที่	อำเภอ	ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	เมืองตราด	๓๗๘	๓๗๘	๒๐	๒๐	๓๙๘	๓๙๘
๒	เขาสมิง	๔๒๓	๔๒๓	๘	๘	๔๓๑	๔๓๑
๓	แหลมงอบ	๕๔	๕๔	๑	๑	๕๕	๕๕
๔	คลองใหญ่	๖	๖	-	-	๖	๖
๕	บ่อไร่	๒๔๘	๒๔๘	๔	๔	๒๕๒	๒๕๒
๖	เกาะกูด	-	-	-	-	-	-
๗	เกาะช้าง	-	-	-	-	-	-
รวม		๑,๑๐๙	๑,๑๐๙	๓๓	๓๓	๑,๑๔๒	๑,๑๔๒

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล

ตารางที่ ๑๓ จำนวนบ่อน้ำบาดาล ปี ๒๕๖๓

ลำดับ	อำเภอ	ด้านการเกษตร (บ่อ)	คิดเป็น %	ด้านอุปโภค บริโภค (บ่อ)	คิดเป็น %	ด้านธุรกิจ (บ่อ)	คิดเป็น %	รวมทั้งหมด
๑	เมืองตราด	๒๗๔	๗๐.๘๐	๒๔	๒๓.๐๗	๑๖	๕.๗๗	๓๑๔
๒	เขาสมิง	๖๓	๑๖.๒๘	๑๓	๑๒.๕๓	๑๓	๔.๖๙	๘๙
๓	แหลมงอบ	๑๒	๓.๑๐	๑๕	๑๔.๔๒	๘	๒.๘๘	๓๕
๔	คลองใหญ่	๓	๐.๗๘	๓	๒.๘๘	๑๓	๔.๖๙	๑๙
๕	บ่อไร่	๓	๐.๗๘	๖	๕.๗๗	-	-	๙
๖	เกาะกูด	๕	๑.๒๙	๘	๗.๖๙	๑๙	๖.๘๖	๓๒
๗	เกาะช้าง	๒๗	๖.๙๘	๓๕	๓๓.๖๕	๒๐๘	๗๕.๐๙	๒๗๐
รวม		๓๘๗	๑๐๐	๑๐๔	๑๐๐	๒๗๗	๑๐๐	๗๖๘

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

๒.๔ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒

ตารางที่ ๑๔ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ครัวเรือน)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ทุเรียน	๔,๗๒๒	๔๐,๔๓๙	๒๖,๑๓๓	๔๘,๑๕๘,๐๐๐	๑,๘๔๖	๙๕
เงาะ	๕,๙๐๓	๕๒,๕๙๐	๔๙,๓๓๑	๘๖,๘๘๖,๐๐๐	๑,๗๖๒	๒๗
มังคุด	๖,๐๑๒	๓๘,๙๒๓	๓๗,๒๓๓	๓๔,๖๒๗,๐๐๐	๙๒๙	๕๕
ลองกอง	๒,๗๔๔	๘,๒๙๗	๘,๒๘๑	๓,๘๔๓,๐๐๐	๔๖๔	๓๐
สับปะรดตราดสีทอง	๙๕๙	๑๖,๐๐๓	๑๕,๑๓๑	๕๔,๔๑๘,๐๐๐	๓,๕๙๖	๑๐.๐๔
สับปะรดโรงงาน	๓๗๑	๖,๒๒๙	๖,๐๙๘	๒๐,๗๓๙,๐๐๐	๓,๖๐๕	๓.๒๑
ยางพารา	๑๔,๗๔๐	๓๓๗,๗๐๗	๒๙๕,๐๖๔	๖๐,๔๘๘,๐๐๐	๒๐๔	๒๓.๑๒
ปาล์มน้ำมัน	๒,๔๖๕	๖๓,๘๒๑	๖๑,๖๖๓	๑๗๒,๒๙๓,๐๐๐	๒,๘๑๙	๒.๙๕
ข้าวนาปี	๘๔๗	๑๔,๔๑๕	๑๔,๑๓๕	๖,๓๖๑,๐๐๐	๔๙๗	๙.๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๑๕ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดตราด ปี ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/ หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
ไก่เนื้อ	๑๗	๑,๐๔๖,๒๕๐	๒	กิโลกรัม	๓๐	๖๒,๗๗๕,๐๐๐
ไก่พื้นเมือง	๔,๐๕๓	๑๑๔,๐๔๐	๑.๗	กิโลกรัม	๙๐	๑๗,๔๔๘,๑๒๐
ไก่ไข่	๒๑๙	๑๒๖,๓๙๕	๓๐๐	ฟอง	๒.๗	๑๐๒,๓๓๙,๙๕๐
สุกร	๗๙	๑๕๐,๖๐๓	๙๕	กิโลกรัม	๗๑	๑,๐๑๕,๘๑๗,๒๓๕
เป็ดไข่	๘๘	๘,๐๓๑	๒๘๐	ฟอง	๔.๐๐	๘,๙๙๔,๗๒๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๑๖ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิตเฉลี่ย (บาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
กุ้งขาว	๖๔๐	๕,๕๐๐	๒,๗๐๐	๑๔,๒๘๕,๓๓๒	๒๐๐	๒,๘๕๗,๐๖๖,๔๐๐
หอยนางรม	๒๕๔	๖๓๐	-	๓,๘๔๐,๐๐๐	๑๕	๕,๗๖๐,๐๐๐
หอยแมลงภู่	๑๒๐	๔๓๐	-	๒,๑๖๐,๐๐๐	๑๘	๓,๘๘๘,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดตราด

การประมงทะเลจังหวัดตราด มีครัวเรือนประมงทะเล ๔,๑๖๕ ครัวเรือน มีธุรกิจต่อเนื่องจากการประมง ได้แก่ โรงน้ำแข็งประเภทก้อน ๑๒ แห่ง โรงงานห้องเย็น ๓ แห่ง คือ ๑) บริษัท อิศวารี จำกัด ๒) ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีวิสุทธิ อินเตอร์ไพรส์ ๓) บริษัท ทิพย์อินเตอร์ไพรเซน จำกัด โรงงานน้ำปลา ๔ แห่ง คือ ๑) โรงงานน้ำปลาช้างสามเศียร ๒) โรงงานน้ำปลาพรพิมล ๓) โรงงานน้ำปลาอรุณี ๔) โรงงานน้ำปลาตรากระต่าย โรงงานปลาป่น ๒ แห่ง คือ ๑) บริษัท คลองใหญ่ปลาป่น จำกัด ๒) ห้างหุ้นส่วนจำกัดแสงเจริญโปรดักส์ โรงงานปุ๋ยกระป๋อง ๒ แห่ง อุ้งต๋อเรือ ๒ แห่ง คานเรือ ๗ แห่ง ทำเทียบเรือทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ๔๗ แห่ง นอกจากนี้ยังมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำพื้นบ้าน เช่น ทำกะปิ กุ้งแห้งและปลาเค็มกระจายทั่วไปในเขตชายทะเล

จากการสำรวจ ปี พ.ศ.๒๕๕๘ มีเรือประมงจำนวน ๒,๙๒๐ ลำ

๑. เป็นเรือประมงพื้นบ้าน ๒,๑๗๒ ลำ (๗๔.๓๘%)

๒. เรือประมงพาณิชย์ ๗๔๘ ลำ (๒๕.๖๒%)

แหล่งอาศัยสัตว์ทะเล

จังหวัดตราดโดยกรมประมง เริ่มจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลแหล่งแรกในปี ๒๕๓๒ จนถึงปี ๒๕๕๕ และโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดสร้างเพิ่มเติมตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ รวมพื้นที่จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล ๑๑๙.๒๓ ตร.กม. จำนวนปะการังเทียม ๓๔,๑๖๖ แห่ง แหล่งอาศัยสัตว์ทะเลขนาดใหญ่ ๒ แห่ง และขนาดเล็ก จำนวน ๓๘ แห่ง

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดตราดมีพื้นที่เหมาะสมต่อการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เพราะมีสภาพแวดล้อมเหมาะสมมีชายฝั่งทะเลยาวถึง ๑๖๕ กิโลเมตร และมีคุณภาพน้ำทะเลดีทำให้สามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้หลายประเภท ทั้ง กุ้ง ปลา หอย และปู แต่ผลผลิตส่วนใหญ่มูลค่ากว่าร้อยละ ๙๐ ได้จากการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล

จังหวัดตราดมีผู้ขึ้นทะเบียนเลี้ยงกุ้งทะเล จำนวน ๖๙๖ ฟาร์ม พื้นที่ ๑๔,๙๒๙ ไร่ ปลาทะเล จำนวน ๖๘ ราย พื้นที่ ๔๔๓.๒๕ ไร่ ปลาน้ำจืด จำนวน ๓๙๔ ราย พื้นที่ ๗๓๕.๕๖ ไร่ หอยทะเล จำนวน ๓๖๐ ราย พื้นที่ ๑,๓๗๙ ไร่ จระเข้ จำนวน ๒๐ ราย พื้นที่ ๓๐.๕ ไร่

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)
ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวน
<u>ด้านพืช</u>		
สับปะรดตราดสีทอง	ราย/ไร่	๑๐/๒๑๓
<u>ด้านสัตว์</u>		
-	-	-
<u>ด้านประมง</u>		
-	-	-

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด, กรมทรัพยากรทางปัญญา

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร
ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวน
GAP	แปลง/ฟาร์ม	๗,๕๗๑
พืช	แปลง	๗,๔๗๙
กุ้งทะเล	ฟาร์ม	๑๗
ปลาทะเล	ฟาร์ม	๒๗
ไก่เนื้อ	ฟาร์ม	๑๒
ไก่ไข่	ฟาร์ม	๗
สุกร	ฟาร์ม	๒๙
เกษตรอินทรีย์	ราย/ไร่	
พืช	ราย/ไร่	๑๔/๖๔๑
ข้าว	ราย/ไร่	๕/๑๐๐
สัตว์น้ำทะเล, สัตว์น้ำรวม	ราย/ไร่	๕/๓๐๐
อื่น ๆ	-	-

ที่มา: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจันทบุรี, สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด, ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชลบุรี, สำนักงานประมงจังหวัดตราด, สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ข้อมูลปี ๒๕๖๒

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด
ตารางที่ ๑๙ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
ผลิตภัณฑ์น้ำมันเหลือง ตราโกลด์ครอส	ห้างหุ้นส่วนจำกัด โกลด์ ครอส (กากบาททอง)	จังหวัดตราด	-
ผลิตภัณฑ์น้ำมันเหลือง ตราตันโพธิ์ (อังกี้)	นางสมถวิล ปัสนานนท์	จังหวัดตราด	-
ผลิตภัณฑ์พลอยกัญชรา เอื้อการณ์	กัญชรา เอื้อการณ์	จังหวัดตราด	-
ผลิตภัณฑ์กลุ่มกุ้งแห้ง แม่บ้านสามัคคีชุมชน หนองคันทร่ง (กุ้งแห้งป่า แจ้ว)	แม่บ้านสามัคคีชุมชน หนองคันทร่ง	จังหวัดตราด	-
ผลิตภัณฑ์กระเด็นของ ฝากุ้งแห้ง	นางสาววารี แสงการ	จังหวัดตราด	-
ผลิตภัณฑ์น้ำปลาแท้ ตรา สามกระต่าย	บริษัท เทพพรชัย อุตสาหกรรม จำกัด	จังหวัดตราด	-
ผลิตภัณฑ์น้ำแร่ธรรมชาติ จากแหล่งห้วยน้ำขาว	บริษัทตรี ทิพย์ธารา จำกัด	จังหวัดตราด	-
ผลิตภัณฑ์น้ำมันเหลือง ตราดอกบัว	นางวิไล เพ่งจินดา	จังหวัดตราด	-
ผลิตภัณฑ์เม็ดมะม่วงหิม พานต์อบเกลือตราภูษา	วิสาหกิจชุมชนวัดเนินสูง	จังหวัดตราด	-
ผลิตภัณฑ์กะปิเกาะช้าง บ้านลุงแดง	นางชฎิมา ขุนสนธิ	จังหวัดตราด	-

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตราด, <http://www.thaitambon.com/otop>

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

(ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน ปีเพาะปลูก ๒๕๖๒/๖๓)

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๒											ปี ๒๕๖๓														
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
พืชสวน																										
๑. ทุเรียน																										
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																										
ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ)		๐.๐๐๒	๕.๔๔	๔๔.๕๑	๓๕.๕๕	๑๔.๓๓	๐.๑๗						๒.๐๓	๕.๘๔	๔๔.๒๕	๓๓.๐๑	๑๔.๖๘	๐.๑๘								
๒. เงาะ																										
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																										
ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ)			๑.๐๗๖	๒๔.๘๘	๕๒.๗๗	๒๑.๒๘	๐.๐๐๙	๐.๐๐๒	๐.๐๐๒					๑.๑๑	๒๔.๑๑	๕๒.๗๑	๒๑.๘๘	๐.๑๐								
๓. มังคุด																										
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																										
ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ)			๑.๖๖๕	๓๑.๒๒	๔๗.๓๘	๑๘.๔๘	๐.๙๕๒							๑.๙๑	๓๑.๖๑	๔๖.๗๒	๑๘.๕๗	๑.๑๙								
๔. ลองกอง																										
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																										
ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ)			๐.๗๒๕	๑๖.๙๔	๓๓.๑๗	๓๔.๒๔	๑๑.๘๔	๓.๐๗๓						๐.๖๗	๑๙.๒๔	๓๓.๔๗	๓๒.๑๕	๑๑.๖๗	๒.๘๑							
๕. ยางพารา																										
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																										
ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ)	๑.๐	๒.๐	๓.๐	๕.๐	๔.๐	๖.๐	๖.๐	๗.๐	๗.๐	๑๔.๐	๑๗.๐	๑๙.๐	๕.๐	๒.๐	๓.๐	๔.๐	๖.๐	๕.๐	๓.๐	๓.๐	๔.๐	๑๕.๐	๒๓.๐	๑๘.๐		
๖. ปาล์มน้ำมัน																										
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																										
ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ)	๕.๔๑๒	๕.๒๒๘	๖.๙๖๓	๘.๐๐๗	๘.๗๓	๑๑.๐๐	๑๑.๘๐	๙.๘๐๕	๘.๑๓๕	๘.๗๐๔	๙.๒๐๘	๗.๐๐๖	๕.๕๒	๕.๓๑	๗.๐๑	๘.๐๖	๘.๗๒	๑๐.๘๖	๑๑.๗๓	๙.๗๒	๘.๐๔	๘.๖๔	๙.๒๓	๗.๑๕		

[illegible]

๒.๕ สถานบันเกษตรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๒๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๓๓	๒๓,๕๔๒
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๒๑	๒๙,๓๘๘
รวม	๕๔	๕๒,๙๓๐

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดตราด

ตารางที่ ๒๒ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดตราด ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร ^๑		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ^๒		กลุ่มยุวเกษตรกร ^๓		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ^๔	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
๑.เมืองตราด	๘	๘๕๑	๘๐	๖,๔๑๔	๓	๒๗๔	๖๕	๗๓๓
๒.เขาสมิง	๘	๑,๔๕๕	๙	๑๕๕	๔	๘๐	๔๔	๖๙๘
๓.แหลมงอบ	๓	๑๓๘	๖	๑๘๓	๒	๔๓	๒๘	๕๕๕
๔.คลองใหญ่	-	-	๑๒	๒๓๘	๔	๘๖	๑๑	๑๖๘
๕.บ่อไร่	๓	๘๔๗	๘	๑๔๔	๖	๒๓๓	๒๒	๒๑๑
๖.เกาะกูด	-	-	๑	๕๐	๔	๘๐	๑๘	๑๙๑
๗.เกาะช้าง	-	-	๒	๖๑	๑	๓๐	๒๓	๑๙๘
รวม	๒๒	๓,๒๙๑	๑๑๘	๗,๒๔๕	๒๔	๘๒๖	๒๑๑	๒,๗๗๔

ที่มา : ๑ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด ๒, ๓, ๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒๓ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตร														หมายเหตุ
	อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อสม.)	ครูบุญชี	หมอดินอาสา	ประมงอาสา	เศรษฐกิจการเกษตรอาสา	ครูยาง	อาสาปฎิบัติดินเพื่อเกษตรกรรม	อาสาปศุสัตว์	อาสาผ่นหลวง	อาสาสมัครสหกรณ์	อาสาสมัครชลประทาน	เกษตรหมู่บ้าน	สารวัตรเกษตรอาสา	รวม	
๑.เมืองตราด	๙๘	๑๐	๙๗	๗๑	๑	๓๙	๑๐	๒๑	๑๑	๑๑	๑๕	๑๖๔	๑๑	๕๕๙	
๒.เขาสมิง	๒๐	๔	๓	๓๖	๑	๐	๐	๗	๒	๐	๐	๒๙	๑	๑๐๓	
๓.แหลมงอบ	๖๖	๑๒	๖๕	๕๙	๒	๑๕	๑	๑๘	๑๖	๐	๓	๑๐๓	๓๓	๓๙๓	
๔.คลองใหญ่	๓๓	๕	๓๓	๑๘	๑	๓	๑๘	๑๒	๒๐	๑	๐	๔๑	๒	๑๘๗	
๕.บ่อไร่	๒๗	๔	๒๒	๒๙	๑	๑๖	๗	๑๖	๙	๒	๑	๕๒	๑	๑๘๗	
๖.เกาะกูด	๘	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๒	๐	๐	๘	๐	๑๙	
๗.เกาะช้าง	๙	๐	๐	๑	๑	๐	๐	๑	๒	๐	๐	๑๗	๐	๓๑	
รวม	๒๖๑	๓๕	๒๒๐	๒๑๔	๘	๗๓	๓๖	๗๕	๖๒	๑๔	๑๙	๔๑๔	๔๘	๑,๔๗๙	

ที่มา: ๑.สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดตราด ๒.กรมผ่นหลวง ๓.สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตราด ๔.สำนักงานประมงจังหวัดตราด ๕.สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ๖.สถานีพัฒนาที่ดินตราด ๗.สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ๘.สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด ๙.โครงการชลประทานตราด ๑๐.สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖ จังหวัดชลบุรี ๑๑.สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตราด ๑๒.การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดตราด

๒.๗ จำนวนประชากรชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๒๔ จำนวนประชากรชาวบ้านแยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน (ราย)
เขาสมิง	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด

ตารางที่ ๒๕ ประชากรชาวบ้านตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ จังหวัดตราด ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	ชื่อศูนย์ปราชญ์	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
เขาสมิง	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านอำเภอ เขาสมิง	นายบัณฑิต กุลพฤกษ์	๒๓๐/๑ ม.๖ บ้านชุมแสง ต.เขาสมิง อ.เขาสมิง จ.ตราด โทร.๐๘-๙๐๙๘-๖๐๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๘.๑ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

ตารางที่ ๒๖ รายชื่อสินค้าเกษตรพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ลำดับที่	กลุ่มสินค้า	ชื่อสินค้า	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	พื้นที่ (ไร่)
๑	พืชสวน	ทุเรียน	๔,๗๒๒	๔๐,๔๓๙
๒	พืชสวน	เงาะ	๕,๙๐๓	๕๒,๕๙๐
๓	พืชสวน	มังคุด	๖,๐๑๒	๓๘,๙๒๓
๔	พืชสวน	ลองกอง	๒,๗๔๔	๘,๒๙๗
๕	พืชสวน	ยางพารา	๑๔,๗๔๐	๓๓๔,๔๘๔
๖	พืชสวน	ปาล์มน้ำมัน	๒,๔๖๕	๖๓,๘๒๑
๗	พืชไร่	ข้าวนาปี	๘๔๗	๑๔,๑๙๕
๘	พืชไร่	ข้าวนาปรัง	๑๓๓	๒,๕๖๓
๙	พืชไร่	สับปะรดตราดสีทอง	๙๕๙	๑๖,๐๐๓
๑๐	พืชไร่	สับปะรดโรงงาน	๓๗๑	๖,๒๒๙
รวม			๓๘,๘๙๖	๕๗๗,๕๔๔

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๓

๒.๘.๒ แหล่งแปรรูป ตลาดกระจายสินค้า และข้อมูลสำคัญระดับจังหวัด

๑) แหล่งรูปสินค้าเกษตร

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของ/ทะเบียนโรงงาน	ประกอบกิจการ
๑	ห้างหุ้นส่วนจำกัด คลองจาก คาร์เซอร์วิส จก-๖(๒)-๘/๕๙ตร	ต้มปลา ตากปลา
๒	บริษัท ฟิสสิฐ ซีฟู้ด จำกัด จก-๖(๕)-๑/๔๖ตร	ต้ม แกะ ล้างสัตว์น้ำ
๓	บริษัท เอวายเอ ฟิชเชอรี่ จำกัด จก-๖(๕)-๔/๔๘ตร	การล้าง แกะ ต้มหรือนึ่งสัตว์น้ำ
๔	นายแดน รักดีวงศ์ จก-๖(๕)-๕/๕๔ตร	ทำอาหารจากสัตว์น้ำ เช่น แกะเนื้อปู
๕	บริษัท เพชร พาสเจอไรซ์ ทูเรียน จำกัด จก-๖(๑)-๑/๔๒ตร	ทำอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง และห้องเย็น
๖	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ส.วงศ์บุญ จก-๖(๕)-๔/๕๐ตร	ทำอาหารจากสัตว์น้ำ เช่น แกะเนื้อปู
๗	บริษัท สมิ้งฟู้ดส์ จำกัด ๓-๘(๑)-๑/๔๕ตร	ผลิตสับประรดกระป๋อง ผลไม้กระป๋อง น้ำผลไม้ กระป๋อง วานหางจะเข้กระป๋อง น้ำสับประรดเข้มข้น ผลไม้อบแห้ง ผักและผลไม้แช่แข็ง
๘	บริษัท สยามเคลมองเต้ จำกัด ๓-๘(๑)-๑๒/๔๘ตร	ผลิตพืชผักผลไม้บรรจุภาชนะฉนวน
๙	บริษัท ผลอำไพ ฟรุติตี้ไทย จำกัด จก-๘(๒)-๓/๕๖ตร	แปรรูปผลไม้
๑๐	บริษัท ซีที ฟรุติ แพคตอรี แอนด์ฟาร์ม จำกัด จก-๘(๒)-๔/๔๘ตร	ผลิตทุเรียนกวนและทุเรียนทอด
๑๑	บริษัท น้ำปลาพื้นเมือง จำกัด จก-๑๓(๒)-๑/๔๖ตร	ทำน้ำปลา
๑๒	บริษัท น้ำปลาพื้นเมือง จำกัด จก-๑๓(๒)-๓/๔๖ตร	ทำน้ำปลา
๑๓	ห้างหุ้นส่วนจำกัด แสงเจริญโปรดักส์ ๓-๑๕(๒)-๑/๑๖ตร	ทำปลาปน
๑๔	บริษัท ปลาปนคลองใหญ่ จำกัด ๓-๑๕(๒)-๑/๒๕ตร	ทำปลาปน
๑๕	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีวิสุทธิเอ็นเตอร์ไพรซ์ ๓-๙๒-๑/๔๒ตร	ห้องเย็นเพื่อเก็บอาหารทะเล
๑๖	จังหวัดตราด ๓-๙๒-๕/๕๖ตร	โรงงานห้องเย็น
๑๗	บริษัท อิศวารี จำกัด จก-๙๒-๑/๔๖ตร	ทำห้องเย็นเก็บสัตว์น้ำ
๑๘	บริษัท กัลป์ โคซท คาร์บ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จก-๙๒-๑/๕๓ตร	ห้องเย็นและ การถนอมสัตว์น้ำโดยทำให้เยือกแข็ง การล้างและฆ่าหอยสัตว์น้ำ

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของ/ทะเบียนโรงงาน	ประกอบกิจการ
๑๙	นายสิงหนาท พู่ขจี จก-๙๒-๑/๕๖ตร	โรงงานห้องเย็น
๒๐	บริษัท คิง ทรอปิคอล ฟรีช ดราย จำกัด จก-๙๒-๒๔/๕๙ตร	โรงงานห้องเย็น
๒๑	นางน้ำทิพย์ วัชรานนท์ จก-๙๒-๑/๖๓ตร	ห้องเย็น
๒๒	บริษัท เอ็ม.พี.โพรเซส จำกัด จก-๙๒-๑๑/๖๒ตร	ห้องเย็นผลิตเก็บผักและผลไม้แช่แข็ง
๒๓	บริษัท เอสเค.โพรเซส แอนด์ ฟรีช ดราย จำกัด จก-๙๒-๓๓/๕๘ตร	โรงงานห้องเย็น
๒๔	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.ทรัพย์ชลธร จก-๙๒-๙/๕๓ตร	ห้องเย็นและการถนอมสัตว์น้ำโดยทำให้เยือกแข็ง การล้างและชำแหละสัตว์น้ำ
๒๕	บริษัท วุฒิพงศ์ ผลไม้แช่แข็ง จำกัด จก-๙๒-๓๔/๖๑ตร	ห้องเย็น
๒๖	ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ้านสวนตราด จก-๙๒-๔๙/๖๑ตร	ห้องเย็น
๒๗	บริษัท กีรวรรณทุเรียนไทย จำกัด จก-๙๒-๕๖/๖๒ตร	ห้องเย็น
๒๘	นางบุญธรรม เจริญสุข ๓-๗(๑)-๑๗/๔๗ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๒๙	บริษัท สุขสมบุรณ์ น้ำมันปาล์ม บ่อไร่ จำกัด ๓-๗(๑)-๒๑/๕๖ตร	สกัดน้ำมันปาล์ม
๓๐	นายภาณุเมศวร์ จิตติสมบุรณ์ ๓-๗(๑)-๖/๔๘ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๓๑	บริษัท ไทยอีสเทิร์น ตราด จำกัด ๓-๗(๑)-๘/๕๗ตร	สกัดน้ำมันปาล์ม
๓๒	นายดำ พุทธเกษร จก-๗(๑)-๑/๔๐ตร	สกัดน้ำมันจากพืช (ไม้หอม)
๓๓	นายสมศิษฐ์ อะโฮ จก-๗(๑)-๑๐/๕๗ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๓๔	นายตี๋ แซ่ลิ้ม จก-๗(๑)-๑๑/๕๓ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๓๕	นายกิริติ อังสุธรังสี จก-๗(๑)-๑๑/๕๗ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๓๖	บริษัท กฤษณา พนาสิน จำกัด จก-๗(๑)-๑๓/๕๐ตร	สกัดน้ำมันจากพืช (ไม้กฤษณา)
๓๗	นางหทัยรัตน์ ตินสุวรรณ จก-๗(๑)-๑๓/๕๓ตร	ต้มกลั่นไม้กฤษณา
๓๘	บริษัท ตราดปาล์มออยล์ จำกัด จก-๗(๑)-๑๓/๕๘ตร	สกัดน้ำมันปาล์มดิบ
๓๙	นายสำเนา หอยสังข์ จก-๗(๑)-๑๔/๕๕ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๔๐	บริษัท ไทย นพพะชาตือการู้ด จำกัด จก-๗(๑)-๑๖/๕๖ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของ/ทะเบียนโรงงาน	ประกอบกิจการ
๔๑	นายศรัณย์ หยิวิม จก-๗(๑)-๑๖/๖๑ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๔๒	นางประพิมพ์พรรณ พุทธเกษร จก-๗(๑)-๒๑/๕๓ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๔๓	นายสมเศก สุขสวัสดิ์ จก-๗(๑)-๓/๕๖ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๔๔	นางฤทัยภักดิ์ ภูมิสุข จก-๗(๑)-๓๒/๕๖ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๔๕	นายสำราญ โตวินัส จก-๗(๑)-๖/๕๐ตร	กลั่นน้ำมันจากไม้กฤษณา
๔๖	บริษัท กฤษณาฟ้านาชัย จำกัด จก-๗(๑)-๙/๕๖ตร	สกัดน้ำมันไม้กฤษณา
๔๗	บริษัท ทรัด้อม(ประเทศไทย) จำกัด จก-๗(๑)-๒๔/๕๒ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๔๘	นายสุรดี ชิดชอบ จก-๗(๑)-๓๐/๕๔ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๔๙	นายวิเชียร โชคพิทักษ์สมบัติ จก-๗(๑)-๕/๕๓ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา
๕๐	นายอิศรา แพทย์พิบูลย์ จก-๗(๑)-๗/๖๒ตร	สกัดน้ำมันจากไม้กฤษณา

๒) ตลาดกระจายสินค้า

ลำดับที่	ชื่อสินค้า	ตลาดกระจายสินค้า	
		ชื่อผู้ประกอบการที่รับซื้อผลผลิต ในจังหวัด	ชื่อผู้ประกอบการที่รับซื้อผลผลิต นอกจังหวัด
๑	ทุเรียน	เฮียหนู บริโศกในครัวเรือน ตลาดชายแดน โกศล-ตุ้ วิสาหกิจชุมชนทวีทรัพย์บ้านมุ่มสงบ บจก.ผลอำไพพรตตีไทย แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำหน่ายตรงผู้บริโศก จัดงานประชาสัมพันธ์ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการแปรรูปและ ส่งออกจังหวัดตราด จำกัด สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด บจก.ไทยอะกริเน็ตเวิร์ค สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด	รถเร่ ปลายทางจันทบุรี ระยอง

ลำดับที่	ชื่อสินค้า	ตลาดกระจายสินค้า	
		ชื่อผู้ประกอบการที่รับซื้อผลผลิต ในจังหวัด	ชื่อผู้ประกอบการที่รับซื้อผลผลิต นอกจังหวัด
๒	เงาะ	สหกรณ์การเกษตร บ่อไร่ จำกัด สหกรณ์การเกษตร เขาสมิง จำกัด บริโศคในครัวเรือน สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัด ตราด จำกัด จำหน่ายตรงผู้บริโศค แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จัดงานประชาสัมพันธ์ ตลาดชายแดน	รถเร่ภายในประเทศ ประเทศจีน บจก.เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล โรงงานแปรรูป ต่างจังหวัด บจก.เดอะมอลล์กรุ๊ป
๓	มังคุด	จำหน่ายตรงผู้บริโศค บจก.ไทยอะกริเน็ตเวิร์ค บริโศคในครัวเรือน สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด จัดงานประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตลาดชายแดน วิสาหกิจชุมชนทวีทรัพย์บ้านมุ่มสงบ บจก.เอเชียแอนด์แปซิฟิค ควอลิตี้เทรด สหกรณ์การเกษตรบ่อไร่ จำกัด สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัด ตราด จำกัด	รถเร่ภายในประเทศ บจก.เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล ปลายทางจันทบุรี ระยอง
๔	ลองกอง	จำหน่ายตรงผู้บริโศค แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร บริโศคในครัวเรือน ตลาดชายแดน สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัด ตราด จำกัด	รถเร่ภายในประเทศ บจก.เดอะมอลล์กรุ๊ป ปลายทางจันทบุรี ระยอง
๕	สับปะรด ตราดสีทอง	ความต้องการในจังหวัด แผนรับซื้อเพื่อบริโศคในจังหวัด	ความต้องการนอกจังหวัด
๖	สับปะรด โรงงาน	ความต้องการในจังหวัด แผนรับซื้อเพื่อบริโศคในจังหวัด บริษัท สมิงฟู้ดส์ จำกัด	ความต้องการนอกจังหวัด โรงงานแปรรูปจังหวัดระยอง

ลำดับที่	ชื่อสินค้า	ตลาดกระจายสินค้า	
		ชื่อผู้ประกอบการที่รับซื้อผลผลิต ในจังหวัด	ชื่อผู้ประกอบการที่รับซื้อผลผลิต นอกจังหวัด
๗	ยางพารา	สหกรณ์ยางพาราเนินดินแดงตราด จำกัด "สหกรณ์เครือข่ายยางพาราจังหวัดตราด จำกัด สหกรณ์ยางพารา จำกัด"กลุ่มสัจจะพัฒนา ยางบ้านเขาหมาก บจก.ยูเนี่ยนรับเบอร์ บจก.เจียไทยยางพารา บจก.สหกิจแสนตุงตราด บจก.ทวีศักดิ์กิตติยา บจก.ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี บจก.สหกิจตราดเกษตรกรรายเดี่ยวรับซื้อ เพื่อแปรรูป	
๘	ปาล์มน้ำมัน	บจก.ไทยอิสเทิร์นตราดท่าช้างเปรมทิพย์ บจก.ทวีศักดิ์กิตติยาต.น้ำฝน ทรานสปอร์ต บจก.สุขสมบูรณ์น้ำมันปาล์ม บ่อไร่ บจก.สุขสมบูรณ์"สหกรณ์สวนปาล์มน้ำมัน จังหวัดตราด	
๙	ข้าวนาปี	วิสาหกิจชุมชนโรงสีข้าวชาวนาตราด ป.เจริญค้าข้าว ประเสริฐทรัพย์ ๒ อุไรวรรณ อิงเป้งฮวด เล่าจิ้นฮวด ท่าข้าวเปรมทิพย์	บจก.ไทยอกริอินเตอร์เทรด บจก.ราชสาส์นไรซ์ อินเตอร์เทรด
๑๐	โคขุน	รับเนื้อโคมาจากโรงฆ่านอกจังหวัดตราด	โรงฆ่าในพื้นที่จันทบุรี
๑๑	สุกร	เทศบาลเมืองตราด นายสมชาย พูลเกษม นางสาวรำไพ พันธุ์มุนันท์ เทศบาลแสนตุง นายจังหวัด สมทิพย์ นางเกษณี โคตระวีระ	บจก.เบทาโกร บจก.ซีพีเอฟ จำกัด มหาชน บ.ไทยฟู้ด

ลำดับที่	ชื่อสินค้า	ตลาดกระจายสินค้า	
		ชื่อผู้ประกอบการที่รับซื้อผลผลิต ในจังหวัด	ชื่อผู้ประกอบการที่รับซื้อผลผลิต นอกจังหวัด
๑๒	ไก่เนื้อ	นางไลลา โต๊ะทอง นางจันทนา วัฒนผล นายมนตรี เดวีเลาะห์ นายอวยชัย บุญเพ็ญ นายดำรงค์ บัวผัน นายปิติพงศ์ แซ่ลิ่ม นางสาวราไฟ พันธุ์ทมนันท์ นางสาวสมพิศ นกงาม นางกนกนันท์ ศรสุนทร นายมงคล พิตริ์ & นาเดียร์โกสัด นางพาติมะ คงน้อย	บจก.ฉวีวรรณ บจก.พนัสโพลทรี
๑๓	ไก่ไข่	นางไลลา โต๊ะทอง นางจันทนา วัฒนผล นายมนตรี เดวีเลาะห์ นายอวยชัย บุญเพ็ญ นายดำรงค์ บัวผัน นายปิติพงศ์ แซ่ลิ่ม นางสาวราไฟ พันธุ์ทมนันท์ นางสาวสมพิศ นกงาม นางกนกนันท์ ศรสุนทร นายมงคล พิตริ์ & นาเดียร์โกสัด นางพาติมะ คงน้อย	บจก.ซีพีเอฟ จำกัด มหาชน
๑๔	กุ้งทะเล	พ่อค้าส่งอาหารทะเล	ห้องเย็น
๑๕	ปลากระรัง/ ปลากระพง ขาว	พ่อค้าในจังหวัด	พ่อค้าอาหารในตลาดมหาชัย พ่อค้าส่งออก

๒.๘.๓ ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑) ด้านพืช

ตารางที่ ๒๗ มูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญด้านพืช

ปี การผลิต	ชนิดสินค้า	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้ (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิตตาม ราคาที่เกษตรกรขายได้ (ล้านบาท)
๒๕๕๙	ทุเรียน	๓๐,๗๙๘	๒๙,๙๐๔	๑,๒๓๗	๖๐	๑,๗๙๔.๒๔
	มังคุด	๓๘,๔๓๗	๑๕,๖๔๙	๔๔๘	๘๐	๑,๒๕๑.๙๒
	เงาะ	๕๐,๘๖๕	๕๔,๓๘๒	๑,๑๔๑	๓๕	๑,๙๐๓.๓๗
	ลองกอง	๑๑,๙๘๖	๔,๙๓๒	๔๓๖	๔๕	๒๒๑.๙๔
	ยางพารา	๓๔๑,๙๑๗	๖๒,๓๓๔	๒๑๒	๑๗	๑,๐๕๙.๖๘
	ปาล์มน้ำมัน	๖๒,๐๘๔	๑๔๓,๑๕๘	๒,๓๔๔	๓.๕	๕๐๑.๐๕
	ข้าว	๑๖,๒๗๐	๖,๕๑๑	๔๐๔	๖.๘	๔๔.๒๗
	สับปะรด	๒๐,๕๐๔	๔๐,๑๓๔	๓,๕๔๐	๑๐	๔๐๑.๓๔
๒๕๖๐	ทุเรียน	๓๔,๙๑๑	๔๔,๔๘๓	๑,๒๗๖	๖๙.๑๐	๓,๐๗๓.๗๗
	มังคุด	๓๘,๗๙๐	๒๓,๙๐๐	๖๘๒	๔๖.๔๑	๑,๑๐๙.๑๙
	เงาะ	๕๑,๗๖๓	๘๔,๓๔๙	๑,๗๔๒	๒๘.๖๐	๒,๔๑๒.๓๘
	ลองกอง	๑๑,๒๓๖	๕,๕๓๐	๕๑๘	๓๔.๘๖	๑๙๒.๗๗
	ยางพารา	๓๔๑,๙๑๗	๖๒,๓๓๔	๒๒๒	๖๕.๘๒	๔,๑๐๒.๘๒
	ปาล์มน้ำมัน	๖๒,๐๘๔	๑๔๓,๑๕๘	๒,๓๔๔	๔.๔๖	๖๓๘.๔๘
	ข้าว	๑๒,๔๗๒	๕,๐๗๗	๔๐๙	๗.๕๐	๓๘.๐๗
	สับปะรดโรงงาน	๕,๗๖๐	๑๙,๓๗๘	๓,๖๘๒	๒.๕๐	๔๘.๔๔
๒๕๖๑	ทุเรียน	๓๖,๘๙๓	๓๘,๙๕๑	๑,๖๑๐	๖๙.๗๙	๒,๗๑๘.๓๙
	มังคุด	๓๘,๘๖๓	๑๔,๕๘๓	๓๙๘	๘๔.๖๑	๑,๒๓๓.๘๗
	เงาะ	๕๑,๙๐๔	๗๖,๑๘๑	๑,๕๕๔	๒๔.๘๐	๑,๘๘๙.๒๙
	ลองกอง	๘,๙๘๗	๒,๙๗๑	๓๕๓	๓๔.๑๔	๑๐๑.๔๓
	ยางพารา	๓๓๘,๕๙๗	๖๒,๑๗๙	๒๐๖	๒๗.๓๓	๑,๖๙๙.๓๕
	ปาล์มน้ำมัน	๖๓,๑๐๗	๑๖๐,๓๙๙	๒,๖๑๕	๓.๓๔	๕๓๕.๗๓
	ข้าว	๑๕,๓๔๘	๖,๘๗๓	๔๔๙	๙.๕๐	๖๕.๒๙
	สับปะรดโรงงาน	๔,๙๑๙	๑๘,๖๒๑	๓,๘๓๗	๓.๒๑	๕๙.๗๗
๒๕๖๒	สับปะรดตลาดสี ทอง	๑๖,๑๓๓	๔๐,๔๐๗	๓,๔๙๐	๙.๙๑	๔๐๐.๔๓

ปี การผลิต	ชนิดสินค้า	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้ (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิตตาม ราคาที่เกษตรกรขายได้ (ล้านบาท)
๒๕๖๒	ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว สับปะรดโรงงาน สับปะรดตราดสีทอง	๔๐,๔๓๙ ๓๘,๙๒๓ ๕๒,๕๙๐ ๘,๒๙๗ ๓๓๗,๗๐๗ ๖๓,๘๒๑ ๑๔,๔๑๕ ๖,๒๒๙ ๑๖,๐๐๓	๔๘,๑๕๘ ๓๔,๖๒๗ ๘๖,๘๘๖ ๓,๘๔๓ ๖๐,๔๘๘ ๑๗๒,๒๙๓ ๖,๓๖๑ ๒๐,๗๓๙ ๕๔,๔๑๘	๑,๘๔๖ ๙๒๙ ๑,๗๖๒ ๔๖๔ ๒๐๔ ๒,๘๑๙ ๔๙๗ ๓,๖๐๕ ๓,๕๙๖	๙๕ ๕๕ ๒๗ ๓๐ ๒๓.๑๒ ๒.๙๕ ๙.๕๐ ๓.๒๑ ๑๐.๐๔	๔,๕๗๕.๐๑ ๑,๙๐๔.๔๙ ๒,๓๔๕.๙๒ ๑๑๕.๒๙ ๑,๓๔๘.๔๘ ๕๐๘.๒๖ ๖๐.๔๓ ๖๖.๕๗ ๕๔๖.๓๖

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด,สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖ จังหวัดชลบุรี ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒) ด้านประมง

ตารางที่ ๒๘ มูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญด้านประมง ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

ปีการผลิต	ชนิดประมง	ปริมาณการผลิต (กก.)	ราคา (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
๒๕๕๘	กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม	๑,๙๘๐ ๒๐,๘๗๗,๖๘๘ ๘๐๐,๐๐๐	๑๖๕ ๑๖๓.๙๒ ๘	๓๒๖,๗๐๐ ๓,๔๒๒,๓๓๔,๓๙๑ ๖,๔๐๐,๐๐๐
๒๕๕๙	กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม	- ๒๑,๐๓๔,๐๖๐ ๘๐๐,๐๐๐	- ๒๐๐ ๙	- ๔,๒๑๐,๓๓๔,๓๙๕ ๖,๓๐๐,๐๐๐
๒๕๖๐	กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม	๑๐,๗๑๐ ๑๘,๘๒๘,๒๖๔.๙๒ ๔๐๐,๐๐๐	๘๘.๐๒ ๑๙๑.๕๖ ๑๕	๙๔๒,๖๕๐ ๓,๖๐๖,๗๙๔,๔๒๐ ๖,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๖๑	กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม หอยแมลงภู่	- ๑๘,๘๒๓,๗๘๑ ๑,๕๐๐,๐๐๐ ๖๐๐,๐๐๐	- ๑๖๗ ๑๕ ๑๒๐	- ๓,๑๓๔,๒๒๘,๒๑๙ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ ๗,๒๐๐,๐๐๐
๒๕๖๒	กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม หอยแมลงภู่	- ๑๔,๒๘๕,๓๓๒ ๓,๘๔๐,๐๐๐ ๒,๑๖๐,๐๐๐	- ๒๐๐ ๑๕ ๑๘	- ๒,๘๕๗,๐๖๖,๔๐๐ ๕,๗๖๐,๐๐๐ ๓,๘๘๘,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๓) ด้านปศุสัตว์

ตารางที่ ๒๙ มูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญ ด้านปศุสัตว์ ปี ๒๕๕๘ -๒๕๖๒

ปีการผลิต	ชนิดสัตว์	ปริมาณการผลิต (ตัว)	ราคา (บาท/กก./ฟอง)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
๒๕๕๘	ไก่เนื้อ	๓๖๗,๕๐๐	๓๙ บาท/๒.๐ กก.	๒๘,๖๖๕,๐๐๐
	ไก่พื้นเมือง	๙๑,๓๘๐	๙๐ บาท/๑.๗ กก.	๑๓,๙๘๑,๑๔๐
	ไก่ไข่	๕๘,๕๕๐	๓.๕๐ บาท/๒๘๕ ฟอง	๕๘,๔๐๓,๖๒๕
	สุกร	๔๘,๑๓๗	๖๕ บาท/๙๕ กก.	๒๙๗,๒๔๕,๙๗๕
	เป็ดไข่	๑๒,๙๗๒	๔.๕๐ บาท/๒๕๐ ฟอง	๑๔,๕๙๓,๕๐๐
๒๕๕๙	ไก่เนื้อ	๓๓๔,๑๑๙	๓๘ บาท/๒.๐ กก.	๒๕,๓๙๓,๐๔๔
	ไก่พื้นเมือง	๙๖,๕๘๓	๙๕ บาท/๑.๗ กก.	๑๕,๕๘๘,๑๕๔
	ไก่ไข่	๖๗,๒๔๙	๓.๐๐ บาท/๒๘๕ ฟอง	๕๗,๔๙๗,๘๙๕
	สุกร	๖๑,๑๙๖	๖๕ บาท/๙๕ กก.	๓๙๗,๘๘๕,๓๐๐
	เป็ดไข่	๗,๘๐๘	๔.๕๐ บาท/๒๕๐ ฟอง	๘,๗๘๔,๐๐๐
๒๕๖๐	ไก่เนื้อ	๕๐๒,๘๐๐	๓๒ บาท/๒.๐ กก.	๓๒,๑๗๙,๒๐๐
	ไก่พื้นเมือง	๑๐๕,๐๕๑	๘๐ บาท/๑.๗ กก.	๑๔,๒๘๖,๙๓๖
	ไก่ไข่	๕๘,๕๕๐	๒.๓๐ บาท/๒๘๕ ฟอง	๓๘,๓๗๙,๕๒๕
	สุกร	๗๓,๘๖๑	๔๙ บาท/๙๕ กก.	๓๖๓,๘๒๒,๙๕๕
	เป็ดไข่	๘,๒๕๒	๓.๗๐ บาท/๒๕๐ ฟอง	๗,๖๓๓,๑๐๐
๒๕๖๑	ไก่เนื้อ	๔๙๖,๕๗๓	๕๕ บาท/๒.๐ กก.	๕๕,๖๒๓,๐๓๐
	ไก่พื้นเมือง	๑๐๗,๖๐๒	๘๕ บาท/๑.๗ กก.	๑๕,๕๔๘,๔๘๙
	ไก่ไข่	๖๗,๑๙๓	๒.๓๐ บาท/๒๘๕ ฟอง	๔๔,๐๔๕,๐๑๑
	สุกร	๘๒,๓๐๙	๕๖ บาท/๙๕ กก.	๔๓๗,๘๘๓,๘๘๐
	เป็ดไข่	๑๐,๙๐๐	๔.๐๐ บาท/๒๕๐ ฟอง	๑๐,๙๐๐,๐๐๐
๒๕๖๒	ไก่เนื้อ	๑,๐๔๖,๒๕๐	๓๐ บาท/๒.๐ กก.	๖๒,๗๗๕,๐๐๐
	ไก่พื้นเมือง	๑๑๔,๐๔๐	๙๐ บาท/๑.๗ กก.	๑๗,๔๔๘,๑๒๐
	ไก่ไข่	๑๒๖,๓๙๕	๒.๗ บาท/๓๐๐ ฟอง	๑๐๒,๓๗๙,๙๕๐
	สุกร	๑๕๐,๖๐๓	๗๑ บาท/๙๕ กก.	๑,๐๑๕,๘๑๗,๒๓๕
	เป็ดไข่	๘,๐๓๑	๔.๐๐ บาท/๒๕๐ ฟอง	๘,๙๙๔,๗๒๐

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๘.๔ จำนวนสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด
ตารางที่ ๓๐ รายชื่อสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง/ด้าน	อำเภอ
<u>สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง</u>			
๑.	นายสว่าง ชื่นอารมย์	ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเขาสมิง
๒.	นายเรือง ศรีนาราง	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตราดที่ ๑	อำเภอเมืองตราด
๓.	นางเพ็ญศรี ใจเที่ยง	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตราดที่ ๒	อำเภอเมืองตราด
๔.	นายสุวิทย์ แก้วเกิด	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเมืองตราด
๕.	นางสุรี ผ่องใส	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอคลองใหญ่
๖.	นายณัฐภูมิ แจ่มแสง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเมืองตราด
๗.	นายจรูญ เกษโกวิท	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเมืองตราด
๘.	นายทินวัฒน์ เจริญมอญ	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเขาสมิง
๙.	นายภาคิน โภคพิบูลย์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเขาสมิง
๑๐.	นายชัยวัฒน์ ปรีมผล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเขาสมิง
๑๑.	นายภิบาล แซ่ตัน	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอบ่อไร่
๑๒.	นายเผียน คุ่มปลี	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอบ่อไร่
๑๓.	นายไพฑูรย์ ธรรมวิริยะ	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอแหลมงอบ
๑๔.	นายประกฤษ ครุพานิช	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเกาะช้าง
๑๕.	นายสาคร พนมทม	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเกาะกูด
๑๖.	นายอุทัย อภิบาลศรี	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเมืองตราด
<u>สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ</u>			
๑.	นายสมภาพ พวงสุวรรณ	ผู้แทนคุณวุฒิด้านพืช	อำเภอแหลมงอบ
๒.	นายภาสกร เขียวขจี	ผู้แทนคุณวุฒิด้านพืช	อำเภอเมืองตราด
๓.	นายภราดร กิริติจิรัฐติกาล	ผู้แทนคุณวุฒิด้านสัตว์	อำเภอเขาสมิง
๔.	-	ผู้แทนคุณวุฒิด้านประมง	-
๕.	นายสุน ขุนสระดี	ผู้แทนคุณวุฒิด้านเกษตรกรรมอื่นๆ	อำเภอบ่อไร่

ที่มา: สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๘.๕ ข้อมูล Smart Farmer ต้นแบบจังหวัดตราด

ตารางที่ ๓๑ Smart Farmer ต้นแบบจังหวัดตราด สาขาพืช ปศุสัตว์ ประมง

ที่	ชื่อ-สกุล	Smart Farmer ต้นแบบ	ที่อยู่
๑	นายสงคราม ฉัตรารวรรณ	สาขา ข้าว “ชาวนาผู้ยึดมั่นในอาชีพทำนา”	๘๘ ม.๔ ต.บางปิด อ.แหลมงอบ จ.ตราด ๒๓๑๒๐ โทร.๐๘ ๗๔๘๖ ๔๒๓๙
๒	นายเอี่ยมสุน โชติศรีลือชา	สาขา เกษตรกรรม “เกษตรกรผู้ผลิตผักอินทรีย์ด้วยใบไม้”	๑๔ ม.๔ ต.ช้างทุน อ.บ่อไร่ จ.ตราด ๒๓๑๔๐ โทร.๐๘ ๗๐๓๓ ๓๔๘๖
๓	นายคณิง โพธิกิจ	สาขา ปาล์มน้ำมัน “เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมาตรฐาน RSPO”	๙๙ ม.๗ ต.ทุ่งนนทรี อ.เขาสมิง จ.ตราด ๒๓๑๓๐
๔	นายศรชัย หงษ์ตะนุ	สาขา ยางพารา “เกษตรกรชาวสวนยางพาราต้นทุนต่ำ”	๑๓๐/๑ ม.๑๐ ต.ห้วยแร้ง อ. เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐
๕	นายบุญเกิด จงไพศาล	สาขา ยางพารา “เกษตรกรชาวสวนยางพาราต้นทุนต่ำ”	๔๑ ม.๘ ต.ห้วยแร้ง อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๑๒๕๘ ๙๙๑๓
๖	นางอำไพ กระแจะจันทร์	สาขา ยางพารา “เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ใส่ใจในทุกรายละเอียด”	๒๐ ม.๖ ต.วังกระแจะ อ.เมือง ตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๔๘๖๘ ๕๕๔๗
๗	นายภาสกร เขียวขจี	สาขา เกษตรผสมผสาน “เกษตรกรผู้มีรายได้ทุกวัน”	๒๒ ม.๒ ต.หนองคันทรง อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๑๗๓๕ ๒๙๙๓
๘	นางสาวศิริรัตน์ เลียดประถม	สาขา เกษตรผสมผสาน “เกษตรกรรุ่นใหม่ ก้าวไกลด้วยเกษตรอินทรีย์”	๑๓๑ ม.๖ ต.ตะก่าง อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๙๖๘๑ ๖๓๑๖
๙	นายจรัสรัตน์ หวลถนอม	สาขาข้าว “การผลิตข้าว ไร่ละ ๑๐๐ ถึง ที่บ้านท่าตะเภา”	๑๖๘ ม.๒ ต.หนองเสม็ด อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๖๘๓๖ ๗๔๗๘
๑๐	นายประสิทธิ์ วิจิตรสมบัติ	สาขา การปลูกมันเทศสลับกับการปลูกข้าว	ม.๗ ต.เนินทราย อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐
๑๑	นายวีระ แผล่นทอง	สาขา การผลิตเงาะ	๗๕ ม.๘ ต.บ่อพลอย อ.บ่อไร่ จ. ตราด โทร. ๐๖๓-๔๖๘๘๕๑๖
๑๒	นายเรือง ศรีนาราง	สาขา การผลิตทุเรียน	๓๔/๒ ม.๖ ต.ท่ากุ่ม อ.เมือง ตราด จ.ตราด โทร. ๐๘๙- ๘๓๓๕๑๙๙
๑๓	นายชัยวัฒน์ ปริมผล	สาขาเกษตรอินทรีย์	๒๐๕ ม.๘ ต.ทุ่งนนทรี อ.เขาสมิง จ.ตราด
๑๔	นายสมโภช ทศมากร	สาขาการผลิตทุเรียนคุณภาพ	๔๙/๒ ม.๒ ต.เกาะช้าง อ.เกาะ ช้าง จ.ตราด

ที่	ชื่อ-สกุล	Smart Farmer ต้นแบบ	ที่อยู่
	สาขาปศุสัตว์		
๑๕	นายบันเทิง ชลจิตรนาวา	สาขา ไก่ไข่ “เกษตรกรต้นแบบการเลี้ยงไก่ไข่ เพื่อเกษตรกรรายย่อย”	๒๒ ม.๘ ต.บางปิด อ.แหลมวงษ์ จ.ตราด ๒๓๑๒๐ โทร.๐๘ ๕๔๓๓ ๑๑๗๘
๑๖	นายวีระ เกษลอย	สาขา ไก่เนื้อ “เกษตรกรต้นแบบไก่เนื้อแห่งตำบลห้วยน้ำขาวและหนุ่มชาวสวนผลไม้”	๒๙ ม.๕ ต.ห้วยน้ำขาว อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๑๖๕๒ ๘๕๖๑
๑๗	นายอำนาจ เป้เกี	สาขา โคเนื้อ “เกษตรกรต้นแบบการเลี้ยงโคเนื้อ กลุ่มเกษตรกรบ้านเนินตาแมว”	๔๖๖ ม.๘ ต.วังกระแจะ อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๔๓๔๘ ๘๘๗๖
๑๘	นายสรยุทธ์ อัมพวัน	สาขา สุกร “เกษตรกรต้นแบบสุกรขุนแห่งตำบลเนินทราย หมู่ธนาการผู้เปลี่ยนอาชีพมาเลี้ยงสุกร”	๘๐/๓ ม.๔ ต.เนินทราย อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๑๘๓๐ ๔๓๑๔
	สาขาประมง		
๑๙	นายบุญเลิศ ช้างงาม	สาขา ประมง “ชาวประมงต้นแบบจากตำบลตะกวด กับผลผลิตกุ้งขาว ๒ ตัน/ไร่ จากการพัฒนาที่ไม่เคยหยุดนิ่ง”	๑๐๘ ม.๔ ต.ชำราก อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๓๑๑๗ ๖๘๗๓
๒๐	นายไกรสร จินดาวงษ์	สาขา ประมง การเลี้ยงหอยนางรม	๔๕/๑ ม. ๕ ต.ห้วยน้ำขาว อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐
๒๑	คุณวัฒนา วานิชวิริยกิจ	สาขา การเลี้ยงกุ้งขาว	๑๙๖ ม. ๑ ต. ท่าโสม อ.เขาสมิง จ. ตราด ๒๓๑๕๐
๒๒	นางสาวเกศรินทร์ โสนนอก	สาขา การเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล	๑๙/๑ ม. ๕ ต.แหลมกลัด อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐

ตารางที่ ๓๒ ข้อมูลเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จังหวัดตราด ปี ๒๕๖๒

ลำดับ	หน่วยงาน	หน่วยนับ	ผลการดำเนินการ			รวมทั้งหมด	หมายเหตุ
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒		
๑	สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด	ราย	๑๑๘	๔๘๓	๑๗๓	๗๗๔	
๒	สำนักงานประมงจังหวัดตราด	ราย	๑๕๐	๒๑๐	-	๓๖๐	
๓	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด	ราย	๕๗	๓๑	๘๐	๑๖๘	
๔	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด	ราย	-	๓๐	๓๐	๖๐	
๕	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตราด	ราย	-	๔๘	๔๒	๙๐	
๖	การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดตราด	ราย	๙๐	๙๐	๙๐	๒๗๐	
	รวม		๔๑๕	๘๙๒	๔๑๕	๑,๗๒๒	

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	๑. เป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลที่สำคัญ ๒. เป็นแหล่งผลิตไม้ผลและไม้ยืนต้นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ๓. มีสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมในการทำการเกษตร ๔. มีปริมาณน้ำที่เพียงพอ เนื่องจากฝนตกชุก	๑. ขาดการกักเก็บน้ำ การกระจายน้ำและการจัดหาแหล่งน้ำยังไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรในทุกฤดูกาล ๒. มีการปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามหลักการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ๓. ขาดการบำรุงรักษาแหล่งน้ำที่ดี ๔. ขาดการบูรณาการในการบริหารจัดการน้ำ
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	๑. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการเกษตร ๒. มีแหล่งเงินทุนทางด้านการเกษตร ๓. ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	-
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	๑. มีการทำการเกษตรปลูกพืชทั้งแบบเชิงเดี่ยวและแบบผสมผสาน ๒. หน่วยงานภาครัฐดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตรอย่างครบวงจร	ขาดการใช้เทคโนโลยีเพื่อทดแทนแรงงาน

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
บุคลากร (Staff)	มีสถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ที่ครอบคลุมทุกพื้นที่	๑. เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการเข้า ร่วมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๒. ขาดแคลนแรงงานในช่วงฤดูการผลิต ๓. เกษตรกรขาดความรู้ในเรื่องวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต ๔. เกษตรกรขาดกำลังใจในการทำ การเกษตร ๕. สถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรยังไม่เข้มแข็งและมีจำนวนมากเกินไป ๖. เกษตรกรขาดความเชี่ยวชาญในการ บริหารจัดการสถาบันเกษตรกร กลุ่ม เกษตรกร ๗. เจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	๑. เจ้าหน้าที่มีองค์ความรู้และความ เชี่ยวชาญทางด้านการเกษตร ๒. เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ด้านในอาชีพของตนเอง	เกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการเป็น ผู้ประกอบการ
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	๑. จังหวัดตราดเป็นเขตปลอดโรค ระบาดสัตว์เพื่อการส่งออก ๒. นโยบายของจังหวัดให้ความสำคัญกับการพัฒนา ด้านการเกษตร ๓. มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ ๔. ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการ กำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่	ขาดการบริหารจัดการด้านการตลาด สินค้าเกษตรในจังหวัด
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	-	๑. เยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่สนใจในการ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๒. เกษตรกรปลูกพืชตามกระแสนิยม ๓. ยากต่อการปรับเปลี่ยน แนวความคิดเกษตรกร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพ
ด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน
ภาวะทางเศรษฐกิจ

๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค
๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
๕. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
๖. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่ ๓๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<u>ด้านการเมือง</u> ๑. นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตร ๒. นโยบายรัฐบาลในการฟื้นฟูและส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นโอกาสของจังหวัดในการเชื่อมโยงเส้นทางการค้าชายแดน และการท่องเที่ยวในภูมิภาค และจังหวัดตราดได้รับการประกาศให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ	๑. นโยบายด้านการเกษตรของรัฐไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากมีการเปลี่ยนรัฐบาล ๒. ทิศทางการเมืองโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ยากต่อการคาดเดาและวางแผน
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u> ๑. ตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการผลผลิตการเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ๒. การขยายตัวของตลาดแรงงาน ๓. เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญ	๑. สภาวะเศรษฐกิจโลกมีผลกระทบต่อมูลค่าสินค้าเกษตร ๒. มาตรการกีดกันทางการค้าจากต่างประเทศ ๓. ต่างประเทศเป็นคู่แข่งในการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ๔. ค่าแรงงานเพิ่มสูงขึ้น ๕. ราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้น
<u>ด้านสังคม</u> ๑. ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น ๒. มีแรงงานที่พร้อมเข้าสู่ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น	๑. แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ ๒. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตรกร
<u>ด้านเทคโนโลยี</u> ๑. หน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเกษตร ๒. เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง ๓. เทคโนโลยีช่วยเพิ่มช่องทางการตลาด	เกษตรกรขาดการปรับตัวเข้าหาเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
<u>ด้านกฎหมาย</u> มีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยมากขึ้น	เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ไม่ปรับตัวให้ทันต่อกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> ๑. สภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศเหมาะสมต่อการเกษตร ๒. กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ๓. มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและระบบโลจิสติกส์ที่เชื่อมกับกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economics Community – AEC)	๑. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก ส่งผลให้ภูมิอากาศแปรปรวน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งปัญหามลพิษต่าง ๆ และส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตของจังหวัด ๒. ความเสี่ยงของโรคติดต่อตามแนวชายแดนและโรคระบาดอุบัติใหม่

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๓๕ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	S จุดแข็ง (ภายใน)	W จุดอ่อน (ภายใน)
	๑. เป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลที่สำคัญ ๒. เป็นแหล่งผลิตไม้ผลและไม้ยืนต้นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ๓. มีสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมในการทำเกษตร ๔. มีปริมาณน้ำท่าเพียงพอ เนื่องจากฝนตกชุก ๕. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการเกษตร ๖. มีแหล่งเงินทุนทางด้านการเกษตร ๗. ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๘. มีการทำการเกษตรปลูกพืชทั้งแบบเชิงเดี่ยวและแบบผสมผสาน ๙. หน่วยงานภาครัฐดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตรอย่างครบวงจร ๑๐. มีสถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ๑๑. เจ้าหน้าที่มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญทางด้านการเกษตร ๑๒. เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในอาชีพของตนเอง ๑๓. จังหวัดตราดเป็นเขตปลอดโรคระบาดสัตว์เพื่อการส่งออก ๑๔. นโยบายของจังหวัดให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเกษตร ๑๕. มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ ๑๖. ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่	๑. ขาดการกักเก็บน้ำ การกระจายน้ำ และการจัดหาแหล่งน้ำยังไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรในทุกฤดูกาล ๒. มีการปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามหลักการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ๓. ขาดการบำรุงรักษาแหล่งน้ำที่ดี ๔. ขาดการบูรณาการในการบริหารจัดการน้ำ ๕. ขาดการใช้เทคโนโลยีเพื่อทดแทนแรงงาน ๖. เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๗. ขาดแคลนแรงงานในช่วงฤดูการผลิต ๘. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต ๙. ไม่มีกำลังใจในการทำการเกษตร ๑๐. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการเป็นผู้ประกอบการ ๑๑. ขาดการบริหารจัดการด้านการตลาดสินค้าเกษตรในจังหวัด ๑๒. เยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่สนใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๑๓. เกษตรกรปลูกพืชตามกระแสนิยม ๑๔. ยากต่อการปรับเปลี่ยนแนวความคิดเกษตรกร ๑๕. สถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรยังไม่เข้มแข็งและมีจำนวนมากเกินไป ๑๖. เกษตรกรขาดความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการสถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ๑๗. เจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย

๐ โอกาส (ภายนอก)	SO	WO
๑. นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตร ๒. นโยบายรัฐบาลในการฟื้นฟูและส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นโอกาสของจังหวัดในการเชื่อมโยงเส้นทางการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวในภูมิภาคและจังหวัดตราดได้รับการประกาศให้เป็นเขตเศรษฐกิจ ๓. ตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการผลผลิตการเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ๔. การขยายตัวของตลาดแรงงาน ๕. ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น ๖. หน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเกษตร ๗. มีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยมากขึ้น ๘. สภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศเหมาะสมต่อด้านการเกษตร ๙. กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ๑๐. มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและระบบโลจิสติกส์ที่เชื่อมกับกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economics Community – AEC) ๑๑. เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญ ๑๒. มีแรงงานที่พร้อมเข้าสู่ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น ๑๓. เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง ๑๔. เทคโนโลยีช่วยเพิ่มช่องทางการตลาด	กลยุทธ์ S_{๑,๒,๓,๔,๑๓,๑๔}O_{๑,๓,๕,๘,๙} - ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด S_{๕,๑๐,๑๑,๑๒}O_{๑,๓} - พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ S_{๑,๒}O_{๒,๓,๑๐} - เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร S_{๗,๑๕,๑๖}O_{๑,๗} - เสริมสร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร S_{๖,๘,๙,๑๑}O_{๑,๒,๔,๗} - ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร	กลยุทธ์ W_{๒,๕,๗}O_๖ - พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ W_{๑,๒,๔}O_{๘,๙,๑๐} - บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร W_{๑,๓,๔}O_{๑,๖} - บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ W_{๔,๘,๑๑}O_{๑,๒,๙} - บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ
T ภัยคุกคาม (ภายนอก)	ST	WT
๑. นโยบายด้านการเกษตรของรัฐไม่ต่อเนื่องเนื่องจากมีการเปลี่ยนรัฐบาล ๒. ทิศทางการเมืองโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วยากต่อการคาดเดาและวางแผน ๓. สภาวะเศรษฐกิจโลกมีผลกระทบต่อมูลค่าสินค้าเกษตร ๔. มาตรการกีดกันทางการค้าจากต่างประเทศ ๕. ต่างประเทศเป็นคู่แข่งขันในการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ๖. ค่าแรงงานเพิ่มสูงขึ้น ๗. ราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ๘. แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ ๙. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตรกร ๑๐. เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น	กลยุทธ์ S_{๑,๒,๓}T_{๑๒} - ส่งเสริมการทำการเกษตรยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ S_{๕,๙,๑๑,๑๔}T_{๑,๒,๓,๑๒,๑๓} - พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ	กลยุทธ์ W_{๗,๘,๑๐}T_{๒,๓,๔,๖,๗,๑๐} - ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง W_{๖,๙,๑๒}T_{๘,๙} - เสริมสร้างความภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม W_{๑,๒}T_{๑๒} - ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

<u>T ภัยคุกคาม (ภายนอก)</u> ๑๑. เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ไม่ปรับตัวให้ทันต่อกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป ๑๒. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก ส่งผลให้ภูมิอากาศแปรปรวน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งปัญหามลพิษต่าง ๆ และส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตของจังหวัด ๑๓. ความเสี่ยงของโรคติดต่อตามแนวชายแดนและโรคระบาดอุบัติใหม่ ๑๔. ขาดการปรับตัวเข้าหาเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว		

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

๒. พันธกิจ (Mission)

- ๒.๑ พัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmers
- ๒.๒ พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (Smart Group และ Smart Enterprise)
- ๒.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงระบบสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปใช้ได้อย่างทั่วถึง
- ๒.๔ ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน
- ๒.๕ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๒.๖ บริหารจัดการน้ำครบวงจร เพิ่มพื้นที่ชลประทานให้เต็มศักยภาพ ส่งเสริมการใช้น้ำทางการเกษตรอย่างคุ้มค่า
- ๒.๗ ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการทำการเกษตร

๓. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

- ๓.๑ เกษตรกรมีความสามารถในการอาชีพของตนเอง (Smart Farmers)
- ๓.๒ สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups)
- ๓.๓ สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agricultural Products)
- ๓.๔ พื้นที่เกษตรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agricultural)

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคง สามารถพัฒนาอาชีพเกษตร เพื่อสร้างรายได้และมีความภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๒. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมืออาชีพ ๓. เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
ตัวชี้วัด	๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาก้าวไปสู่ Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น จำนวน ๑,๔๐๐ ราย ๒. พื้นที่ทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐,๐๐๐ ไร่ ๓. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ร้อยละ ๘๐

กลยุทธ์

๔. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีอัตราการขยายตัวของปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ เมื่อเทียบกับปีก่อน
๑. ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เสริมสร้างความภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร
๓. ส่งเสริมการทำการเกษตรยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
๔. พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
๕. สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

แนวทางการพัฒนา ๕ แนวทาง

๑) ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำการเกษตรให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน กลุ่มเกษตรกร องค์กร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร โดยใช้หลักพอประมาณ ความมีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันพึ่งพาตนเอง และสามารถต่อยอดไปสู่การทำธุรกิจเกษตรเชิงพาณิชย์ ตลอดจนส่งออกไปขายในตลาดต่างประเทศ

๒) เสริมสร้างความภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร ด้วยการ

๒.๑) สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการด้านการผลิตด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ การตลาด และการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตรให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ ลูกหลานเกษตรกร หรือบุคคลทั่วไปที่มีความมุ่งมั่นจะประกอบอาชีพเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนทุนเพื่อการประกอบธุรกิจเกษตร การจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกรรุ่นใหม่ และส่งเสริมให้เกษตรกรรุ่นใหม่นำความรู้ทางการเกษตรไปถ่ายทอดและพัฒนาชุมชน ตลอดจนสนับสนุนให้ทุนการศึกษาสำหรับเยาวชนรุ่นใหม่หรือลูกหลานเกษตรกรที่ต้องการศึกษาต่อด้านการเกษตรเพื่อสืบทอดอาชีพการเกษตรของครอบครัว

๒.๒) ปรับเปลี่ยนทัศนคติด้วยการสร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตร โดยคัดเลือกเกษตรกรดีเด่นแต่ละสาขา เผยแพร่เกียรติคุณและผลงานให้ปรากฏต่อสาธารณชน เพื่อยกย่องและสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ผู้ประกอบการเกษตรกรรม สร้างต้นแบบเกษตรกรรุ่นใหม่ทำการเกษตรประสบความสำเร็จและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้คนรุ่นใหม่รับรู้ ตลอดจนสร้างทัศนคติให้เกษตรกรรักหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป ปลูกฝังค่านิยมการทำการเกษตรเพื่อเป็นทางเลือกให้กับเยาวชนตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไป โดยบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ รวมถึงการทัศนศึกษาดูงานในศูนย์เรียนรู้

๒.๓) สร้างระบบสวัสดิการแก่เกษตรกร โดยผลักดันให้มีกองทุนสวัสดิการเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีหลักประกันความมั่นคงในอาชีพที่เหมาะสมกับความเป็นอยู่ ช่วยยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคมให้แก่เกษตรกร

๒.๔) ปรับโครงสร้างหนี้สินเกษตรกรอย่างต่อเนื่องและเป็นแผนระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนี้กองทุนในกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือสถาบันการเงิน รวมทั้งหนี้ในระบบ เพื่อป้องกันการสูญเสียที่ดินทำกินของเกษตรกร จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือแก้ปัญหาหนี้สินและการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีของเกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมการสร้างวินัยทางการเงินเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร

๓) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ โดยดำเนินกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในรูปแบบที่เหมาะสม อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ วนเกษตร เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ ให้เกื้อกูลกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด สภาพเศรษฐกิจ และสังคมในชุมชนด้วยการ

๓.๑) เร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ให้บรรลุเป้าหมายในการเพิ่มพื้นที่การผลิตเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ต่อปี ปริมาณสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ต่อปี (ภาพรวมทั้งประเทศ) โดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ พัฒนาการผลิต การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สร้างและส่งเสริมช่องทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ ผลักดันมาตรฐานและระบบการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System : PGS) เพื่อเพิ่มพื้นที่และการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ในระดับชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนบริหารจัดการและขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์แบบบูรณาการทั้งระบบ

๓.๒) ส่งเสริม ขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร และเกษตรธรรมชาติ เป็นต้น โดยสนับสนุนบทบาทเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านในการขับเคลื่อนการปรับกลไกและโครงสร้างพื้นฐานด้านการทำการเกษตรที่จำเป็นในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น การพัฒนาระบบข้อมูลเกษตรกรรมยั่งยืน การสร้างองค์ความรู้การสนับสนุนเงินทุนในลักษณะสินเชื่อสีเขียวที่มุ่งใจการผลิต การส่งเสริมการตลาด เป็นต้น

๓.๓) ปลุกฝังความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ โดยพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ สอดแทรกเนื้อหาวิชาความรู้ที่จำเป็นต่าง ๆ อาทิ การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ที่เน้นความมั่นคงอาหารและรายได้ของเกษตรกร ความปลอดภัยด้านอาหาร การพัฒนาไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๔) พัฒนาตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภค โดยจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยแยกจากตลาดสดทั่วไป เพื่อสร้างความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานกับสินค้าเกษตรทั่วไป รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรมีช่องทางการตลาดทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ

๔) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) ด้วยการ

๔.๑) เสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย การทำเกษตรอินทรีย์ การปรับปรุงดิน การผลิตพันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องตามค่าวิเคราะห์ดิน การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชตามหลักวิชาการ การวางแผนการผลิต บริหารจัดการสินค้าเกษตร การบริหารจัดการต้นทุน การทำบัญชีรายจ่าย/บัญชีต้นทุนอาชีพ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ การผลิตสินค้าตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาการผลิต รวมถึงเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการตลาดแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมืออาชีพ (Smart Entrepreneur)

๔.๒) พัฒนากระบวนการทางความคิดของเกษตรกรไปสู่เกษตรกรมืออาชีพ เน้นการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปต่อยอดความคิดในการพัฒนาการผลิตไปสู่การแปรรูปขั้นต้นเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด รวมถึงการบริหารการตลาดตั้งแต่ระดับชุมชน จังหวัด และตลาดต่างประเทศ โดยร่วมกับสถาบันการศึกษา รวมทั้งถอดบทเรียนและนำข้อเท็จจริงเป็นตัวอย่าง และสนับสนุนการศึกษาดูงานเกษตรกรตัวอย่างที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้

๔.๓) พัฒนาศักยภาพศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านเป็นแหล่งเรียนรู้ และขยายฐานองค์ความรู้จากปราชญ์ชาวบ้านไปสู่เกษตรกรและชุมชนเครือข่ายอื่น ๆ โดยรวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่ายในทุกตำบล ประชาสัมพันธ์เกษตรกรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จให้มากขึ้น

๔.๔) พัฒนาศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๘๘๒ ศูนย์ ให้เป็นศูนย์กลางบูรณาการข้อมูลทางวิชาการจากภาครัฐ เช่น Agri-Map และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลชุมชน รวมทั้งพัฒนาศูนย์เครือข่ายและจุดเรียนรู้

๕) สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕.๑) สร้างต้นแบบการผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานตลอดโซ่อุปทานที่ประสบผลสำเร็จในแต่ละชนิดสินค้า โดยนำต้นแบบเกษตรกร สถาบันเกษตรกรหรือรูปแบบการพัฒนาการเกษตรทั้งในและต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและภูมิสังคมของแต่ละชุมชนพื้นที่จากระดับตำบลขยายผลไปสู่ระดับอำเภอ จังหวัดและประเทศ

๕.๒) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างเกษตรกรรายใหญ่กับเกษตรกรรายย่อยให้เกิดการพัฒนา กลุ่มการผลิตและเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรผ่านการส่งเสริมในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกัน รวมถึงอำนวยความสะดวกด้านการเกษตรเชิงพาณิชย์และการตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ

๕.๓) พัฒนาเครือข่ายเกษตรกร สถาบันเกษตรกรผ่านระบบสารสนเทศ โดยสนับสนุนการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรกร

๕.๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดย

(๑) สำรวจความต้องการของเกษตรกรในชุมชนเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกษตรกรต้องการดำเนินการในลักษณะของกลุ่มเกษตรกร ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่มซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตลอดโซ่การผลิต รับสมัครเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม และถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร โดยเฉพาะองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร

(๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันในลักษณะต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับการผลิตในพื้นที่จนถึงการผลิตระดับอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด ขยายฐานลูกค้าและสร้างความเข้มแข็งในระดับต้นน้ำ อาทิ การรวมกลุ่มแบบข้ามกลุ่มระหว่างเกษตรกรที่เพาะปลูกพืชหลายชนิดหรือประกอบอาชีพที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในโซ่อุปทาน เช่น กลุ่มทำนากับกลุ่มผลิตปุ๋ยซึ่งใช้แกลบ ฟางข้าวไปทำปุ๋ยอินทรีย์ การรวมกลุ่มของเกษตรกรรุ่นใหม่เป็นยุทธศาสตร์และยุทธจักร และการรวมกลุ่มจากกิจกรรมข้าวของคนเดียวเป็นการประกอบการในรูปแบบสหกรณ์ ห้างหุ้นส่วน และบริษัท

(๓) สนับสนุนการทำธุรกิจการเกษตรเพื่อสังคม (Social Business) โดยใช้รูปแบบสหกรณ์บริษัทชุมชน หรืออื่น ๆ ที่บริหารจัดการโดยชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการผลิต การตลาดและบริการสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตร เพื่อสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรในท้องถิ่น และนำกำไรที่ได้จากการประกอบกิจการกลับคืนสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข เป็นต้น

๕.๕) พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งสามารถต่อยอดเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

(๑) สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรผ่านสถาบันเกษตรกร เพื่อทำการผลิตสินค้าเกษตรได้ตามมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งสามารถผลิตปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพได้เอง อาทิ เมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์ดี

(๒) สนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการมีอาชีพ โดยมุ่งเน้นให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิต การบริหารจัดการการตลาด การใช้ข้อมูลทางการเงิน การบัญชี เทคโนโลยีการเกษตร แหล่งสินเชื่อ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเกษตรทั้งใน และต่างประเทศ ทั้งจาก

เจ้าหน้าที่และผ่านระบบสารสนเทศในช่องทางต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการบันทึกข้อมูลกิจกรรมการผลิตและการตลาด เพื่อเป็นฐานข้อมูลใช้ประกอบการวางแผนและบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเป็นฐานข้อมูลใช้ประกอบการวางแผนและบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนทำการเกษตร

(๓) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดของสถาบันเกษตรกร อาทิ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ขยายโอกาสในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต สนับสนุนการขยายช่องทางด้านการตลาดสำหรับธุรกิจเกษตร การเชื่อมโยงระหว่างการผลิตกับการตลาด สนับสนุนการทำการค้าแบบแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน ส่งเสริมการบริหารระหว่างการผลิตกับการตลาด สนับสนุนการทำการค้าแบบแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน ส่งเสริมการบริหารจัดการของสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่องและสามารถทำธุรกิจร่วมกับภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศได้

๕.๖) เชื่อมโยงและบูรณาการจากทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ โดยการ

(๑) จัดทำแผนบูรณาการการดำเนินงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สภาเกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร และผู้บริโภค โดยใช้หลัก ๔ M (Man Money Material และ Management) และแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกัน อาทิ เกษตรกรมีที่ดินสำหรับการเกษตรขนาดเล็ก ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการทำการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ขนาดเล็ก มีการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับกระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้ทราบปริมาณและคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาด

(๒) ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาการเกษตรระหว่างภาครัฐ เอกชน เกษตรกร และผู้บริโภค โดยรวมพลังกันทุกภาคส่วนร่วมกันแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตร บริหารจัดการสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยยึดหลักการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน

(๓) ดำเนินการต่าง ๆ ที่จะเป็ปัจจัยสนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร อาทิ ปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับเกษตรพันธะสัญญาให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม ออกกฎหมายควบคุมการทำสัญญาระหว่างเกษตรกรกับเอกชน และดำเนินมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีเกิดข้อพิพาทกับบริษัทเอกชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	๑. เพื่อสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรไปสู่คุณภาพและมาตรฐานสินค้าปลอดภัย
ตัวชี้วัด	๒. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเพิ่มมูลค่าแปลง/ฟาร์ม ที่อยู่ในกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มียื่นขอรับรองมาตรฐานผ่านการรับรองมาตรฐาน (GAP) ร้อยละ ๘๐
กลยุทธ์	๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด ๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ๓. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

แนวทางการพัฒนา ๘ แนวทาง

๑) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด เพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการ

๑.๑) พัฒนาระบบการก่อนการเก็บเกี่ยว (Pre-harvest) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและรองรับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยสนับสนุนการพัฒนาพันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์) การกระจายพันธุ์อย่างเพียงพอและทั่วถึง รวมทั้งสนับสนุนการรวมตัวของเกษตรกรรายย่อยผลิตเป็นระบบแปลงใหญ่ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ การใช้ปัจจัยการผลิตและเครื่องจักรกลการเกษตรร่วมกัน

๑.๒) สนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตตามศักยภาพความเหมาะสมของพื้นที่ และความต้องการของตลาด (Zoning by Agri-Map) โดยมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนการผลิต เช่น สนับสนุนปัจจัยการผลิต การจัดหาแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น

๑.๓) พัฒนาระบบการหลังการเก็บเกี่ยว (Post-harvest) เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตร ลดการสูญเสียระหว่างเก็บเกี่ยวผลผลิตจนถึงมือผู้บริโภคหรือโรงงานอุตสาหกรรม การออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ตามความต้องการของตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร พร้อมพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

๑.๔) สร้างองค์ความรู้และปลูกจิตสำนึกด้านอาหารปลอดภัยตั้งแต่ระดับเยาวชน เพื่อให้เกิดความตระหนักทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค พัฒนาองค์ความรู้และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของระบบการผลิตที่ดีตลอดโซ่อาหาร เช่น GAP GMP HACCP สำหรับการผลิตพืช ประมง และปศุสัตว์ รวมทั้งส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ถึงความแตกต่างของสินค้าเกษตรที่ผลิตตามมาตรฐานกับสินค้าทั่วไป

๑.๕) กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นมาตรฐานบังคับทั้งในระดับฟาร์ม โรงงานแปรรูป โรงฆ่าสัตว์ และอาหารที่พร้อมบริโภค รวมทั้งผลักดันให้เกิดมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรระดับอาเซียน เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันรองรับการเป็นศูนย์กลาง (Hub) ของภูมิภาค

๑.๖) สนับสนุนการถ่ายโอนภารกิจการตรวจสอบฟาร์ม การตรวจวิเคราะห์สินค้า และการรับรองฟาร์มให้กับภาคเอกชนที่ได้รับอนุญาตอย่างเหมาะสม

๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ด้วยการ

๒.๑) ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการเกษตรให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดการโซ่อุปทาน การสร้างโซ่คุณค่า และการบริหารจัดการโลจิสติกส์ในระดับฟาร์ม (Logistics Management from Farms to Forks) เพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของตลาด รวมทั้งสนับสนุนเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เห็นถึงความสำคัญในการนำความรู้ด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานมาใช้ในการประกอบอาชีพของตนเอง

๒.๒) ส่งเสริมเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทำการเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (Cluster) เครือข่ายวิสาหกิจ และเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) กับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปทั้งภายในและต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งออกสินค้าเกษตรแปรรูปไปยังประเทศที่สาม

๒.๓) สนับสนุนและพัฒนาสถานที่ พื้นที่ หรือศูนย์กระจายสินค้าของสหกรณ์ (Cooperative Distribution Center: CDC) ให้เป็นแหล่งรวบรวม คัดแยกคุณภาพและกระจายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดผู้บริโภคระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ชุมชนจังหวัด/ข้ามจังหวัด และประเทศ

๒.๔) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการในชุมชนเพื่อให้บริการรับจ้าง จัดเก็บ กระจาย และขนส่งสินค้าเกษตร เช่น การให้บริการเช่าเครื่องจักรกลการเกษตร ห้องเย็น ลานตาก และคลังสินค้า โดยเน้นให้สถาบันเกษตรกรเป็นผู้บริหารจัดการธุรกิจ

๒.๕) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระหว่างเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม การบริหารจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เช่น การวางแผนการผลิตสินค้าเกษตร การวางแผน การขนส่งผลผลิตร่วมกัน

๒.๖) การดูแลรักษาคุณภาพผลผลิตโดยใช้ความเย็น (Cool Chain) สำหรับสินค้าผัก ผลไม้ นม เนื้อสัตว์ และประมง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโลจิสติกส์สินค้าเน่าเสียง่าย พัฒนาระบบการลดการสูญเสียอาหารตลอดโซ่อุปทาน ตั้งแต่ขั้นตอนการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การแปรรูป การบรรจุหีบห่อ การขนส่ง การจัดเก็บและการกระจายสินค้าจนถึงมือผู้บริโภค

๒.๗) ส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรปรับปรุงประสิทธิภาพโลจิสติกส์ตั้งแต่ระดับฟาร์มจนส่งมอบสินค้าเกษตรถึงมือผู้บริโภค ครอบคลุม ๓ มิติ ได้แก่ มิติด้านทุน (Cost) มิติเวลา (Lead Time) และมิติความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมโลจิสติกส์ที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การคาดการณ์ความต้องการสินค้าเกษตรก่อนการผลิต (๒) การบริการลูกค้าทั้งก่อน ระหว่าง และหลังรับคำสั่งซื้อ (๓) การจัดซื้อปัจจัยการผลิต (๔) การสื่อสารด้านโลจิสติกส์เพื่อให้ส่งมอบสินค้าเกษตรได้ตรงตามที่ถูกคำสั่งซื้อ (๕) การขนส่งสินค้าเกษตร (๖) การบริหารจัดการภายในสถานที่เก็บสินค้าเกษตร (๗) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรในสต็อก (๘) การเก็บเกี่ยว คัดเกรด และบรรจุหีบห่อ และ (๙) การตรวจสอบย้อนกลับและการตีกลับสินค้าเกษตร

๓) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการ

๓.๑) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ เอกลักษณ์ และมูลค่าสูงตามความต้องการของตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) ยกย่องราคาสินค้าด้วยการสร้างตราสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และฮาลาล สร้างศูนย์จำหน่ายสินค้าสำหรับตลาดเฉพาะกลุ่ม เช่น ร้านค้าสมุนไพร ร้านผ้าไหมไทย ที่เน้นขายกลุ่มลูกค้าที่มีกำลังซื้อสูงและนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เป็นต้น ส่งเสริมการขึ้นทะเบียน การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) และเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) เช่น การซื้อขายผ่านระบบออนไลน์

๓.๒) ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน และสร้างเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชน

๓.๓) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรด้วยแนวคิดเกษตรสร้างสรรค์หรือเกษตรประณีตตลอดโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ตั้งแต่การผลิตจนถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการพัฒนา เช่น การใช้นวัตกรรมออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้คงความสดของสินค้าเกษตร การแปรรูปร่างผลผลิตทางการเกษตรและการสร้างเอกลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิดให้กับสินค้าเกษตร เป็นต้น รวมทั้งการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร เช่น ผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ

๓.๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนได้ เช่น การดำนา การทอผ้า เป็นต้น พัฒนาศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตรแบบครบวงจร ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพ เช่น ศูนย์รักษาโรควิถีธรรมชาติ บำบัด การทำสปาสมุนไพร ธุรกิจร้านอาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น พัฒนาเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบ ด้วยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้นำชุมชน เพื่อสร้างรายได้เข้าชุมชน

๔) จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้า โดยได้รับการสนับสนุน และความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ตั้งแต่เป็นศูนย์กลางการผลิต การแปรรูป การจัดการผลผลิต การตลาด และการค้าสินค้าเกษตร รวมทั้งจัดสรรส่วนต่างทางการตลาด (Marketing Margins) ที่เกิดขึ้นให้เหมาะสมตลอดโซ่อุปทานของแต่ละสินค้า ด้วยการ

๔.๑) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพในอาเซียน เพื่อพัฒนาและวิจัยพันธุ์ที่มีคุณภาพสูง รวมทั้งที่สามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงเมล็ดพันธุ์พืชที่ดี และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้สำหรับฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ภายในชุมชนด้วย

๔.๒) ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหาร และส่งออกสินค้าเกษตรอาหาร และผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และอาหารฮาลาล เพื่อส่งออกไปยังตลาดเฉพาะ (Niche Market) ในต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์และศูนย์กระจายสินค้าที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๔.๓) สร้าง ปรับปรุง และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาดของสถาบันเกษตรกร อาทิ ตลาดกลาง ห้องเย็น และระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มีความพร้อมสมบูรณ์ และเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์และการให้บริการในพื้นที่ตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจประจำการค้าหลัก หรือจุดเปลี่ยนถ่ายสินค้าและด่านที่มีการขนถ่ายสินค้าเกษตร

๕) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน ด้วยการสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับประเทศ โดยบริหารจัดการสำรองอาหารเพื่อภาวะฉุกเฉิน (Food Emergency) กรณีการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ (อุทกภัย ภัยแล้ง แผ่นดินไหว วาตภัย) สามารถเข้าถึงแหล่งอาหารทางกายภาพ และเศรษฐกิจอย่างพอเพียง ปลอดภัย และมีคุณภาพทางโภชนาการ เพื่อการมีชีวิตที่ดีและสุขภาพที่แข็งแรงรวมถึงการผลิตเมล็ดพันธุ์สำรองในช่วงที่ขาดแคลน

๖) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชน (Public Private Partnership : PPP) ด้วยการ

๖.๑) สนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนหรือดำเนินการในรูปแบบ PPP (Public Private Partnership) โดยการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางการเกษตร เช่น ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรเพื่อแสดง จำหน่าย และกระจายสินค้าเกษตรในแต่ละจังหวัดหรือในพื้นที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

๖.๒) ผลักดันหลักการลงทุนภาคการเกษตรอย่างรับผิดชอบ (Responsible Agriculture Investment : RAI) โดยให้มีกฎหมายรองรับเพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการลงทุนภาคการเกษตรอย่างมีความรับผิดชอบต่อในสาขาการเกษตร เพื่อป้องกันปัญหาการแย่งชิงที่ดิน (Land Grabbing) และการเข้าถือครองที่ดินขนาดใหญ่ โดยยึดหลักการสำคัญ ๑๐ ข้อ ตามหลักการระหว่างประเทศเกี่ยวกับการลงทุนภาคการเกษตรอย่างรับผิดชอบ โดยองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ UNCTAD FAO IFAD World Bank ร่วมจัดทำแล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๕๖ ได้แก่ (๑) มีส่วนร่วมต่อความมั่นคงอาหารและโภชนาการ (๒) มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และเท่าเทียมกัน และการขจัดความยากจน (๓) ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและสร้างบทบาทให้สตรี (๔) มีส่วนร่วมและสร้างบทบาทให้เยาวชน (๕) เคารพต่อการครอบครองที่ดิน การทำประมง และการทำป่าไม้ และเข้าถึงแหล่งน้ำ (๖) อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพิ่มความยืดหยุ่นและลดความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ (๗) เคารพมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และสนับสนุนความหลากหลายทางชีวภาพและนวัตกรรม (๘) ส่งเสริมการเกษตรและระบบอาหารที่ปลอดภัยและดีต่อสุขภาพ (๙) ผนวกรวมโครงสร้าง

ธรรมาภิบาล กระบวนการบริหารจัดการ และกลไกรับเรื่องร้องเรียนที่ทั่วถึงและโปร่งใส และ (๑๐) เข้าถึงและมุ่งเน้นผลกระทบ และส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่

๓) สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อพืชผลทางการเกษตร จากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ และความผันผวนของราคา โดยสร้างหลักประกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งสร้างระบบเตือนภัยทางการเกษตรล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการ

๓.๑) สร้างระบบประกันภัยพืชผลทางการเกษตรทั้งพืช ประมง และปศุสัตว์ โดยให้ความสำคัญกับการศึกษา วิจัย รูปแบบความเสี่ยงของสินค้าเกษตร และระบบประกันภัยที่เหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกร โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อความสามารถในการชำระเบี้ยประกันของเกษตรกร

๓.๒) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร เช่น การประเมินเบี้ยประกัน การประเมินความเสียหาย และการชดเชยค่าสินไหมทดแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับโดยประชาชนสัมพันธ์ข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ

๓.๓) ผลักดันเกษตรกรให้เข้าสู่ระบบการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร โดยระยะแรก ภาครัฐมีมาตรการจูงใจด้วยการสนับสนุนเบี้ยประกันภัยบางส่วน

๓.๔) สนับสนุนมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร อาทิ การใช้เทคโนโลยีช่วยในการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศ และการส่งเสริมเกษตรกรทำการเกษตรที่หลากหลาย

๔) ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือตั้งแต่กระบวนการผลิต การลงทุน และการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศกับเศรษฐกิจภูมิภาคต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาลและขยายต่อไปยังรัฐบาลกับภาคเอกชน ด้วยการ

๔.๑) ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาระบบ National Single Window (NSW) และการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในสินค้าพืช ประมง ปศุสัตว์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบเกษตรในประเทศเพื่อนบ้าน ในกรณีที่ผลผลิตในประเทศมีไม่เพียงพอ แล้วนำมาแปรรูปในพื้นที่ชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยสนับสนุนการทำธุรกิจแปรรูปของสหกรณ์เพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สาม เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และแก้ไขปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน

๔.๒) ส่งเสริมการร่วมลงทุน และพัฒนาการเกษตร ภายใต้กรอบข้อตกลงทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาค โดยเฉพาะกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ให้เป็นตลาดเดียว และฐานการผลิตร่วม (Single market and production base) มีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีองค์ความรู้วิจัยและพัฒนาร่วมกัน

๔.๓) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเครือข่ายการตลาดกับต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ต่อการขยายฐานการผลิต การตลาดให้กว้างขึ้น และเพิ่มช่องทางการกระจายสินค้าเกษตรออกสู่ตลาด ก่อให้เกิดการลงทุนร่วมกันระหว่างภาครัฐบาลกับรัฐบาล ภาครัฐบาลกับเอกชน และภาคเอกชนไทยกับเอกชนต่างประเทศ

๔.๔) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณประโยชน์ของสินค้าเกษตรไทยให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายไปทั่วโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	
เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง
ตัวชี้วัด	เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้การใช้บริการจากระบบสารสนเทศ การเกษตรจำนวนไม่น้อยกว่า ๓,๕๐๐ ราย
กลยุทธ์	พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ

แนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

๑) การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้วยการ

๑.๑) บริหารจัดการฐานข้อมูลการเกษตรให้เป็นระบบ ครบถ้วน ทันสมัยตลอดเวลา จัดเก็บและเรียกใช้ได้ง่าย เช่น ข้อมูลเชิงรุกเพื่อบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Agri-Map)

๑.๒) สนับสนุนและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดและความต้องการผลผลิตทางการเกษตร มีการไหลลื่นและกระจายไปสู่เกษตรกรผู้ผลิตอย่างทั่วถึง และทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในการวางแผนการผลิตให้สัมพันธ์กับฤดูกาลและความต้องการของผู้บริโภค (Demand Driven)

๑.๓) บริหารจัดการช่องทางการสื่อสารเพื่อให้เกษตรกรและผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว อาทิ การจัดทำเป็น Application ระบบการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) รายการโทรทัศน์ด้านการเกษตร การเผยแพร่ข้อมูลผ่านอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ศูนย์เรียนรู้ในชุมชน ตู้ประชาสัมพันธ์ (Kiosk) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร และเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)

๑.๔) สนับสนุนการถ่ายทอดความรู้การขายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ผ่านระบบอีคอมเมิร์ซ เพื่อให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรขนาดกลางและขนาดย่อม ในการดำเนินธุรกิจตลาดอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดทำโครงการนำร่องการขยายผลผลิตผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

๒) ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ด้วยการ

๒.๑) สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานในระดับจังหวัด ภูมิภาค และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อรวบรวมผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร โดยจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และเป็นเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปเข้ามาศึกษาและนำผลงานไปใช้ประโยชน์

๒.๒) สนับสนุนความร่วมมือกับผู้ประกอบการภาคเอกชนในการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตรไปผลิตเพื่อจำหน่ายให้เกษตรกรและผู้สนใจในราคาที่เหมาะสม ช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดการนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตรจากต่างประเทศ

๒.๓) สนับสนุนการพัฒนาเกษตรกร ปรชาชนชาวบ้าน หรือชุมชนต้นแบบสถาบันเกษตรกรในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นเองมาใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ รวมทั้งสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรมาใช้ในระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อลดต้นทุน ตลอดจนพัฒนาระบบเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเข้าสู่การทำฟาร์มที่มีความแม่นยำสูง (Precision Farming) เป็นการควบคุมต้นทุนการผลิต การใช้ทรัพยากร และการตลาด โดยใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการควบคุมการใช้น้ำการใส่ปุ๋ย การป้องกันโรค แมลงศัตรูพืช เทคนิคการผสมพันธุ์ และการเก็บเกี่ยว เป็นต้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืนทั้งในแง่ของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

๑. พื้นที่ดินได้รับการจัดการและฟื้นฟูเพิ่มขึ้นจำนวน ๕๐,๐๐๐ ไร่
๒. พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในไร่นาเพิ่มขึ้น จำนวน ๒๑๐ แห่ง
๓. แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำได้รับการฟื้นฟูเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๕ แห่ง (กรมพัฒนาที่ดินได้ถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๔. พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐,๐๐๐ ไร่
๕. ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น จำนวน ๖๒,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร
๖. สัตว์น้ำที่ปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มขึ้น จำนวน ๔๙,๖๐๐,๐๐๐ ตัว
๗. แหล่งที่อยู่อาศัยสัตว์น้ำได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น จำนวน ๓๕ แห่ง

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๒. บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
๓. บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
๔. บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

แนวทางการพัฒนา ๕ แนวทาง

๑) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร ด้วยการ

๑.๑) ปรับปรุง ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร อาทิ ดิน น้ำ ทรัพยากรทางทะเล ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการเกษตรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมการเกษตรแบบยั่งยืนหรือเกษตรเชิงอนุรักษ์เพื่อคงความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ

๑.๒) ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชและสัตว์ทั้งในแหล่งอนุรักษ์และแหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนการทำประมงแบบยั่งยืน การบริหารจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งและประมงน้ำจืด

๑.๓) สร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรเห็นคุณค่าในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร

๒) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการ

๒.๑) ส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยจัดระบบการจัดการของเสียจากฟาร์มเกษตร ระบบการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร สร้างความตระหนักให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินกิจกรรมการผลิตด้วยความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม สร้างความตระหนักรู้ตามหลักวิชาการในการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร

๒.๒) ส่งเสริม และถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำเกษตรแบบยั่งยืนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เช่น การเกษตรคาร์บอนต่ำ การเกษตรสีเขียว และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP) เป็นต้น

๒.๓) สร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการลดปริมาณการใช้สารเคมีการเกษตร การส่งเสริมการเกษตรปลอดสารพิษให้แก่เกษตรกร การควบคุมกำกับดูแลการใช้สารเคมีการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช พร้อมทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ธรรมชาติเพื่อทดแทนสารเคมีการเกษตร และให้มีการขยายผลในเชิงพาณิชย์อย่างกว้างขวางให้แก่เกษตรกร

๒.๔) ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น แกลบ เปลือกและเมล็ด กลับมาแปรรูปเป็นพลังงานทดแทน/พลังงานชีวภาพเพื่อใช้ในระดับครัวเรือนและชุมชน หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น เฟอร์นิเจอร์ เครื่องประดับ เป็นต้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ลดปริมาณขยะมูลฝอยและรักษาสิ่งแวดล้อม

๓) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้วยการ

๓.๑) พัฒนาการบริหารจัดการพื้นที่ชลประทาน โดยการ

๓.๑.๑) เพิ่มปริมาณน้ำ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำตามสภาพของพื้นที่อย่างทั่วถึงและครอบคลุมพื้นที่การเกษตร และสร้างเป็นเครือข่ายชลประทานที่สมบูรณ์ รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการผันน้ำจากแหล่งน้ำระหว่างประเทศมาใช้ในการชลประทานภายในประเทศ

๓.๑.๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำตลอดลุ่มน้ำ ทั้งแหล่งน้ำต้นทุน สร้างแก้มลิง ระบบส่งน้ำแบบท่อ การใช้น้ำชลประทาน และการลดอัตราสูญเสียการใช้น้ำ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓.๑.๓) ปรับปรุง ซ่อมแซม ดูแลแหล่งน้ำและพื้นที่ชลประทานที่มีอยู่แล้วให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ บริหารจัดการเก็บกักน้ำที่ไหลออกจากระบบชลประทานให้คงอยู่ในพื้นที่เพื่อลดการสูญเสีย

๓.๒) เพิ่มและปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา และแหล่งน้ำชุมชน โดยการ

๓.๒.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งน้ำในระดับไร่นาของเกษตรกรให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพของดิน ภูมิประเทศ ขนาดพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำไว้ใช้ตลอดปี

๓.๒.๒) สร้างแหล่งน้ำชุมชน และระบบจัดการแหล่งน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่การเกษตร รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกต้นไม้และปลูกป่าโดยชุมชนและเพื่อชุมชน

๔) การบริหารจัดการพื้นที่ทำการเกษตร ด้วยการ

๔.๑) บริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมตามความเหมาะสมของชนิดพืช ปศุสัตว์ ประมง ให้สอดคล้องกับลักษณะดิน น้ำ อากาศ อุณหภูมิ แสงแดด หรือบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจ (Zoning)

๔.๒) ส่งเสริมการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินที่มีศักยภาพการผลิตเข้าถึงแหล่งน้ำ และมีระบบสาธารณูปโภคที่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งปัจจัยการผลิตและกระจายผลผลิตสู่ผู้บริโภค

๔.๓) สนับสนุนที่ดินเพื่อทำการเกษตรแก่เกษตรกรที่ขาดแคลนที่ดินทำกิน กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง โดยสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ได้มาซึ่งที่ดินทั้งของรัฐและเอกชนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า เพื่อให้เกษตรกรและผู้ยากจนได้ใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง

๔.๔) สนับสนุนการออกกฎหมายคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและลดการสูญเสียกรรมสิทธิ์ที่ดินของเกษตรกร โดยสนับสนุนแนวคิดเรื่องธนาคารที่ดิน โฉนดชุมชน ให้เป็นหนึ่งในเครื่องมือปฏิรูปที่ดินและกระจายการถือครองที่ดิน เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และให้ชุมชนเป็นกลไกหลักในการดูแลรักษาและพัฒนาที่ดินร่วมกับรัฐ

๕) สร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ด้วยการ

๕.๑) จัดทำแผนที่ความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่สามารถแสดงพื้นที่การเกษตรที่อาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเตรียมการแก้ปัญหา จากชุมชน และจัดทำแผนร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหา เช่น แผนที่พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม ภัยแล้ง ดินถล่ม น้ำเค็มรุกฉ่ำ การแพร่กระจายโรคพืชและสัตว์ เป็นต้น รวมทั้งจัดทำการประเมินความเปราะบาง (Vulnerability Assessment) ของพื้นที่เกษตรและพื้นที่ชายฝั่ง โดยมีการปรับข้อมูลความเสี่ยงและความเปราะบางให้ทันสมัยเพื่อสามารถใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนการปรับตัว (Adaptation plan) ของภาคการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๕.๒) สร้างระบบเตือนภัยการใช้น้ำทางการเกษตร และระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early warning system) ต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังและวางแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน (Contingency plan) อันเกิดจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังและวางแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน (Contingency plan) อันเกิดจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ โดยให้ความสำคัญกับการศึกษา วิจัย และพัฒนาแบบจำลองพยากรณ์ และคาดการณ์ภูมิอากาศรายฤดูกาล (Seasonal) เพื่อการวางแผนการผลิตทางการเกษตรและการจัดการทรัพยากรน้ำ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการประเมินผลกระทบ (Impact Assessment) ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ การจัดการข้อมูล เพื่อให้ระบบเตือนภัยล่วงหน้าสามารถส่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวและลดผลกระทบไปสู่เกษตรกร ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕.๓) สนับสนุนการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์พืชและสัตว์ที่ทนทานต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เช่น พันธุ์พืชที่ทนต่อภาวะน้ำแล้ง-น้ำท่วม พันธุ์พืชที่ต้านทานต่อโรคพืช เป็นต้น เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและเพิ่มความสามารถในการลดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๕.๔) สนับสนุนการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการระบบเกษตรที่ช่วยลดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงและความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เช่น เทคโนโลยีการเกษตร เพื่อการทำฟาร์มที่มีความแม่นยำสูง (Precision Farming) การใช้ระบบสำรวจข้อมูลระยะไกล (Remote Sensing) ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และระบบการจัดการน้ำภายในฟาร์ม เป็นต้น รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร เช่น การเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ระบบเกษตรผสมผสาน (Integrated Farming System) การปลูกพืชสลับการปลูกพืชหมุนเวียนวนเกษตร การเกษตรตามแนวทางปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และการเกษตรที่ลดการใช้น้ำ หรือใช้น้ำน้อย เป็นต้น การนำ ภูมิปัญญาไทยที่เหมาะสมมาใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนการเพาะปลูกและเพาะเลี้ยงสัตว์ภายใต้สถานการณ์ที่มีความแปรปรวนอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕.๕) สร้างกลไกและมาตรการที่ลดผลกระทบโดยกระจายความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ระบบประกันภัยภูมิอากาศเกษตร การบริหารจัดการความเสี่ยงภูมิอากาศด้านการผลิตและการตลาด และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานแบบบูรณาการทั้งด้านบุคลากร การเกษตรภาครัฐ และกระบวนการทำงานให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีธรรมาภิบาล โปร่งใส และตรวจสอบได้
ตัวชี้วัด	จำนวนบุคลากรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับการพัฒนา ศักยภาพ สมรรถนะ หรือองค์ความรู้ จำนวน ๑๕๐ ราย
กลยุทธ์	ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการทำงาน ด้วยการ

(๑.๑) พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐให้เป็นมืออาชีพ (Smart Officer / Smart Researchers) พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และสร้างวินัย สนับสนุนการฝึกอบรม เรียนรู้เพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน ปรับบทบาทภาครัฐจากผู้วางแผนและผู้ปฏิบัติมาเป็นผู้ให้การสนับสนุนแก่ภาคการเกษตร โดยเฉพาะบุคลากรที่ใกล้ชิดกับเกษตรกร ต้องรู้จริง สามารถให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรอย่างประจักษ์แจ้งตามหลักฐานทางวิชาการ รวมถึงมีแผนการสร้างบุคลากรทดแทนเพื่อรองรับอัตรากำลังที่จะเกษียณอายุ

(๑.๒) พัฒนาระบบการทำงาน โดยเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ข้าราชการ ปรับปรุงโครงสร้างการทำงานที่ซ้ำซ้อน พัฒนาระบบควบคุมภายในให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน วิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมและบูรณาการในระดับพื้นที่ ส่งเสริมการกระจายอำนาจการตัดสินใจสู่ระดับท้องถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยงการทำงานกับกระทรวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเพิ่มบทบาทการลงทุนของภาคเอกชน และบทบาทของสภาเกษตรกรแห่งชาติ

๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๑ : สร้างความ เข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและ สถาบันเกษตรกร	๑.เพื่อให้เกษตรกรมี ความมั่นคง สามารถ พัฒนาอาชีพเกษตร เพื่อสร้างรายได้และ มีความภูมิใจในการ ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม	เกษตรกรได้รับการ พัฒนาก้าวไปสู่ Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น จำนวน ๑,๔๐๐ ราย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๔๐๐	๔๐๐	๑,๔๐๐	๑. ขยายผลการทำการเกษตร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ๒. เสริมสร้างความภูมิใจและ มั่นคงในการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ๓. พัฒนาคณะความรู้ของ เกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
		พื้นที่ทำเกษตรกรรม ยั่งยืนเพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐,๐๐๐ ไร่	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	ส่งเสริมการทำการเกษตร ยั่งยืนให้เห็นผลในการปฏิบัติ
	๒. เพื่อสนับสนุนให้ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกรเป็น ผู้ประกอบการธุรกิจ เกษตรมืออาชีพ ๓. เพื่อพัฒนาและ เชื่อมโยงเครือข่ายใน การประกอบอาชีพ เกษตรกรรม	สหกรณ์/กลุ่ม เกษตรกร ผ่านเกณฑ์ มาตรฐานของกรม ส่งเสริมสหกรณ์ ร้อยละ ๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	สร้างความเข้มแข็งและ เชื่อมโยงเครือข่ายของ เกษตรกร และสถาบัน เกษตรกร

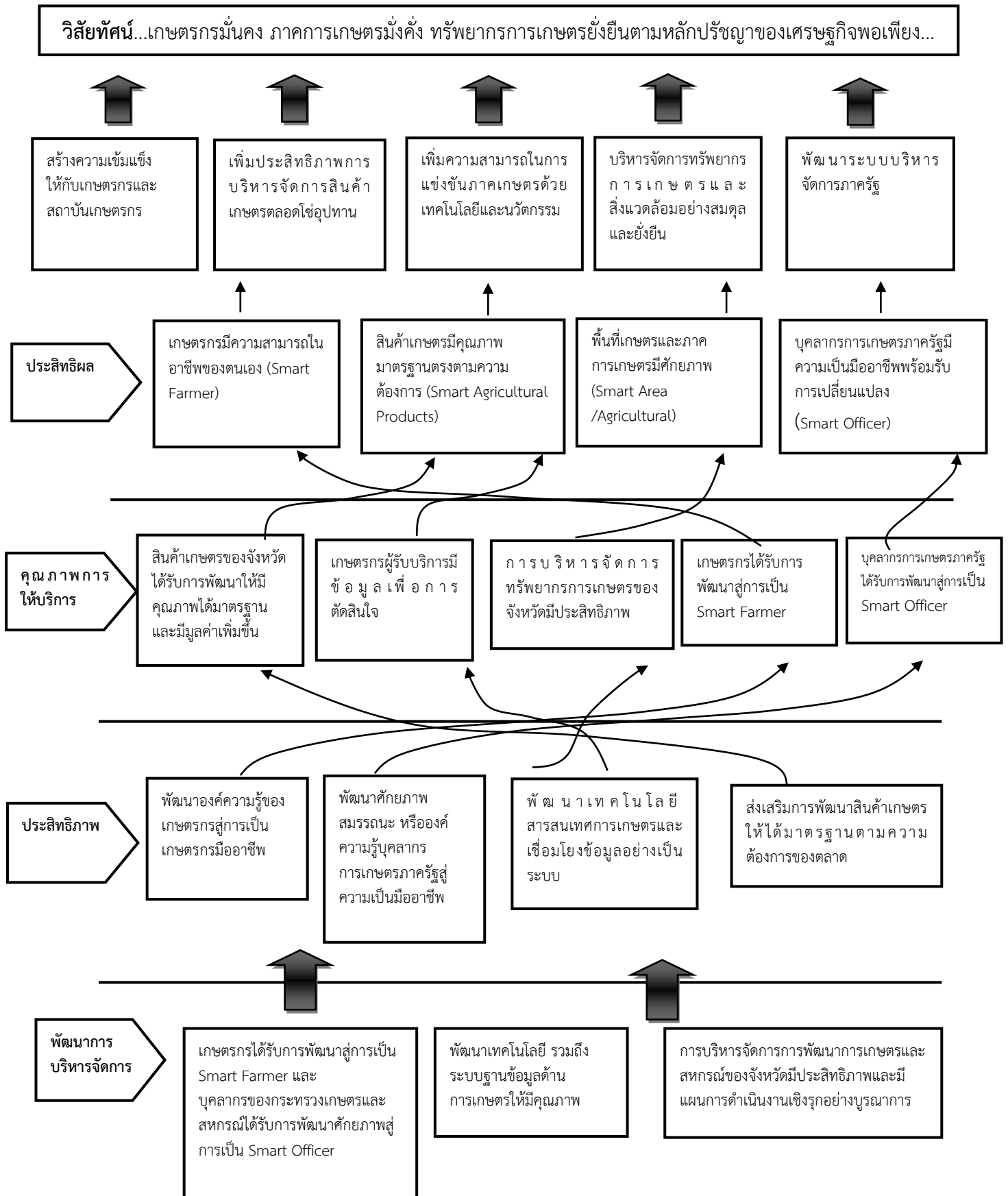
ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๑ : สร้างความ เข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและ สถาบันเกษตรกร	๒. เพื่อสนับสนุนให้ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกรเป็น ผู้ประกอบการธุรกิจ เกษตรมืออาชีพ ๓. เพื่อพัฒนาและ เชื่อมโยงเครือข่ายใน การประกอบอาชีพ เกษตรกรรม	สหกรณ์/กลุ่ม เกษตรกร มีอัตราการ ขยายตัวของปริมาณ ธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ เมื่อเทียบกับปี ก่อน	๓	๓	๓	๓	๓	๓	สร้างความเข้มแข็งและ เชื่อมโยงเครือข่ายของ เกษตรกร และสถาบัน เกษตรกร
๒. ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ สินค้าเกษตรตลอด โซ่อุปทาน	๑. เพื่อสนับสนุนการ ผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้า เกษตรไปสู่คุณภาพ และมาตรฐานสินค้า ปลอดภัย ๒. เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโซ่ อุปทานสินค้าเกษตร ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของ ตลาดและ	แปลง/ฟาร์ม ที่อยู่ใน กำกับของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ที่ยื่นขอรับรอง มาตรฐานผ่านการ รับรองมาตรฐาน (GAP) ร้อยละ ๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้า เกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับ ความต้องการของตลาด ๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการ โซ่อุปทานสินค้าเกษตร ๓. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๓ : เพิ่ม ความสามารถในการ แข่งขันภาค การเกษตรด้วย เทคโนโลยีและ นวัตกรรม	เพื่อพัฒนาระบบ สารสนเทศให้ สามารถใช้ประโยชน์ อย่างทั่วถึง	เกษตรกรที่ได้รับการ ถ่ายทอดความรู้การ ใช้บริการจากระบบ สารสนเทศการเกษตร จำนวนไม่น้อยกว่า ๓,๕๐๐ ราย	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๓,๕๐๐	พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูล อย่างเป็นระบบ
๔. ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : บริหารจัดการ ทรัพยากร การเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน	เพื่อให้เกิดการบริหาร จัดการทรัพยากร การเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุล และยั่งยืนทั้ง ในแง่ของการใช้ ประโยชน์และการ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	พื้นที่ดินได้รับการ จัดการและฟื้นฟู เพิ่มขึ้นจำนวน ๕๐,๐๐๐ ไร่	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๑. ส่งเสริมการเกษตรที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม ๒. บริหารจัดการพื้นที่ทำกิน ทางการเกษตร
		พัฒนาและฟื้นฟู แหล่งน้ำในไร่นา เพิ่มขึ้น จำนวน ๒๑๐ แห่ง	๓๐	๓๐	๕๐	๕๐	๕๐	๒๑๐	บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : บริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน	เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุล และยั่งยืนทั้ง ในแง่ของการใช้ประโยชน์และการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้รับการฟื้นฟูเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๕ แห่ง (กรมพัฒนาที่ดินได้ ถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น)	๓	๓	๓	๓	๓	๑๕	บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
		พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐,๐๐๐ ไร่	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
		ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น จำนวน ๖๒,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร	๑๒,๔๐๐,๐๐๐	๑๒,๔๐๐,๐๐๐	๑๒,๔๐๐,๐๐๐	๑๒,๔๐๐,๐๐๐	๑๒,๔๐๐,๐๐๐	๖๒,๐๐๐,๐๐๐	บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
		สัตว์น้ำที่ปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติ เพิ่มขึ้น จำนวน ๔๙,๖๐๐,๐๐๐ ตัว	๑๒,๘๐๐,๐๐๐	๑๒,๘๐๐,๐๐๐	๘,๐๐๐,๐๐๐	๘,๐๐๐,๐๐๐	๘,๐๐๐,๐๐๐	๔๙,๖๐๐,๐๐๐	บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : บริหารจัดการ ทรัพยากร การเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน	เพื่อให้เกิดการบริหาร จัดการทรัพยากร การเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืนทั้งในแง่ของ การใช้ประโยชน์และการ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	แหล่งที่อยู่อาศัยสัตว์ น้ำได้รับการพัฒนา เพิ่มขึ้น จำนวน ๓๕ แห่ง	๗	๗	๗	๗	๗	๓๕	บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๕ :พัฒนาระบบ บริหารจัดการ ภาครัฐ	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารงานแบบ บูรณาการทั้งด้าน บุคลากรการเกษตร ภาครัฐ และกระบวนการ ทำงานให้เกิดการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง มีธรรมาภิ บาล โปร่งใส และ ตรวจสอบได้	จำนวนบุคลากรใน สังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ได้รับการพัฒนา ศักยภาพ สมรรถนะ หรือองค์ความรู้ จำนวน ๑๕๐ ราย	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๑๕๐	ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากร บุคคล

๖. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

๗. สรุปข้อเสนอโครงการตามจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรของจังหวัด (Positioning)

ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ			หมายเหตุ
		การเพิ่มประสิทธิภาพ	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน	
Positioning ๑. เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง	๒,๖๘๘,๗๒๐				
๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๑,๔๗๙,๘๒๐	✓			งบปกติ
๒. โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	๑,๑๑๖,๖๐๐	✓			งบปกติ
๓. โครงการการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ	๙๒,๓๐๐	✓			งบปกติ
Positioning ๒. เมืองสินค้าเกษตรคุณภาพ	๓๙,๑๕๗,๖๗๖				
๑. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยและการจัดการศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการผลิตพืชปลอดภัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์	๓,๓๙๒,๘๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ			หมายเหตุ
		การเพิ่มประสิทธิภาพ	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน	
๒. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพสูง (Premium Product) และสร้างมาตรฐานสินค้าเกษตร	๑,๖๗๐,๐๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด
๓. โครงการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (ทุเรียน)	๔๖๐,๐๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด
๔. โครงการปศุสัตว์ปลอดโรคผู้บริโภคปลอดภัย	๑,๐๐๗,๐๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด
๕. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการกระจายสินค้าเกษตรในสหกรณ์	๒,๐๐๐,๐๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด
๖. โครงการยกระดับการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลให้ได้มาตรฐาน GAP มกษ. ๗๔๐๑-๒๕๕๒	๒๒๕,๐๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด
๗. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	๑๒,๗๖๘,๑๔๓		✓		งบปกติ
๘. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๖,๕๗๐,๘๖๐	✓			งบปกติ
๙. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Zoning by Agri-Map)	๒๘๔,๒๑๐	✓			งบปกติ
๑๐. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๓,๗๙๕,๒๐๐		✓		งบปกติ

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ			หมายเหตุ
		การเพิ่มประสิทธิภาพ	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน	
๑๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์	๑,๒๒๓,๐๓๐		✓		งบปกติ
๑๒. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	๔,๔๖๗,๑๓๓	✓			งบปกติ
๑๓. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ถาวรในหลวง	๓๔๒,๐๐๐	✓			งบพัฒนาจังหวัด
๑๔. โครงการแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร			✓		งบปกติ -
๑๕. โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	๔๑๒,๓๐๐	✓			งบปกติ
๑๖. โครงการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์การประมง	๕๔๐,๐๐๐		✓		-
๑๗. โครงการการตลาดนำการผลิต	-		✓		-
Positioning ๓. เมืองทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน	๘๖๘,๘๘๖,๕๓๑				
๑. โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๕๖,๕๐๐			✓	งบปกติ
๒. โครงการผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก	๑๒,๐๐๐,๐๐๐			✓	งบปกติ
๓. โครงการหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย	๓,๒๘๕,๐๐๐			✓	งบปกติ

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ			หมายเหตุ
		การเพิ่มประสิทธิภาพ	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน	
๔. โครงการรณรงค์เฝ้าติดตามเพื่อบรรเทาโลกร้อน	๑๒๐,๐๐๐			✓	งบปกติ
๕. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	๑๐๙,๕๐๐			✓	งบปกติ
๖. โครงการปรับปรุงพื้นที่ดินกรดเพื่อส่งเสริมการปลูกทุเรียนและมังคุดอินทรีย์	๓๖๕,๐๐๐			✓	งบพัฒนาจังหวัด
๗. โครงการส่งเสริมเกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีทางการเกษตรในไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด)	๔๘๐,๐๐๐			✓	งบพัฒนาจังหวัด
๘. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (บริหาร บำรุง ซ่อมแซม)	๕๙๗,๓๘๒,๐๐๐			✓	งบปกติ
๙. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ก่อสร้าง)	๒๑,๕๙๐๐,๐๐๐			✓	งบพัฒนาจังหวัด
๑๐. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๓,๗๗๐,๔๐๐			✓	งบปกติ
๑๑. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๓๔,๖๒๖,๒๓๑			✓	งบปกติ
๑๒. โครงการจัดที่ดินทำกิน	๗๙๑,๙๐๐			✓	งบปกติ

** ในช่องหมายเหตุให้ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณ **

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑. ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓. ส่งเสริมการทำการเกษตรยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ	๑. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	งบปกติ	๒๙๔,๗๖๐	๑,๒๓๓,๔๙๐	๔๗๑,๙๐๓	๑,๒๓๓,๔๙๐	๑,๒๓๓,๔๙๐	๔,๔๖๗,๑๓๓	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.ตราด	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๒. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ภายในหลวง	งบพัฒนาจังหวัด	-	๓๔๒,๐๐๐	-	-	-	๓๔๒,๐๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.ตราด	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๓. โครงการสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๔๓,๖๕๐	๑๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐๓,๖๕๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.ตราด	สนง.ปศุสัตว์ จ.ตราด สนง. ประมง จ.ตราด
	๔. โครงการส่งเสริมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกร	งบปกติ	๑๐๕,๐๐๐	๑๑๑,๙๖๐	-	-	-	๒๑๖,๙๖๐	สนง. ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตราด	-
	๕. โครงการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์	งบปกติ	-	๑,๐๐๐,๖๑๐	๗๔,๑๔๐	๗๔,๑๔๐	๗๔,๑๔๐	๑,๒๒๓,๐๓๐	สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๖	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	๖. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยและการจัดการศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการผลิตพืชปลอดภัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์	งบพัฒนาจังหวัด	-	๓,๓๙๒,๘๐๐	-	-	-	๓,๓๙๒,๘๐๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	-
	๗. โครงการขยายผลเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ	งบปกติ	๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	-	-	-	๑๖,๐๐๐	สนง.เกษตร จ.ตราด	-
๒. เสริมสร้างความภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร ๔. พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ	๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรเป็น Smart Farmer	งบปกติ	๓๐๑,๙๒๐	๒๖๘,๐๐๐	๓๐๓,๓๐๐	๓๐๓,๓๐๐	๓๐๓,๓๐๐	๑,๔๗๙,๘๒๐	สนง.เกษตร จ.ตราด	- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๒.โครงการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (Smart Farmer)	งบปกติ	-	-	๒๘๒,๖๐๐	๒๘๒,๖๐๐	๒๘๒,๖๐๐	๘๔๗,๘๐๐	การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดตราด	-
	๓. โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	งบปกติ	๖๖,๙๐๐	๕๒,๘๘๐	๖๔,๕๐๐	๖๔,๕๐๐	๖๔,๕๐๐	๓๑๓,๒๘๐	สนง. การปฏิรูปที่ดิน จ.ตราด	-
	๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรให้ใช้ข้อมูลทางบัญชีอย่างยั่งยืน	งบปกติ	๑๒,๑๖๐	๑๓,๖๐๐	๑๓,๖๐๐	๑๓,๖๐๐	๑๓,๖๐๐	๖๖,๕๖๐	สนง. ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตราด	-

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๕. สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร	๑. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (พัฒนาศักยภาพของศพก.)	งบปกติ	๖๒๑,๓๓๐	๑,๘๑๔,๖๖๐	๑,๓๗๘,๒๙๐	๑,๓๗๘,๒๙๐	๑,๓๗๘,๒๙๐	๖๕๗๐,๘๖๐	สนง.เกษตร จ.ตราด	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๒. โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	-	๓๗๒,๒๐๐	-	๓๗๒,๒๐๐	๓๗๒,๒๐๐	๑,๑๑๖,๖๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ตราด	-
	๓. โครงการการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ	งบปกติ	-	๙๒,๓๐๐	-	-	-	๙๒,๓๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ตราด	-
	๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งศักยภาพ	งบปกติ	๑,๙๐๓,๗๐๐	๒,๔๕๗,๙๐๐	๒,๓๖๘,๐๐๐	๒,๓๖๘,๐๐๐	๒,๓๖๘,๐๐๐	๑๑,๔๖๕,๖๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ตราด	-
	๕.โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน	งบปกติ	-	-	๑๙๑,๔๐๐	๑๙๑,๔๐๐	๑๙๑,๔๐๐	๕๗๔,๒๐๐	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ตราด	
	๖.โครงการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อการปลูกทดแทน	งบปกติ			๑๖๑,๓๘๔,๕๐๐	๑๖๑,๓๘๔,๕๐๐	๑๖๑,๓๘๔,๕๐๐	๔๘๔,๑๕๓,๕๐๐	การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดตราด	-

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๕. สร้างความ เข้มแข็งและ เชื่อมโยงเครือข่าย ของเกษตรกร และ สถาบันเกษตรกร	โครงการส่งเสริม พัฒนาศักยภาพการ ผลิตสินค้าเกษตรเพื่อ สร้างรายได้	งบบกดี (พ.ร.ก. ให้อำนาจ กระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและ สังคมที่ได้รับผลกระทบ จากสถานการณ์การ ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓)	-	-	๑๔,๕๕๗,๙๖๘	-	-	๑๔,๕๕๗,๙๖๘	๑) สนง.เกษตร จ. ตราด ๒) สนง.ปศุสัตว์ จ. ตราด ๓) สนง.ประมง จ. ตราด ๔) สนง.สหกรณ์ จ. ตราด ๕) สนง. เกษตรและ สหกรณ์ จ.ตราด	-

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด	๑. โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและการค้าผลไม้ภาคตะวันออก	งบพัฒนาภาค	-	๑,๓๐๔,๕๐๐	-	-	-	๑,๓๐๔,๕๐๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	-
	๒. โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานปลอดภัยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒	งบพัฒนากลุ่มจังหวัด	-	๕๐๗,๔๒๐	-	-	-	๕๐๗,๔๒๐	สนง. ปศุสัตว์ จ.ตราด	-
	๓. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพสูง (Premium Product) และสร้างมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบพัฒนาจังหวัด	-	๑,๖๗๐,๐๐๐	-	-	-	๑,๖๗๐,๐๐๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	-
	๔. โครงการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (ทุเรียน)	งบพัฒนาจังหวัด	-	๔๖๐,๐๐๐	-	-	-	๔๖๐,๐๐๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	-
	๕. โครงการตรวจรับรองสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล	งบปกติ	๓๔,๕๐๐	๖๑,๔๐๐	-	-	-	๙๖,๐๐๐	สนง. ปศุสัตว์ จ.ตราด	-
	๖. โครงการตรวจรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์	งบปกติ	๑,๔๗๓,๘๐๐	๗๙๓,๒๐๐	๑๒๑,๐๐๐	๑๒๑,๐๐๐	๑๒๑,๐๐๐	๒,๖๓๐,๐๐๐	สนง. ปศุสัตว์ จ.ตราด	-

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	๗. โครงการส่งเสริมเกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีทางการเกษตรในไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด)	งบพัฒนาจังหวัด	-	๔๘๐,๐๐๐	-	-	-	๔๘๐,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๘. โครงการпусส์ตรัปลอดโรคผู้บริโภคปลอดภัย	งบพัฒนาจังหวัด	-	๑,๐๐๗,๐๐๐	-	-	-	๑,๐๐๗,๐๐๐	สนง. ปุสส์ตรั จ.ตราด	-
	๙. โครงการยกระดับการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลให้ได้มาตรฐาน GAP มกษ. ๗๔๐๑-๒๕๕๒	งบพัฒนาจังหวัด	-	๒๒๕,๐๐๐	-	-	-	๒๒๕,๐๐๐	สนง.ประมง จ.ตราด	-
	๑๐. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	-	๒,๘๙๒,๕๐๐	๓๐๐,๙๐๐	๓๐๐,๙๐๐	๓๐๐,๙๐๐	๓,๗๙๕,๒๐๐	สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๖	หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๑๑. โครงการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์การประมง	-	-	-	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	สนง.ประมง จ.ตราด	-
	๑๒. โครงการสัตรัปลอดโรคคนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า	งบปกติ	-	๖๘,๔๐๐	-	-	-	๖๘,๔๐๐	สนง.ปุสส์ตรั จ.ตราด	-
	๑๓. โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน	-	-	-	-	-	-	-	สนง.ปุสส์ตรั จ.ตราด	-
	๑๔. โครงการพัฒนาคุณภาพและคุณค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดตราดเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจ	งบพัฒนาจังหวัด	-	-	-	๔,๑๖๕,๔๐๐	-	๔,๑๖๕,๔๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.ตราด	สนง.เกษตร จ.ตราด สนง.ปุสส์ตรั จ.ตราด สนง.ประมง จ.ตราด

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการใช้ อุปทานสินค้าเกษตร	๑. โครงการระบบ ส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่	งบบกตี	๑,๓๗๖,๑๘๐	๒,๙๒๔,๘๒๐	๒,๘๒๒,๓๘๑	๒,๘๒๒,๓๘๑	๒,๘๒๒,๓๘๑	๑๒,๗๖๘,๑๔๓	สนง.เกษตร จ.ตราด	หน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
	๒. โครงการตลาด เกษตรกร	งบบกตี	-	๖๒,๐๐๐	๒๓,๕๕๐	๖๒,๐๐๐	๖๒,๐๐๐	๒๐๙,๕๕๐	สนง.เกษตรจ.ตราด	-
	๓. โครงการแผนการ ผลิตและการตลาด ข้าวครบวงจร	-	-	-	-	-	-	-	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ชลบุรี	-
	๔. โครงการ การตลาดนำการผลิต	-	-	-	-	-	-	-	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ จ.ตราด	สนง.พาณิชย์ จ. ตราด และหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์
	๕. โครงการธนาคาร ปุ๋ยอินทรีย์	งบบกตี	-	๑๓๓,๐๐๐	๙๓,๑๐๐	๙๓,๑๐๐	๙๓,๑๐๐	๔๑๒,๓๐๐	สถานีพัฒนาที่ดิน ตราด	-
	๖. โครงการพัฒนา ธุรกิจชุมชนในเขต ปฏิรูปที่ดิน	งบบกตี	-	-	๓๘,๙๖๐	๓๘,๙๖๐	๓๘,๙๖๐	๑๑๖,๘๘๐	สนง.การปฏิรูปที่ดิน จ.ตราด	-
	๗. โครงการส่งเสริม และพัฒนาระบบ เกษตรพันธสัญญา	-	-	-	-	-	-	-	สนง.เกษตรและ สหกรณ์จ.ตราด	หน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
๓. เพิ่มมูลค่าสินค้า เกษตร	๑. โครงการการแก้ไข ปัญหาการใช้สารเคมี อันตรายทาง การเกษตร	-	-	-	-	-	-	-	สำนักวิจัยและ พัฒนาการเกษตรเขต ที่ ๖	-
	๒. โครงการพัฒนา คุณภาพสินค้าประมง	งบบกตี			๑๖๕,๑๐๐	๑๖๕,๑๐๐	๑๖๕,๑๐๐	๔๙๕,๓๐๐	สำนักงานประมง จังหวัดตราด/ ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืดตราด	-

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๓. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ	๑. โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนที่ดิน (ใหม่)	งบปกติ	๘๙,๒๕๐	๘๙,๒๕๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๒๘๓,๕๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๒. โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนที่ดิน (ต่อยอด)	งบปกติ	๔๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๓. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (zoning by Agri-Map)	งบปกติ	-	๒๑๔,๗๓๐	๒๓,๑๖๐	๒๓,๑๖๐	๒๓,๑๖๐	๒๘๔,๒๑๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๔. โครงการฐานเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการจัดการดิน	งบปกติ	-	-	๙๖,๖๐๐	๙๖,๖๐๐	๙๖,๖๐๐	๒๘๙,๘๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๕. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	งบปกติ	-	-	๒๑๒,๒๐๐	๒๑๒,๒๐๐	๒๑๒,๒๐๐	๖๓๖,๖๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จ.ตราด	
	๖. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ)	งบปกติ	-	-	๗๘,๐๐๐	๗๘,๐๐๐	๗๘,๐๐๐	๒๓๔,๐๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ตราด	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑. ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๑. โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๗,๓๐๐	๑๐,๒๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๕๖,๕๐๐	สนง.การปฏิรูปที่ดินจ.ตราด	-
	๒. โครงการผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก	งบปกติ	๒,๔๐๐,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๓. โครงการหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย	งบปกติ	๖๕๗,๐๐๐	๖๕๗,๐๐๐	๖๕๗,๐๐๐	๖๕๗,๐๐๐	๖๕๗,๐๐๐	๓,๒๘๕,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๔. โครงการรณรงค์ไถกลบตอซังเพื่อบรรเทาโลกร้อน	งบปกติ	๔๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๕. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	งบปกติ	๓๑,๕๐๐	๓๓,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๐๙,๕๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๖. โครงการปรับปรุงพื้นที่ดินกรดเพื่อส่งเสริมการปลูกทุเรียนและมังคุดอินทรีย์	งบพัฒนาจังหวัด	-	๓๖๕,๐๐๐	-	-	-	๓๖๕,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
๔. บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ.	๑. โครงการฟื้นฟูพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ	งบปกติ	-	๒๗๓,๐๐๐	-	-	-	๒๗๓,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตราด	-

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๔. บริหารจัดการ ทรัพยากรสัตว์น้ำ	๒. โครงการเพิ่ม ความอุดมสมบูรณ์ ของระบบนิเวศทาง ทะเล	งบพัฒนาจังหวัด	-	-	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	-	-	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	สำนักงานประมง จังหวัดตราด	
	๓. โครงการพัฒนา และบริหารจัดการ ทรัพยากรสัตว์น้ำ (ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ)	งบปกติ	-	-	๔๔๒,๑๐๐	๔๔๒,๑๐๐	๔๔๒,๑๐๐	๑,๓๒๖,๓๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืดตราด	-
	๔. โครงการพัฒนา และบริหารจัดการ ทรัพยากรสัตว์น้ำ	งบปกติ	-	-	๖๘๒,๗๐๐	๖๘๒,๗๐๐	๖๘๒,๗๐๐	๒,๐๔๘,๑๐๐	สถานีวิจัยและพัฒนา ประมงทะเลจังหวัด ตราด	-
๒. บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ	๑. โครงการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ (บริหาร บำรุง ซ่อมแซม) จำนวน ๑๗ กิจกรรม	งบปกติ	๒๒๔.๗๖ ล้านบาท	๓๑๙.๒๑ ล้านบาท	๑๗.๘๐๔ ล้านบาท	๑๗.๘๐๔ ล้านบาท	๑๗.๘๐๔ ล้านบาท	๕๙๗.๓๘๒ ล้านบาท	โครงการชลประทาน ตราด	-
	๒. โครงการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ (ก่อสร้าง) จำนวน ๕ กิจกรรม	งบพัฒนาจังหวัด	-	๒๑.๕๙ ล้านบาท	-	-	-	๒๑.๕๙ ล้านบาท	โครงการชลประทาน ตราด	-
	๓. โครงการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ (การบริหารการส่ง น้ำ)	งบปกติ	-	-	๕๔๐,๐๐๐	-	-	๕๔๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน ตราด	-
	๔. โครงการก่อสร้าง แหล่งน้ำในไร่นานอก เขตชลประทาน	งบปกติ	๕๑๓,๐๐๐	๕๘๗,๔๐๐	๘๙๐,๐๐๐	๘๙๐,๐๐๐	๘๙๐,๐๐๐	๓,๗๗๐,๔๐๐	สถานีพัฒนาที่ดิน ตราด	-

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๒. บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ	๕. โครงการพัฒนา แหล่งน้ำเพื่อการ อนุรักษ์ดินและน้ำ	งบปกติ	๖,๐๑๑,๓๔๑	๒๘,๖๑๔,๘๙๐	-	-	-	๓๔,๖๒๖,๒๓๑	สถานีพัฒนาที่ดิน ตราด	-
	๖. โครงการระบบส่ง น้ำคั่นนาสูง ระยะที่ ๓	งบพัฒนาจังหวัด	-	-	๓๙,๐๐๐,๐๐๐	-	-	๓๙,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน ตราด	
๓. บริหารจัดการ พื้นที่ทำกินทางการ เกษตร	๑.โครงการจัดที่ดิน ทำกิน	งบปกติ	๑๑๒,๗๐๐	๑๐๕,๖๐๐	๑๙๑,๒๐๐	๑๙๑,๒๐๐	๑๙๑,๒๐๐	๗๙๑,๙๐๐	สนง.การปฏิรูปที่ดิน จ.ตราด	-
	๒.โครงการส่งเสริม ระบบวนเกษตรใน เขตปฏิรูปที่ดิน	งบปกติ	๖๐,๓๐๐	๖๐,๓๐๐	๖๐,๓๐๐	๖๐,๓๐๐	๖๐,๓๐๐	๓๐๑,๕๐๐	สนง.การปฏิรูปที่ดิน จ.ตราด	-

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
ส่งเสริมการพัฒนา ทรัพยากรบุคคล	๑. โครงการบูรณา การทำงานในส่วน ภูมิภาค	งบปกติ	๑,๐๒๒,๕๐๐	๑,๐๒๒,๕๐๐	๑,๐๔๖,๗๐๐	๑,๐๔๖,๗๐๐	๑,๐๔๖,๗๐๐	๕,๑๘๕,๑๐๐	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ จ.ตราด	-
	๒. โครงการค่าใช้จ่าย บุคลากรภาครัฐกรม ส่งเสริมสหกรณ์	งบปกติ	๓,๙๗๘,๒๐๐	๓,๙๗๘,๒๐๐	๓,๙๗๘,๒๐๐	๓,๙๗๘,๒๐๐	๓,๙๗๘,๒๐๐	๑๙,๘๙๑,๐๐๐	สนง.สหกรณ์ จ. ตราด	-
	๓. โครงการ บุคลากรภาครัฐ ด้านประมง	งบปกติ	๑,๓๘๓,๖๐๐	๑,๓๘๓,๖๐๐	๒,๓๖๔,๖๐๐	๒,๓๖๔,๖๐๐	๒,๓๖๔,๖๐๐	๙,๘๖๑,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืดตราด	-
	๔. โครงการบุคลากร ภาครัฐด้านการ ปศุสัตว์	งบปกติ	-	-	๒,๘๖๘,๗๗๔	๒,๘๖๘,๗๗๔	๒,๘๖๘,๗๗๔	๘,๖๐๖,๓๒๒	สนง.ปศุสัตว์ จ.ตราด	

ส่วนที่ ๖

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาคุณภาพและคุณค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดตราดเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจ
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	โครงการมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด สอดรับกับการพัฒนาประเทศในการบรรลุวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโต อย่างมีเสถียรภาพ และยั่งยืน ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง โดยการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มและการส่งออกสู่ประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลผลิตการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์การสร้างการแข่งขันทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เชื่อมโยงกับแผนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒ ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร (ผลไม้ ปศุสัตว์และประมง สมุนไพรไทย) คุณภาพปลอดภัยอย่างครบวงจร เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดตราด ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจจากฐานการท่องเที่ยว การเกษตรครบวงจร การบริการ และการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับอาเซียน และนานาชาติ ที่เติบโต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การขับเคลื่อนการดำเนินงานที่ผ่านมา เช่น โครงการระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการพัฒนาเกษตรปราชญ์ โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อบริหารจัดการเชิงรุก โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ โครงการตลาดเกษตรกร โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โครงการธนาคารสินค้าเกษตร โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน เป็นต้น ความจำเป็นของโครงการเกิดจากพื้นที่ทางกายภาพของจังหวัดตราดมีความอุดมสมบูรณ์มีภูมิประเทศและภูมิอากาศเหมาะสมในการทำการเกษตร สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้หลากหลาย ประชาชนส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม จังหวัดตราดจึงเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ ของประเทศไทย ซึ่งมีพื้นที่ปลูกไม้ผลและมีสวนผลไม้ที่มีคุณภาพเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะไม้ผลเมืองร้อน และมีการเลี้ยงสัตว์ทำประมงในบางพื้นที่ แต่เกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการผลิตและการใช้เทคโนโลยี ขาดความตระหนักรู้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ปลอดภัย มีคุณภาพ และมาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาดและผู้บริโภค การจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพและคุณค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดตราดเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจ เป็นการพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกรให้มียุทธศาสตร์ความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเพื่อยกระดับราคา ผลผลิต สร้างโอกาสการจำหน่ายสินค้าเกษตรคุณภาพสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และนานาชาติ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในการแข่งขันและสร้างรายได้ให้กับจังหวัด
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดตราด

	๒. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรในการแข่งขัน และการส่งออกสินค้าเกษตร
๔. เป้าหมาย	ด้านพืช ๑. เกษตรกรได้รับความรู้ในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๑๕๐ ราย ๒. เกษตรกรรวมกลุ่มผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๕ กลุ่ม ๓. เกษตรกรในหมู่บ้านต้นแบบฯ ได้รับความรู้ในการผลิตพืชผักปลอดภัย ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๒๑๐ ราย ๔. มีหมู่บ้านต้นแบบในการผลิตพืชผักปลอดภัย ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๗ แห่ง ด้านปศุสัตว์ ๕. สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ๖. เกษตรกรมีความรู้ความสามารถผลิตอาหารเองได้ ร้อยละ ๘๐ ๗. สามารถลดต้นทุนการผลิตอาหารได้ ร้อยละ ๓๐ ด้านประมง ๘. ร้อยละของชาวประมงที่มีความรู้ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรปูม้าเพิ่มขึ้นและมีความรู้ความเข้าใจด้านการฟื้นฟูทรัพยากรปูม้า ร้อยละ ๘๐ ๙. จำนวนชาวประมงที่ปรับเปลี่ยนขนาดตาอวนловปูม้าแบบพับได้ จากเดิมที่มีขนาดเล็กกว่า ๒.๕ นิ้ว เป็น ขนาด ๒.๕ นิ้ว จำนวน ๑๐๐ ราย ๑๐. ร้อยละของชาวประมงที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ โดยทรัพยากรปูม้ามีโอกาสได้รับการฟื้นตัวจากการที่ชาวประมงไม่จับปูม้าขนาดเล็กก่อนวัยสืบพันธุ์ขึ้นมาใช้ประโยชน์ ด้านเกษตรทั่วไป ๑๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้ในการผลิตอาหารปลอดภัยสำหรับบริโภคในครัวเรือนและเพื่อจำหน่าย จำนวน ๑๐๐ ราย
๕. พื้นที่ดำเนินการ	จังหวัดตราด

๖. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมหลัก : เมืองแห่งสินค้าเกษตรแบบครบวงจร กิจกรรมย่อย : ๔ กิจกรรม กิจกรรมย่อยที่ ๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการดินปุ๋ย และศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และลดต้นทุนการผลิต งบประมาณ ๑,๑๑๘,๐๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด กิจกรรมย่อยที่ ๒ อนุรักษ์และพัฒนาไถพรวนพื้นที่เมือง ตราดและผลิตอาหารเพื่อลดต้นทุนเพิ่มรายได้ งบประมาณ ๗๔๕,๔๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด กิจกรรมย่อยที่ ๓ โครงการปรับเปลี่ยนขนาดตาอวน ของเครื่องมือลอบปูม้าแบบพับได้ในพื้นที่จังหวัดตราด งบประมาณ ๒,๑๐๖,๐๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ สำนักงานประมงจังหวัดตราด กิจกรรมย่อยที่ ๔ ๑ ไร่ ๑ แปลง เกษตรอินทรีย์ตราด งบประมาณ ๑๙๖,๐๐๐ บาท หน่วยดำเนินการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด สำนักงานประมงจังหวัดตราด
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๓
๙. งบประมาณ	๔,๑๖๕,๔๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	ด้านพืช ๑. สมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนและกลุ่มเกษตรกรผู้ ปลูกไม้ผล จำนวน ๑๕๐ ราย ได้รับความรู้ในการใช้ ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต ๒. เกษตรกรในหมู่บ้านต้นแบบฯ จำนวน ๒๑๐ ราย ได้รับความรู้ในการผลิตพืชผักปลอดภัย ตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง ๓. มีการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบในการผลิตพืชผัก ปลอดภัย ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๗ แห่ง ด้านปศุสัตว์ ๔. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ๕. ได้อาหารที่มีคุณภาพจากวัตถุดิบในพื้นที่

	ด้านประมง ๖. ชาวประมงที่มีความรู้ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรปูม้าเพิ่มขึ้นและมีความรู้ความเข้าใจด้านการฟื้นฟูทรัพยากรปูม้า ๗. ชาวประมงปรับเปลี่ยนขนาดตาอวนลอบปูม้าแบบพับได้ จากเดิมที่มีขนาดเล็กกว่า ๒.๕ นิ้ว เป็น ขนาด ๒.๕ นิ้ว จำนวน ๑๐๐ ราย ๘. ชาวประมงมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ โดยทรัพยากรปูม้ามีโอกาสได้รับการฟื้นตัวจากการที่ชาวประมงไม่จับปูม้าขนาดเล็กก่อนวัยสืบพันธุ์ขึ้นมาใช้ประโยชน์ ด้านเกษตรทั่วไป ๙. เกษตรกรมีความปลอดภัยจากการผลิตสินค้าเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมี
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิตสินค้าเกษตร ๒. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรให้คุณภาพ ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การส่งออก และสามารถจำหน่ายสินค้าได้ในมูลค่าสูงเป็นการสร้างรายได้ ๓. สินค้าเกษตรของจังหวัดตราดได้เป็นที่ยอมรับและรู้จักอย่างแพร่หลาย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๕ สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อสร้างรายได้
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	โครงการมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ข้อ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยการยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าและส่งออกสู่ประเทศเพื่อนบ้าน สอดรับกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร (ผลไม้ ปศุสัตว์และประมง สมุนไพรไทย) คุณภาพปลอดภัยอย่างครบวงจร และประเด็นการพัฒนาของจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจจากฐานการท่องเที่ยว การเกษตรครบวงจร การบริการ และการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับอาเซียนและนานาชาติ ที่เติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความจำเป็นของโครงการเกิดจาก จังหวัดตราดเป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมในการทำการเกษตร สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้หลากหลาย ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูกไม้ผลและมีสวนผลไม้ที่มีคุณภาพดีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะไม้ผลเมืองร้อนมีการเลี้ยงสัตว์และทำประมงในบางพื้นที่ แต่จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลให้เกษตรกรขาดรายได้ จึงควรส่งเสริมการทำการเกษตรเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต ลดต้นทุนเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๒. เพื่อส่งเสริมช่องทางเลือกในการทำการเกษตรที่หลากหลาย ๓. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
๔. เป้าหมาย	เกษตรกร ๒,๖๓๔ ราย สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มฯ ๗๓๓ ราย

๕. พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่จังหวัดตราด
๖. กิจกรรมหลัก	๑) โครงการส่งเสริมและขยายผลการทำเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๓๘๗,๐๐๐ บาท ๒) โครงการส่งเสริมและพัฒนาท่องเที่ยววิถีเกษตรปลอดภัยเพื่อสร้างรายได้ จำนวน ๓๒๐,๐๐๐ บาท ๓) โครงการผลิตอาหารไก่สมุนไพรลดต้นทุนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างรายได้ จำนวน ๒,๒๑๘,๖๐๐ บาท ๔) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชัง ๑๑๔,๗๖๘ บาท ๕) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากโดยระบบสหกรณ์ (โครงการจัดที่ดินตามนโยบายรัฐบาล คชช.) จำนวน ๕๓๔,๐๐๐ บาท ๖) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากโดยระบบสหกรณ์ (ปาล์มน้ำมัน) จำนวน ๓,๔๓๐,๐๐๐ บาท ๗) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากโดยระบบสหกรณ์ (ผลไม้) จำนวน ๔,๙๘๓,๖๐๐ บาท ๘) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากโดยระบบสหกรณ์ (กุ้งขาวแวนนาไม) จำนวน ๒,๕๗๐,๐๐๐ บาท
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ๒) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ๓) สำนักงานประมงจังหวัดตราด ๔) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด ๕) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	๑๕ เดือน (เริ่มต้นเดือน กรกฎาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔)
๙. งบประมาณ	๑๔,๕๕๗,๙๖๘ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๒. เกษตรกรได้รับส่งเสริมช่องทางเลือกในการทำเกษตรที่หลากหลาย ๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้มีคุณภาพ มาตรฐาน และมีช่องทางเลือกในการทำเกษตรที่หลากหลาย ตรงกับความต้องการของตลาด เพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร

ภาคผนวก

สรุปแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ฉบับบททวน

วิสัยทัศน์

“เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

- พัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmers
- พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (Smart Group และ Smart Enterprise)
- ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงระบบสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปใช้ได้อย่างทั่วถึง
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน
- บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการน้ำครบวงจร เพิ่มพื้นที่ชลประทานให้เต็มศักยภาพ ส่งเสริมการใช้น้ำทางการเกษตรอย่างคุ้มค่า
- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการทำการเกษตร

เป้าประสงค์

- เกษตรกรมีความสามารถในอาชีพของตนเอง (Smart Farmers)
- สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups)
- สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agricultural Products)
- พื้นที่เกษตรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agricultural)

ประเด็นยุทธศาสตร์

- สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน
- เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคง สามารถพัฒนาอาชีพเกษตรกร เพื่อสร้างรายได้ และมีความภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกร
- เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมืออาชีพ
- เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกร
- เพื่อสนับสนุนการผลิต การแปรรูปและการตลาดสินค้าเกษตรไปสู่คุณภาพและมาตรฐานสินค้าปลอดภัย
- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเพิ่มมูลค่า
- เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง
- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืนทั้งในแง่ของการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานแบบบูรณาการทั้งด้านบุคลากร การเกษตรภาครัฐ และกระบวนการทำงานให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีธรรมาภิบาล โปร่งใส และตรวจสอบได้

ตัวชี้วัด

- เกษตรกรได้รับการพัฒนาก้าวไปสู่ Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น จำนวน ๑,๔๐๐ ราย
- พื้นที่ทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐,๐๐๐ ไร่
- สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ร้อยละ ๘๐
- สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีอัตราการขยายตัวของปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ เมื่อเทียบกับปีก่อน
- แปลง/ฟาร์ม ที่อยู่ในกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ยั่งยืนหรือรับรองมาตรฐานผ่านการรับรองมาตรฐาน (GAP) ร้อยละ ๘๐
- เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้การใช้บริการจากระบบสารสนเทศการเกษตรจำนวน ไม่น้อยกว่า ๓,๕๐๐ ราย
- พื้นที่ดินได้รับการจัดการและฟื้นฟูเพิ่มขึ้นจำนวน ๕๐,๐๐๐ ไร่
- พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในไร่นาเพิ่มขึ้น จำนวน ๒๑๐ แห่ง
- แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำได้รับการฟื้นฟูเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๕ แห่ง (กรมพัฒนาที่ดินได้ถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
- พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐,๐๐๐ ไร่
- ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น จำนวน ๖๒,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร
- สัตว์น้ำที่ปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มขึ้น จำนวน ๔๔,๖๐๐,๐๐๐ ตัว
- แหล่งที่อยู่อาศัยสัตว์น้ำได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น จำนวน ๓๕ แห่ง

กลยุทธ์

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร
- ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบัน
- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ
- ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรบุคคล
- จำนวนบุคลากรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับการพัฒนาศักยภาพ สมรรถนะ หรือองค์ความรู้ จำนวน ๑๕๐ ราย ในปี ๒๕๖๕

โครงการตาม
ประเด็น
ยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑

- ๑) โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
- ๒) โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายนในหลวง
- ๓) โครงการสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ๔) โครงการส่งเสริมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกร
- ๕) โครงการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์
- ๖) โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยและการจัดการศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการผลิตพืชปลอดภัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
- ๗) โครงการขยายผลเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ
- ๘) โครงการพัฒนาเกษตรกรเป็น Smart Farmer
- ๙) โครงการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ๑๐) โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่
- ๑๑) โครงการพัฒนาเกษตรกรให้ใช้ข้อมูลทางบัญชีอย่างยั่งยืน
- ๑๒) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(พัฒนาศักยภาพของ ศพก.)
- ๑๓) โครงการพัฒนาศักยภาพการค้าเนิธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร
- ๑๔) โครงการการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ
- ๑๕) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งศักยภาพ
- ๑๖) โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน
- ๑๗) โครงการส่งเสริม สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อการปลูกทดแทน
- ๑๘) โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อสร้างรายได้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕

- ๑) โครงการบูรณาการงานในส่วนภูมิภาค
- ๒) โครงการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐกรมส่งเสริมสหกรณ์
- ๓) โครงการบุคลากรภาครัฐด้านประมง
- ๔) โครงการบุคลากรภาครัฐด้านการปศุสัตว์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒

- ๑) โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพสูง (Premium Product) และสร้างมาตรฐานสินค้าเกษตร
- ๒) โครงการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (ทุเรียน)
- ๓) โครงการตรวจรับรองสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล
- ๔) โครงการตรวจรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์
- ๕) โครงการส่งเสริมเกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีทางการเกษตรในไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด)
- ๖) โครงการปศุสัตว์ปลอดโรคผู้บริโภคปลอดภัย
- ๗) โครงการยกระดับการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลให้ได้มาตรฐาน GAP มกษ. ๗๔๐๑-๒๕๕๒
- ๘) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร
- ๙) โครงการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์การประมง
- ๑๐) โครงการสัตว์ปลอดโรคคนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า
- ๑๑) โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน
- ๑๒) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
- ๑๓) โครงการตลาดเกษตรกร
- ๑๔) โครงการแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร
- ๑๕) โครงการการตลาดนำการผลิต
- ๑๖) โครงการธนาคารสินค้าเกษตร
- ๑๗) โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน
- ๑๘) โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา
- ๑๙) โครงการการแก้ไขปัญหาการใช้สารเคมีอันตรายทางการเกษตร
- ๒๐) โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและการค้าผลไม้ภาคตะวันออก
- ๒๑) โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานปลอดภัยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒
- ๒๒) โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าประมง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓

- ๑) โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ใหม่)
- ๒) โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ต่อยอด)
- ๓) โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (zoning by Agri-Map)
- ๔) โครงการฐานเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการจัดการดิน
- ๕) โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๖) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔

- ๑) โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ๒) โครงการผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก
- ๓) โครงการหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย
- ๔) โครงการรณรงค์เฝ้าระวังภัยแล้งเพื่อบรรเทาโลกร้อน
- ๕) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- ๖) โครงการปรับปรุงพื้นที่ดินกรดเพื่อส่งเสริมการปลูกทุเรียนและมังคุดอินทรีย์
- ๗) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- ๘) โครงการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ
- ๙) โครงการฟื้นฟูพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ
- ๑๐) โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (บริหาร บำรุง ซ่อมแซม)
- ๑๑) โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ก่อสร้าง)
- ๑๒) โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (การบริหารการส่งน้ำ)
- ๑๓) โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (การบริหารการส่งน้ำ)
- ๑๔) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- ๑๕) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ๑๖) โครงการจัดที่ดินทำกิน
- ๑๗) โครงการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเล
- ๑๘) โครงการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ